

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

«Θ ΣΩΚΡΑΤΗΣ»

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ,

ΕΙΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ 1921-1922

Monica D. Gatzolis

Leslie Gatzolis

Διοκισία Δ Γκαρλιώνη

3317 walnut st

K 1663 phone no.

Διοκισία Δ Γκαρλιώνη

3317 walnut st

K 1663 phone no.

60 Dix

Δ Γκαρλιώνη

Swanne

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΕΤΑΞΑ

Ἀριστοβαθμίου δημοδιδασκάλου καὶ διδάκτορος τῆς νομικῆς.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΟΜΟΥ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΥ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

*Συμφώνως τῷ νέῳ [1913] ἀναλυτικῷ προγράμματι
τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως*

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ
ΕΓΚΡΙΣΕΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΚΑΤΗ ΟΓΔΩΝ



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»

44 — Ἐν ὁδῷ Σταδίου — 44

1921



ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὸν ἐλλόγιμον κ. Νικόλαον Μεταξᾶν.

Γνωρίζει ὑμῖν ἡ Σύνοδος ὅτι ἐγκρίνονται ὑπ' αὐτῆς τὰ ὑφ' ὑμῶν
ἐκπονηθέντα βιβλία Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης.

- ✦ Ὁ Ἀργολίδος **Νικάνδρος** προεδρεύων
- ✦ Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης **Θεόκλητος**
- ✦ Ὁ Πατρῶν καὶ Ἠλείας **Ἱερόθεος**
- ✦ Ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν **Ἀρσένιος**
- ✦ Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας **Νεόφυτος**

Ὁ Β. Γραμματεὺς, Ἀρχιμανδρίτης
ΧΑΡΙΤΩΝ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουν τὴν σφραγίδα τοῦ βιβλιο-
πωλείου τῆς «Ἐστίας».



ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

Η ΕΚ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗ
ΥΛΗ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΤΩ ΑΡΤΙ ΕΚΔΟΘΕΝΤΙ (1913) ΑΝΑΛΥΤΙΚΩ ΠΡΟ-
ΓΡΑΜΜΑΤΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ.

Τζξξξ Δ'.

α') Τὰ κατὰ τὴν Θεοτόκον. 1) Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου, 2) Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, 3) ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου (Χαῖρε κεχαριτωμένη Θεοτόκε κτλ.), 3) ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

β') Τὰ κατὰ Ἰωάννην τὸν Προδρόμον. 1) Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου, 2) Τὸ ζήλουγμα τοῦ Προδρόμου. 3) ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Ἰωάννου.

γ') Τὰ κατὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. 1) Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ (Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ κλπ., Χριστὸς γεννᾶται κλπ. Ἡ γέννησις σου Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν κλπ.), 2) ἡ προσκύνησις τῶν μάγων, 3) ὁ Ἡρώδης καὶ ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον, 4) ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσαλήμ, 5) ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ (Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένου σου, Κύριε κλπ.), 6) ἡ ἐκκογὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, 7) τὸ θαῦμα τοῦ Κανᾶ, 8) ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναῖν, 9) ἡ ἀνάστασις τοῦ θυγατρὸς τοῦ Ιαείρου, 10) ἡ θεραπεία τῶν 10 λεπρῶν, 11) ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Καπερναοῦμ, 12) ὁ ἐκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ καὶ ὁ Χριστός, 13) ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς, 14) ὁ χορτασμὸς τῶν πεντακισχιλίων διὰ πέντε ἄρτων, 15) ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Βηθεσδαί, 16) ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας 17) ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ. 18) ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Λάζαρος, 19) ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου (Τὴν κοινήν ἀνάστασιν

πρὸ τοῦ σοῦ πάθος πιστούμενος κλπ.), 20) ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζαχαρίας, 21) ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις, 22) ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφροντος πλουσίου, 23) ἡ παραβολὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, 24) ἡ παραβολὴ τῶν μορῶν παρθένων, 25) ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου, 26) ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υιοῦ, 27) ἡ εἰσοδὸς τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, 28) ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ κατὰ τῶν Φαρισαίων, 29) τὸ ἀνώτατον συμβούλιον καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα, 30) ὁ μυστικὸς δειπνός, 31) ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῇ, 32) ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ συνεδρίου, 33) ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου καὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰούδα 34) ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Πιλάτου, 35) ἡ σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ (Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου, ὁ ἐν ὕδασι κλπ.), 36) ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ (Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ κλπ. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν κλπ.), 37) ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ (Χριστὸς ἀνέστη. Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα κλπ. Ἀναστάσεως ἡμέρα κλπ. Πάσχα, ἱερὸν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται κ.τ.λ. 38) ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ (Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ κ.λ.π.), 39) ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ (Μεταμορφώθης ἐν τῷ ὄρει κλπ.).

Β' Προσευχαί, ὡς καὶ ἐν τῇ γ' τάξει, ἀλλ' ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης (*).

Γ' Ποιήματα καὶ ἄσματα θρησκευτικὰ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀναγνωστικῷ βιβλίῳ περιεχομένων καὶ τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ᾠδικῆς ἀναγραφόμενων.

Δ' Γεωγραφία τῆς Παλαιστίνης.

(* Βλέπε προσευχητάριον Ν. Μεταξῆ (ἐκδόσις 1918), περιλαμβανόν ἀπᾶτας τὰς προσευχὰς καὶ τὰς βιογραφίας τῶν ἁγίων. τὰς ἐν τῷ ἐπιτόμῳ ἀναλυτικῷ προγράμματι (1913) διαλαμβάνομένας.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ⁽¹⁾

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ

Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου.

Ἡ μήτηρ τῆς Θεοτόκου ὠνομάζετο Ἄννα, ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς Ἰωακείμ, κατήγετο δὲ ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ Δαβίδ. Ἐπὶ μακρὸν χρόνον οὗτοι ἦσαν ἄτεκνοι, ἔφερον δὲ τοῦτο βαρέως καὶ καθιζέτευον τὸν Κύριον νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς βρέφος πρὸς παρηγορίαν τῆς μονώσεως αὐτῶν καὶ γλυκεῖαν ἐλπίδα εἰς τὰ γηρατεῖα των.

Τὸ δῶρον ἐδόθη, ἡ παρθένος Μαριάμ, ἡ ὄρισμένη νὰ γεννήσῃ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου καὶ νὰ λάμψῃ ὡς κατ' ἔξοχὴν εὐλογημένη μεταξὺ τῶν γυναικῶν.

Ἡ Θεοτόκος ἐγεννήθη ἐξ ἐπαγγελίας περὶ τὸ 16ον ἢ 17ον ἔτος πρὸ τοῦ Χριστοῦ γενήσεως.

Κατὰ τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν τῆς Εκκλησίας ἡμῶν ἡ Παναγία ἐγεννήθη μὲ τὸ προγονικὸν ἁμάρτημα, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον τὴν ἐκκαθάρισεν ἡ πίστις πρὸς τὸν Σωτῆρα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἡ χάρις

1) Ἡ ἱερὰ ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐξετάζει τὸν βίον καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος, ὁ ὁποῖος ἐμερολόγησε διὰ τῆς Καινῆς Διαθήκης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶναι ἡ μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ ὄλων τῶν ἀνθρώπων νέα συμφωνία, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς προστατεύει καὶ ἀμείβει πάντα ἄνθρωπον εὐληκρινῶς πιστεύοντα εἰς αὐτὸν καὶ ἐκτελούντα τὸ θέλημά του.

Κατ' ἀντίθεσιν τῆς γενομένης διὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης συμφωνίας, ἡτις ἐπέκυσε νὰ ἰσχύῃ μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἑβραίων, καθόσον οἱ Ἑβραῖοι παρά τὴν ἐπιτοχὴν των δὲν ἐτήρουν τὰς ἐντολάς του.

τοῦ ἁγίου Πνεύματος διὰ τοῦ βαπτίσματος, ὑπῆρξεν ὁμως ἐντελῶς ἄδικτος καὶ ἀγνή ἀπὸ πᾶσαν προαιρετικὴν ἁμαρτίαν.

Ἡ Θεοτόκος ἦτο ἐκείνη, ἐκ τῆς ὁποίας ἔμελλε νὰ προέλθῃ ὁ ὠρισμένος νὰ πατάξῃ καὶ νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως. Ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ ἐδόθησαν πολλαὶ προϋποτιπώσεις αὐτῆς. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ βάτος, ἡ ὁποία ἐφλέγετο καὶ δὲν κατεφλέγετο, ἦτο εἰκό- νις τῆς Παρθένου, ἥτις θὰ ἐγέννα διατηροῦσα ἅμα ἀλώβητον τὴν παρθενίαν της. Τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου ἐορτάζομεν τὴν 8ην Σεπτεμβρίου

Τὰ Εἰσοδία τῆς Θεοτόκου.

Κατὰ τὴν παρόδοσιν οἱ γονεῖς τῆς Θεοτόκου ἀφιέρωσαν αὐτὴν εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτῆς ἡλι- κίαν, μόλις τριετῆ. Ὄποταν Ζαχαρίας ὁ ἀρχιερεὺς, γνωρίσας ἐξ ἀπο- καλύψεως ὅτι μυστήριον μέγα καὶ θεῖον ἔμελλε νὰ τελεσθῇ διὰ τῆς παιδὸς ἐκείνης, εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, τὸν σε- πτὸν καὶ ἄδυτον ἐκείνον τόπον, ὅπου μόνος ὁ ἀρχιερεὺς εἰσήρχετο μίαν φορὰν τὸ ἔτος. Αὐτόθι ἔμεινεν ἡ παρθένος ἔτη δώδεκα, ἐξῆλθε δὲ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ μυστήριον τῆς θείας ἐνσαρκώσεως καὶ διὰ τῆς διὰ ταύτης ἀνθρωπίνης σωτηρίας.

Τὴν ἐορτὴν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου ἐορτάζομεν τὴν 21ην Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Εἰς μίαν μικρὰν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ὀνομαζομένην Ναζαρέτ, κατοίκει ἡ Παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία ἦτο πολὺ εὐσεβής, ἀγαθὴ καὶ ταπεινή. Πρὸς ταύτην ἦλθεν ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ἑξ-μηνας μετὰ τὴν ἐμφάνισίν του ἐνώπιον τοῦ Ζαχαρίου καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐβασίλευεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Ἡρώδης καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν : «Χαῖρε κεχαριτω- μένη· ὁ Κύριος εἶναι μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναῖξί». Δηλαδή: μαζί σου. Μεταξὺ τῶν γυναικῶν σὺ εἶσαι ἡ εὐλογημένη.

Ἡ Μαρία, ὅτε εἶδε τὸν ἄγγελον καὶ ἤκουσε τὸν χαιρετισμόν, ἐτρό- μαξε, διότι δὲν ἐγνώριζε τί εἶδος χαιρετισμοῦ ἦτο οὗτος. Ἄλλ' ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτήν διὰ νὰ τὴν καθησυχάσῃ : Μὴ φοβοῦ, Μα- ριάμ, διότι εὖρες χάριν παρὰ τοῦ Θεοῦ· θὰ γεννήσῃς υἱὸν καὶ θὰ τὸν

δνομάση Ἰησοῦν. Οὗτος θὰ εἶνε μέγας καὶ θὰ ὀνομασθῆ Ἰῶς τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας».

Τότε ἔλαβε θάρρος ἡ Μαρία καὶ εἶπε· «Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ τοῦτο ; » Ὁ δὲ ἄγγελος εἶπεν. «Πνεῦμα ἅγιον θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις Ὑψίστου θὰ σὲ ἐπισκιάσῃ διὰ τοῦτο καὶ τὸ γεννώμενον θὰ ὀνομασθῆ Ἰῶς Θεοῦ, καὶ θὰ σώσῃ τὸν λαὸν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας». Ἡ δὲ Μαρία εἶπεν. «Ἴδου ἡ δούκτου Κυρίου, γεννηθήτω κατὰ τὸ ῥῆμά σου». Καὶ ὁ ἄγγελος εὐθὺς ἔγινεν ἄφαντος.



Τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἑορτάζομεν τὴν 25ην Μαρτίου.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Θεοτόκος παρθένε (τροπῶριον).

Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

Περὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἡ Ἐκκλησία ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως τῶν πατέρων παρέλαβε τὰ ἑξῆς·

¹ Ὅτε ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἠνδόκησε νὰ παραλάβῃ πλησίον τοῦ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὴν δι' ἄγγελου πρὸς τριῶν ἡμερῶν, τὴν ἀπὸ τῆς προσκαίρου ζωῆς μετάβασιν αὐτῆς εἰς τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν. Ἡ Θεοτόκος ἀκούσασα τοῦτο ἀνέβη μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου προσευχηθεῖσα καὶ εὐχαριστήσασα τὸν Θεὸν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ ἠτοιμάζε τὰ πρὸς ἐντιφιασμὸν χρεῖωδι.

Ἐνῶ ἐγίνοντο ταῦτα, νεφέλαι ἀράσασαι τοὺς Ἀποστόλους ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς, ὅπου ἐτυχεν ἕκαστος νὰ κυρῆται συνήθροισεν αὐ-

¹ Σημ. Ἐγγιστὸν, εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἰησοῦ, παρέλαβε τὴν Πεντηκοντὴν μητέρα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου εἰς τὸν οἶκόν, ὅπου διέμεναν αὐτὸς, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ μητέρα αὐτῶν Σαλώμη, στενὴ συγγενὴς τῆς Θεοτόκου.

τοὺς διὰ μιᾶς περὶ τὴν κλίνην τῆς Θεοτόκου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνέκειτο προσμένουσα τὴν σιγμὴν τῆς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀποδημίας της.



Μήτηρ
τῶν Χριστιανῶν.

Καὶ τότε δρᾶμά τι θεσπέσιον ἐτελέσθη ἐκεῖ. Δηλαδή ἀντηλλάγησαν οἱ ὑψηλότεροι λόγοι τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἡ θλίψις μικρὸν κυριαρχήσασα, ὑπεχώρησεν εἰς χεῖμαρρον θείας χαρᾶς, ἡ ὁποία ἐδρόσειεν ὑπερφυῶς ὕλας τὰς ψυχὰς τῶν παρισταμένων. Κατόπιν ἡ Θεοτόκος ὕψωσε τὰς χεῖρας της εἰς τὸν οὐρανόν, ἐδεήθη ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου, ἠϋλόγησε τοὺς Ἀποστόλους καὶ ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτῆς ἀναπεσοῦσα παρέδωκε τὴν πανάγιαν αὐτῆς ψυχὴν εἰς χεῖρας τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ αὐτῆς.

Τότε οἱ Ἀπόστολοι ἐσήκωσαν τὸν κράβατον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ σεπτὸν αὐτῆς λείψανον ἀνεπαύετο, καὶ μετέφερον αὐτὸ εἰς τὴν Γεσθημανῆ, ὅπου ἦτο ἡτοιμασμένον τὸ μέλλον γὰρ δεχθῆ αὐτὸ μνήμα. Καὶ ἐνῶ ἡ ἅγια ἐκεῖνη συνοδεία ἐπορεύετο ἄλλοτε μὲν ψάλλουσα, ἄλλοτε δὲ μετασιωπῆς, ἠκούοντο ἀνερχόμενοι ἄνωθεν καὶ ὕμνοι

ἀγγελικοί, διαλαλοῦντες τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀγαλλίασιν, τὴν ὁποίαν οἱ οὐρανοὶ βδοῶντο μέλλοντες νὰ δεχθῶσι τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως τῶν. Ἐκεῖ δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν καὶ ἐντὸς τάφου λαξευτοῦ κατέθεσαν τὸ πανάγιον τῆς Θεοτόκου σῆμα.

Κατὰ τὴν ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν βεβαιοὶ ἢ παραδόσεις, ἡ θεία οικονομία ἔκαμεν, ὥστε εἰς ἐκ τῶν ἀποστόλων ὁ Θωμᾶς νὰ ἀπολειφθῆ μόνος ἀπὸ τὴν ἀθρόαν συναξιν τῶν ἄλλων. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐφθάσε καὶ αὐτὸς καὶ παρεκάλεσε τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους νὰ τὸν συνοδεύσωσιν εἰς τὸν τάφον, διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸ ἅγιον τῆς Θεοτόκου σῶμα.

Ἡ παράκλησις του εἰσηκούσθη, ἀλλ' ὅτε ἤνοιξαν τὸν τάφον, κατάπληξις καὶ θάμβος ἐκυρίευσεν αὐτούς. Τὸ σῶμα ἔλειπε καὶ μόνῃ ἡ ἐντάφιος συνδόνη κατέκειτο ἐν τῷ μνήματι.

Ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Θεοτόκου ἀνηγέρθη κατόπιν ναὸς μεγαλοπρεπῆς ὑπὸ τῆς ἁγίας Ἑλένης, μητρὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἑορτάζομεν τὴν 15ην Αὐγούστου.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΟΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟΝ

Ὁ Ζαχαρίας.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὑπῆρχε μέγας ναὸς καὶ εἰς αὐτὸν ἦσαν πολλοὶ ἱερεῖς, οἵτινες ὄφειλον νὰ προσφέρωσι τὰς θυσίας καὶ νὰ τελῶσι τὰ λοιπὰ ἱερατικὰ αὐτῶν καθήκοντα. Εἰς ἐκ τούτων τῶν ἱερέων ὠνομάζετο Ζαχαρίας καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἑλισάβετ. Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἑλισάβετ ἦσαν πολὺ δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἠγάπα αὐτούς. Ἀλλὰ ἦσαν προκεχωρημένοι τὴν ἡλικίαν καὶ δὲν εἶχον τέκνα, διὰ τοῦτο παρεκάλουν πάντοτε τὸν Θεὸν νὰ δώσῃ εἰς αὐτούς τέκνον.

Ἐνῶ μίαν ἡμέραν ὁ Ζαχαρίας ἐθυμιάζεν εἰς τὸν ναόν, ἐξαίφνης ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ἐφάνη ἐνώπιόν του, σταθεὶς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου. Ὁ Ζαχαρίας ἰδὼν τὸν ἄγγελον ἐφοβήθη, ἀλλ' ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτόν «Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχὴν σου, καὶ θὰ γεννήσῃς υἷόν, τὸν ὁποῖον θὰ ὀνομάσῃς Ἰωάννην, καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι θὰ μετανοήσωσι δι' αὐτοῦ καὶ θὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν». Ἀκούσας ὁ Ζαχαρίας ταῦτα εἶπεν· «Εἶνε ἀληθὲς τάχα τοῦτο;» Τότε εἶπεν ὁ ἄγγελος· «Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσας εἰς τοὺς λόγους μου, πρέπει νὰ μείνῃς ἄφωνος μέχρι τῆς ἡμέρας, ὅπου θὰ γίνῃ τοῦτο». Καὶ πράγματι ὁ Ζαχαρίας ἦτο ἄλαλος μέχρι τῆς ὀγδόης ἡμέρας ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου. Τότε ὁ ἄγγελος, ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ἔγινεν ἄφαντος, ὁ δὲ Ζαχαρίας ἐξεληθὼν τοῦ ναοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν λαόν, καὶ ἐνόησεν ὁ λαὸς ὅτι μέγα θαῦμα συνέβη εἰς τὸν Ζαχαριαν.

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου.

Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ προσδιωρισμένος καιρὸς, ἐγέννησεν ἡ Ἑλισάβετ υἷόν. Οἱ δὲ συγγενεῖς καὶ γείτονες, μαθόντες ὅτι ἡ Ἑλισάβετ ἐγέννησεν υἷόν, ἦλθον καὶ συνέχαιρον αὐτήν. Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας συνῆλθον οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γείτονες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζαχαρίου διὰ νὰ δώσωσιν εἰς τὸ νεογέννητον παιδίον ὄνομα. Οἱ παρευρισκόμενοι ἐπέμενον νὰ ὀνομασθῇ, ὅπως καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ζαχαρίας, ἀλλ' ἡ μήτηρ ἤθελε

νά ὀνομασθῆ Ἰωάννης. Ἐπειδὴ ὅμως ἐφιλονίκουν, ἠρώτησαν καὶ τὸν πατέρα, καὶ ἐπειδὴ οὗτος δὲν ὀμίλει ἐξήτησε πινακίδιον καὶ ἔγραψε τὸ ὄνομα Ἰωάννης, καί, ὦ τοῦ θαύματος ! παρευθὺς ἐλύθη ἡ γλῶσσά του καὶ διὰ τοῦ στόματός του εἶπεν « Ἰωάννης ὀνομάζεται ».

Οἱ γείτονες καὶ οἱ συγγενεῖς ἐθαύμασαν διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ὅτι ὁ Ζαχαρίας ἠδύνατο νὰ λαλῆ, ἐνῶ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἦτο ἄλαλος. Ὁ δὲ Ζαχαρίας ἠγαρίστηκε τὸν Θεὸν διὰ τὴν γέννησιν τοῦ μικροῦ Ἰωάννου.

« Προσεύξασθε πρὸς με καὶ εἰσακοίσομαι. (Ἰερ. 29, 22). « Ποιήσατε καρπὸν ἀξίον τῆς μετανοίας ». (Ματθ. 3, 8). Ἀνάγνωσις Ἐδαγγελ. Λουκᾶ, 1, 5—25. 1, 57 80.

Τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρομοῦ.

Ἀφοῦ ὁ μικρὸς Ἰωάννης ἠῤῥήθη κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἦλθεν εἰς ἔρημόν τινα, κειμένην πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐκεῖ κατοίκει. Ἐφόρει δὲ ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἐρήμῳ δέρμα τι ὡς ἔνδυμα ἐκ τριῶν καὶ ἔτρωγεν ἄγρια χόρτα καὶ ἄγριον μέλι. Ἐκεῖ ἐδίδασκεν ὁ Ἰωάννης τοὺς προσερχομένους πρὸς αὐτὸν μὲ πολλὴν αὐστηρότητα. Ταχέως δὲ ἐγένετο γνωστὸν, ὅτι ἔξω ἐν τῇ ἐρήμῳ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατοίκει εὐσεβῆς τις προφήτης. Συνήρχοντο λοιπὸν ἄνθρωποι καὶ ἐκ τῶν πέριξ καὶ ἐκ μακροσμένων χωρῶν πρὸς τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἠκροῶντο αὐτοῦ. « Μετανοεῖτε, ἔλεγε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ». Τοῦτο ἐσήμαινεν « Ἀνθρώποι διορθωθῆτε, διότι ταχέως ἔρχεται ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὅστις δὲν διορθωθῆ, δὲν θὰ τὸν παραλάβῃ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ».

Οἱ δὲ ἄνθρωποι, ὅσοι ἐπίστευον εἰς ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἐκήρυττεν ὁ Ἰωάννης, καὶ ἀπεφάσιζον νὰ διορθωθῶσιν, οὗτοι ἐβαπτίζοντο ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Ἰωάννης τόσους πολλοὺς ἀνθρώπους ἐβάπτιζεν ἐπωνομάσθη Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής.

Ὁ Ἰωάννης ἐγένετο μέγας ἀνὴρ, ὅπως καὶ οἱ γονεῖς καὶ οἱ φίλοι ἔκτοτε ἐμάντευσαν, ὅτε ἦτο ἀκόμη βρέφος. Ὁ Θεὸς προώρισεν αὐτόν,

ἵνα προδράμῃ καὶ προείπῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, μετ' ὀλίγον ἔρχεται, καὶ νὰ μετανοήσωσιν.

Ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Ἰωάννου.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς μαθὼν ὅτι ὁ Ἡρώδης, υἱὸς τοῦ Ἡρώδου ἐκεῖνου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Χριστός, εἶχε λάβει διὰ βίας Ἡρωδιάδα, τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Φιλίππου, καὶ ἔζη μετ' αὐτῆς παρὰ νόμον, ἦλθε μετὰ θάρρους ἐνώπιον τοῦ Ἡρώδου καὶ τὸν ἐπέπλητε λέγων· «Δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἔχῃς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου». Ἄλλ' ὁ βασιλεὺς, ἀντὶ νὰ σφρονησθῇ, ὠργίσθη καὶ ἤθελε νὰ τὸν φονεύσῃ ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο τὸν λαόν, ὅστις τὸν ἐσέβeto ὡς προφήτην, διέταξεν νὰ τὸν φυλακίσωσιν. Ἡμέραν τινὰ ἐώρταζεν ὁ Ἡρώδης τὰ γενεθλιά του καὶ εἶχε μέγα συμπόσιον εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐνῶ δὲ ἐκάθητο οἱ προσκεκλημένοι παρὰ τὴν τράπεζαν, εἰσέρχεται ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐνδεδυμένη μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐχόρευσε. Τοῦτο ἠἵχαρίστησε τοὺς προσκεκλημένους, ἰδίως δὲ ἤρρεσεν εἰς τὸν Ἡρώδην τόσον, ὥστε εἶπε πρὸς αὐτήν· «Ζήτησόν μοι ὅ,τι θέλεις καὶ ὀρκίζομαι, ὅτι σοὶ τὸ δώσω».

Τὸ κοράσιον ἐξῆλθεν, ἵνα συμβουλευθῇ τὴν μητέρα του, τί νὰ ζητήσῃ. Ἡ δὲ μαρὰ μήτηρ της λέγει πρὸς αὐτήν· «Ζήτησον τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἐντὸς πινακίου».

Τότε εἰσῆλθε τὸ κοράσιον καὶ ἐζήτησε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου. Ἀκούσας τοῦτο ὁ Ἡρώδης ἐταράχθη καὶ ἐλυπήθη. Ἄλλ' ἐντρέπομενος τοὺς προσκεκλημένους, ἐπειδὴ εἶχεν ὀρκισθῇ, διέταξε τὸν δήμιον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν φυλακὴν νὰ ἀποκεφαλίσῃ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔφερε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐντὸς πινακίου πρὸς τὸν Ἡρώδη, καὶ οὗτος ἔδωκεν αὐτήν εἰς τὸ κοράσιον. Τὸ κοράσιον λαβὼν αὐτήν ἔφερε πρὸς τὴν μητέρα του.

Μαθόντες δὲ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου (διότι εἶχε καὶ αὐτὸς μαθητάς) τὸν θάνατον αὐτοῦ ἦλθον εἰς τὴν φυλακὴν, ἔλαβον τὸ σῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτό.

«Μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων βλάψαι.» (Ματθ. 10—28). Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥΝ ΧΡΙΣΤΟΝ.

Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Μαρία ἦτο μεμνηστευμένη μετὰ τοῦ Ἰωσήφ, ὅστις ἦτο τέκτων.

Ἡ χώρα, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικοῦν, ἦτο ὑποτεταγμένη εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ὃ δὲ αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων ὠνομάζετο Καῖσαρ (1). Τότε Καῖσαρ ἦτο ὁ Αὐγουστος, ὅστις ἐξέδωκε διάταγμα, κατὰ τὸ ὁποῖον ὄφειλον πάντες οἱ Ἰουδαῖοι νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν πατρικὴν τῶν πόλιν ἕκαστος διὰ νὰ καταγραφῶσιν. Ἐπορεύθησαν λοιπὸν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία εἰς τὴν πατρικὴν πόλιν τοῦ Δαβὶδ, διότι κατήγγοντο ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μα-

ρία εἰς Βηθλεέμ, δὲν εὑρον δωμάτιον διὰ νὰ διανυκτερεύωσι καὶ διηυθύνθησαν εἰς ἓν σπήλαιον.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν νύκτα ταύτην ἦλθεν ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Μαρία ἐμελλε νὰ γεννήσῃ τὸν μικρὸν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχε φέροι μεθ' ἑαυτῆς οὔτε κλινὴν οὔτε λίκνον, περιετόλιξε τὸ μικρὸν παιδίον εἰς τὰ σπαργανα καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς τὴν φάτνην. Καθ' ἣν δὲ στιγμήν ἐγεννήθη τὸ θεῖον βρέφος, φῶς



Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

1. Ὀκταβιανὸς Αὐγουστος.

οὐράνιον περιέλαμψε τοὺς ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένους ποιμένας, φυλάττοντας τὰ πρόβατά των. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς λάμψεως ταύτης ἐπαρουσιάσθη ἄγγελος ἔμπροσθεν τῶν ποιμένων καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. «Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις θὰ εἶναι ἐπὶ παντὸς τοῦ λαοῦ. Σήμερον ἐγεννήθη ὁ Σωτῆρ, ὁ Κύριος ἐν τῇ πόλει Δαβίδ. Πορεύθητε ταχέως εἰς Βηθλεέμ, ἐκεῖ θέλετε εὑρεῖν τὸ παιδίον ἐν τῷ σπηλαίῳ κατακειμένον ἐντὸς φάτνης». Ἄλλοι δὲ ἄγγελοι κατέβαινον καὶ ἠψύλογον τὸν Θεὸς λέγοντες. «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». (Ὅτι εἶναι δόξα εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὡς εἶναι εἰρήνη εἰς τὴν γῆν καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους) Ἐλθόντες δὲ κατόπιν οἱ ποιμένες εἰς τὴν φάτνην, εὗρον τὸν Σωτῆρα, τὸν ὁποῖον προσεκύνησαν.

«Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογετῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. 3, 12.— Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεός (Ἀπολυτίκιον).

Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ παρῆλθον ἡμέραι τεσσαράκοντα, τότε δὲ οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν κατὰ τὴν συνήθειαν εἰς τὸν ναὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἵνα ἀφιερῶσωσιν αὐτὸν εἰς τὸν Θεόν, ὡς πρωτότοκον, καὶ ἵνα εὐλογηθῇ ἡ Παρθένος.

Ἦτο δὲ εἰς τὸν ναὸν ἱερεύς τις εὐσεβὴς καὶ δίκαιος ὀνομαζόμενος Συμεὼν καὶ πολὺ γέρον. Εἰς αὐτὸν ἦτο ὄρισμένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ ἀποθάνῃ πρὶν ἰδεῖν τὸν Σωτῆρα. Ὅτε λοιπὸν ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν οἱ γονεῖς του εἰς τὸν ναὸν ὁ Συμεὼν ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ τὸν Σωτῆρα καὶ εἶπε· «Κύριε, εὐχαρίστω· ἀποθνήσκω, διότι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸν Σωτῆρα, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλας, ἵνα σώσῃ καὶ φέρῃ εἰς σωτηρίαν τοὺς ἀνθρώπους».

Ἄφου ἐτέλεσαν οἱ γονεῖς πάντα τὰ νόμιμα, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ναζαρέτ.

Τὸ παιδίον ἠϋξάνετο, σοφία δὲ καὶ χάρις Θεοῦ ἦτο ἐπ' αὐτοῦ.

«Ὁ πιστεύσας σωθήσεται» (Μάρκ. 16. 19). «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου δέσποτα»... (Λουκ. 2. 38) Ἄνάγκ. Εἶσαγ Λουκ. 3 22—40)

Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων. Ὁ Ἡρώδης καὶ ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ.

Δὲν εἶχε παρέλθει πολὺς χρόνος, ἀφ' ὅτου ὁ Κύριος κατέβη εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ τρεῖς σοφοὶ ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ἐκαλοῦντο μάγοι καὶ ἤρχοντο ἐκ τῆς Ἀνατολῆς. Ὅτε δὲ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, ἠρώτων : «Ποῦ ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Εἶδομεν τὸν ἀστέρα αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἦλθομεν, ἵνα τὸν προσκυνήσωμεν».

Ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ὅτι μάγοι ἐρωτῶσι περὶ νεογενήτου βασιλέως, ἐταράχθη πολὺ καὶ ἐσκέφθη. «Τί σημαίνει τοῦτο, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;» Καὶ ἀμέσως διέταξε νὰ παρυσιασθῶσιν ἐνώπιόν του πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. «Παρατηρήσατε καλῶς εἰς τὴν Βίβλον, ποῦ εἶνε γεγραμμένον ὅτι θὰ γεννηθῇ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Οἱ γραμματεῖς παρετήρησαν τὴν Βίβλον καὶ εἶπον πρὸς τὸν Βασιλέα : «Ἐν Βηθλεὲμ, ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας θὰ γεννηθῇ».

Ὁ βασιλεὺς τότε προσκαλεῖ τοὺς μάγους καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. «Πορεύθητε εἰς Βηθλεὲμ καὶ ζητήσατε τὸ παιδίον· καὶ ὅταν εὑρητε αὐτὸ καὶ τὸ προσκυνήσητε, γνωστοποιήσατε τοῦτο καὶ εἰς ἐμέ, διότι ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ νὰ προσκυνήσω τὸν νεογέννητον βασιλέα». Μετὰ τοῦτο ἐξῆλθον οἱ μάγοι καὶ βλέπουσι τὸν ἴδιον ἀστέρα, τὸν ὅποιον εἶχον παρατηρήσει ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν. Τέλος ὁ ἀστήρ ἐστάθη εἰς τὴν Βηθλεὲμ ὑπεράνω τοῦ σπηλαίου, ὅπου εὑρίσκειτο τὸ παιδίον.

Οἱ μάγοι εἰσελθόντες εἶδον τὸν Ἰησοῦν, ἐγονυπέτησαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτόν. Εἶχον δὲ φέρει μεθ' ἑαυτῶν χρυσόν,

λίβανον καὶ σμύρναν, τὰ ὅποια προσέφεραν εἰς τὸν Σωτῆρα. Ἀφοῦ οἱ μάγοι προσεκύνησαν τὸ παιδίον, ἐσκέπτοντο νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Ἡρώδη, Ἄλλ' ἄγγελος Κυρίου ἠμπόδισεν αὐτοὺς λέγων· «Δι' ἄλλης ὁδοῦ νὰ ὑπάγετε εἰς τὴν πατρίδα σας». Ἄλλος δὲ ἄγγελος λέγει πρὸς τὸν Ἰωσήφ. «Παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Αἴγυπτον, διότι ὁ Ἡρώδης ζητεῖ νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον».

Μὴ βλέπων ὅμως ὁ Ἡρώδης τοὺς μάγους νὰ ἐπιστρέψωσιν, ὠργίσθη καὶ διέταξε τοὺς στρατιώτας νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιόν του καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Πορεύθητε εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ φονεύσατε, ὅπου εὑρετε, παιδιά δύο ἐτῶν καὶ κάτω». Ἠλπίζε δὲ ὅτι μεταξὺ αὐτῶν θὰ ἐφονεύετο καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Τὸν μικρὸν ὅμως Σωτῆρα εἶχεν ἐξασφαλίσαι ὁ Θεὸς εἰς Αἴγυπτον.

«Φυλάσσει Κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν» (Ψαλμ. 114.20)

Ἐπίνοδος ἐξ Αἰγύπτου καὶ παιδικὴ ἡλικία τοῦ Ἰησοῦ.

Μετά τινα ἔτη ἀπέθανεν ὁ θηριώδης βασιλεὺς Ἡρώδης. Μόλις δὲ ἀπέθανεν οὗτος ἄγγελος ἐφάνη καν' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ εἶπεν· «Ἰωσήφ, ἐγέρθητι καὶ παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψον εἰς τὴν πατρίδα σου, διότι ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἀπέθανεν».

Ὁ Ἰωσήφ λοιπὸν παρέλαβε τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Μαρίαν καὶ ἀνεχώρησαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθεν ὄχι πλέον εἰς Βηθλεὲμ, ἀλλ' εἰς Ναζαρέτ, ὅπου ἐξ ἀρχῆς κατοῖκει, καὶ ἐκεῖ διήλθεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ὑπακούων εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ βοηθῶν αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα των.

Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ἐν τῷ ναῶ τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶχον συνήθειαν κατὰ πᾶν ἔτος, ὅτε ἦρχετο ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, νὰ μεταβαίνωσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ προσεύχοντο καὶ ἐθυσίαζον. Ὅτε δὲ ἐγένετο ὁ Ἰησοῦς δώδεκα

ἐτῶν, τότε οἱ γονεῖς του πρώτην φοράν παρέλαβον καὶ αὐτὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα διήρκει ὀκτὼ ἡμέρας. Μετὰ τὸς ὀκτὼ ἡμέ-



Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής διδάσκων ἐν τῷ ναῷ.

ρας ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἐπέστρεφον εἰς τὴν οἰκίαν των. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν παρηκολούθει αὐτούς ἀλλ' εἶχε μείνει εἰς Ἱερουσαλήμ, οἱ γονεῖς του δὲ δὲν ἐγνώριζον τοῦτο· ἐνόμιζον ὅτι ἤρχετο μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ γνωρίμων των. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐφαίνετο, ἤρχισαν νὰ ἀνησυχῶσι καὶ ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐζήτησαν αὐτόν. Τέλος εὔρον τὸν Ἰησοῦν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ καθήμενον ἐν τῷ μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκροώμενον μετὰ προσοχῆς, ὅτι ἐκεῖνοι ἐδίδασκον καὶ διηγοῦντο· ὁσάκις δὲ ἠρώτων αὐτῶν οἱ διδάσκαλοι, ἔδιδε σοφωτάτας ἀποκρίσεις, καὶ οἱ διδάσκαλοι ἐθαύμαζον διὰ τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις αὐτοῦ. Ὅτε δὲ οἱ γονεῖς του εἶδον τὸν Ἰησοῦν καθήμενον ἐκεῖ ἐξεπλάγησαν. Ἡ δὲ μητέρα του Μαρία ἐπλησίασε καὶ τῷ εἶπε· «Τέκνον μου, διατί ἔκαμες τοῦτο; Ἴδου ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ σὲ ἐζητοῦμεν μετὰ πόνου». Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Καὶ διατί μὲ ἐζητεῖτε; Δὲν τὸ ἤξεύρετε, ὅτι ἐγὼ ἔπρεπε νὰ εἶμαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Πατρὸς μου;»

Οἱ γονεῖς του, ἀκούσαντες ταῦτα, δὲν ἐγνώριζον τί ἐσήμαινον.
Ἡ Μαρία ἐφύλαττε τὰς λέξεις ταύτας τῇ καρδίᾳ της.

Μετὰ ταῦτα ἐσηκώθη ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐπορεύθη μετὰ τῶν γονέων του εἰς τὴν Ναζαρετ καὶ ἐφέρετο πρὸς τοὺς γονεῖς του μὲ πολλὴν ὑπακοὴν καὶ σέβας.

«Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα, τοῦτο γάρ ἐστιν ἐδάρεσιον τῷ Κυρίῳ (Κολάσ 8. 20).

Ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἰωάννης, ὁ υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Ἐλισάβετ, ἦλθεν εἰς ἔρημόν τινα πλησίον τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καὶ ἐκεῖ ἐδίδασκε τοὺς ἀνθρώπους. οἱ ὅποιοι ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Ἔλεγε δὲ εἰς αὐτούς· «Μετανοεῖτε, διότι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Οἱ δὲ ἄνθρωποι, ὅσοι ἐπίστευον, εἰς ὃ, τι ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης, ἤρχοντο πρὸς αὐτόν καὶ ἐβαπτίζοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη οὗτος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Ἐφόρει δὲ ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔνδυμα ἐκ τριζῶν καμήλου καὶ ἔτρωγεν ἄγρια χόρτα καὶ μέλι ἄγριον.

Ἡμέραν δὲ τινα ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ ἤθελε νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· «Ἐγὼ ἔχω χρεῖαν νὰ βαπτισθῶ παρὰ σοῦ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς με ;» Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ἄφες τώρα νὰ γίνῃ τοιοῦτοτρόπως. Βάπτισόν με σὺ, διότι πρέπει ἐγὼ νὰ ἐκτελέσω πᾶν ὅ,τι εἶναι δίκαιον καὶ νόμιμον». Τότε ὁ Ἰωάννης ἐβάπτισεν αὐτόν. Ἐνῶ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνέβαιναν ἐκ τοῦ ὕδατος, ὦ ! τοῦ θαύ-



Ἡ βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.

ματος ἠνοιχθήσαν οἱ οὐρανοὶ ὑπεράνω τοῦ Ἰησοῦ καὶ κατέβη τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐν εἶδει περισσευῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Καὶ ταυτοχρόνως ἠκούσθη φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσα «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠδόκησα ».

Ἡ μνήμη τῆς βαπτίσεως τοῦ Σωτῆρος εορτάζεται εἰς τὰς 6 Ἰανουαρίου. Λέγεται δὲ αὕτη καὶ εορτὴ τῶν **Θεοφανίων** ἢ **Ἐπιφανίων**, διότι κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐπεφάνη ἡ Θεότης· λέγεται δὲ ἀκόμη καὶ εορτὴν τῶν **Φώτων**, διότι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐβαπτίζοντο οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐγίνοντο πολλὰ φῶτα, δηλαδὴ πολλὰς βαπτίσεις.

«Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται» (Μάρκ. 16, 16).

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένῳ σου, Κύριε (τροπάριον). Ἀνάγνωσις Ἐὐαγγ. (Ματθ. 3, 13, 17).

Ἡ ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν.

Τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Ἰησοῦ ἦτο νὰ ἐκλέξῃ δώδεκα μαθητάς, οἱ ὅποιοι παρηκολούθουν πάντοτε αὐτόν, ἤκουον ὅ,τι ἐδίδασκε καὶ ἔβλεπον ὅ,τι ἔκαμνε καὶ ἦσαν πιστοὶ αὐτοῦ φίλοι. Ἴδου δὲ πῶς ἐξελέξεν αὐτούς.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ περιεπάτει παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας (1) εἶδε δύο ἀδελφούς· ὁ εἰς ἐκολεῖτο Σίμων, ὅστις ἐπωνομάσθη καὶ Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος Ἀνδρέας. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ δύο ἄλλεις καὶ ἔρριπτον κατὰ τὴν ὥραν ἐκεῖνην τὰ δίκτυα τῶν εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα ἀλιεύσωσιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς, «Ἀκολουθεῖτέ με καὶ θὰ σᾶς καταστήσω ἄλλεις ἀνθρώπων». Πάραυτα οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀφῆκαν τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐγένοντο μαθηταὶ του.

Προχωρήσας ὀλίγον, εἶδε δύο ἄλλους ἀδελφούς, τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην· καὶ ἐκεῖνοὶ ἦσαν ἄλλεις καὶ ἐκάθηντο ἐντὸς πλοιαρίου μετὰ τοῦ πατρὸς τῶν Ζεβεδαίου καὶ διώρθωνον τὰ δίκτυα. Καὶ τούτους τοὺς δύο ἀδελφούς ἐκάλεσεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· «Ἀκολουθεῖτέ με». Καὶ ἀμέσως οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐγκατέλιπον τὸν πατέρα των καὶ ἠκολούθησαν καὶ αὐτοὶ τὸν Ἰησοῦν.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας περιεπάτει πάλιν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν αὐτὴν θάλασσαν. Ἐκεῖ εἶδε καθήμενον ἄνθρωπόν τινα ὀνομαζόμενον Ματθαῖον, ὅστις ἦτο τελώνης. Ἴδὼν ὁ Ἰησοῦς αὐτὸν λέγει· «Ἀκολούθει

1) Ἡ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας εἶναι ἡ καὶ λίμνη τῆς Τιβεριάδος ἢ Γενισαρέτ καλουμένη.

με». Καὶ ὁ Ματθαῖος ἐσηκώθη εὐθύς καὶ ἠκολούθησε προθύμως τὸν Ἰησοῦν. Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξέλεξε καὶ ἄλλους, ἕως οὗ τέλος ἐγένοντο ὅλοι δώδεκα.

Οὗτοι δὲ ὀνομάσθησαν Ἀπόστολοι, ἐπειδὴ ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ νὰ κηρύξουν εἰς τὸν κόσμον. Ἦσαν δὲ οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι οἱ ἑξῆς : Ἀνδρέας καὶ Πέτρος υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, Ἰάκωβος καὶ Λεββαῖος, υἱοὶ τοῦ Ἀλφραίου, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος ἢ Ναθαναὴλ φίλοι, Θωμᾶς, Ματθαῖος ὁ τελώνης, Σίμων ἀπὸ τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

«Ὅστις οὐ βασιάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου οὐ δύναται μὲν εἶναι μαθητῆς» (Λουκ. 14, 22).

Τὸ θαῦμα ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας.

Εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἦτο μικρὰ τις πόλις καλουμένη Κανᾶ. Εἰς αὐτὴν ἐγένετό ποτε γάμος καὶ ἦσαν προσκεκλημένοι ὁ Ἰησοῦς, ἡ μήτηρ του καὶ οἱ μαθηταὶ του.

Ἐνῶ δὲ ἔτρωγον καὶ ἔπινον, παρετήρησεν ἡ μήτηρ του ὅτι ἐτελείωσεν ὁ οἶνος. Τότε ἔκυψεν εἰς τὸ οὖς τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπεν. «Ὁ οἶνος ἐτελείωσεν». Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν. «Μὴ σὲ μέλει, δὲν ἦλθεν ἀκόμη ἡ ὥρα μου». Μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν ἡ μήτηρ του ἔξω καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας. «Ὅ,τι θὰ σᾶς εἶπῃ ὁ υἱός μου νὰ τὸ πράξητε ἀμέσως.

Μετ' ὀλίγον δὲ ὁ Ἰησοῦς διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ γεμίσωσιν ἑξ ὑδρίας ὕδατος, καὶ οἱ ὑπηρέται ἐγέμισαν αὐτάς. Καὶ λέγει πάλιν ὁ Ἰησοῦς. «Φέρετε αὐτάς εἰς τὸν ἀρχιτρικλινον» (εἰς τὸν ἀρχιφροντιστὴν τῆς τραπέζης). Ὁ δὲ ἀρχιτρικλινος, γενθεὶς εὗρίσκει ἀντὶ ὕδατος ἐξαιρετον οἶνον. Ἐκάλεσε τότε τὸν νυμφίον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. «Συνήθως οἱ ἄνθρωποι προσφέρουσι κατ' ἀρχὰς τὸν καλὸν οἶνον καὶ ἀφοῦ οἱ συμποσιάζοντες πίνωσιν ἀρκετόν, τότε προσφέρουσι τὸν χειρότερον, ἀλλὰ σὺ ἔπραξας ὅπως τὸ ἐναντίον, ἔδωκας τὸν χειρότερον οἶνον κατ' ἀρχὰς καὶ ἐφύλαξας τὸν καλὸν διὰ τὸ τέλος». Ὁ νυμ-

φίος δὲν ἤξευρεν καὶ αὐτὸς πόθεν προήρχετο ὁ καλὸς οἶνος καὶ πῶς συνέβη τοῦτο. Κατόπιν ὁμως ἔμαθεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς μετέβαλε τὸ ὕδωρ εἰς ἕξαιρετον οἶνον.

Τοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ὅτι οὗτος ἀληθῶς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς ἐν Ναϊν χήρας.

Ἡμέραν τινὰ ἦρχετο ὁ Ἰησοῦς εἰς τινα πόλιν ὀνομαζομένην Ναϊν ἠκολούθουν δὲ αὐτόν οἱ μαθηταὶ του καὶ ὄχλος πολὺς. Ἐνῶ δὲ εἰσῆρχοντο εἰς τὴν πόλιν, ἀπήντησαν κηδεῖαν τινὰ Ἡ νεκρὸς ἦτο νεανίας τις, ὁ μόνος υἱὸς μητρὸς χήρας. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ ἠκολούθει αὐτόν κατόπιν τοῦ φερέτρου καὶ ἔκλαιε καὶ ἐθρήνηι, παρηκολούθων δὲ καὶ πολλοὶ ἄλλοι τὸν νεκρὸν εἰς τὸν τάφον.

Καθὼς εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὴν μητέρα του θρηνοῦσαν, ἠσπλαγγίσθη αὐτὴν καὶ τῇ εἶπε· «Μὴ κλαῖε». Ἐπειτα διέταξε νὰ σταθῶσιν οἱ βαστάζοντες τὸ φέρετρον. Τότε ὁ Ἰησοῦς πλησιάσας ἐξέτεινε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ νεκροῦ καὶ ἐφώνησε. «Νεανία, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι». Καὶ εὐθὺς ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ φερέτρου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λαβὼν αὐτόν ἐκ τῆς χειρὸς, τὸν παρέδωκε εἰς τὴν μητέρα του.

Οἱ ἄνθρωποι ὅσοι εἶδον τὸ θαῦμα ἐτρόμαξαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες· «Ὁ Θεὸς μᾶς ἔστειλε μέγαν προφήτην διὰ νὰ μᾶς σώσῃ».

«Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ εἰσι παρὰ τῷ Θεῷ (Α. 18, 17).

Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδία.

Ἡμέραν τινὰ ἦλθε πλῆθος μητέρων εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔφερον μαζί των τὰ μικρὰ των παιδία, διὰ νὰ ἐπιθέσῃ ὁ Ἰησοῦς τὰς χεῖράς του ἐπάνω εἰς αὐτὰ καὶ τὰ εὐλογήσῃ. Ἄλλ' οἱ μαθηταὶ ἐπέπληττον τὰς μητέρας καὶ ἐμπόδιζον αὐτὰς νὰ πλησιάσωσι.

Τοῦτο ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησε καὶ εἶπεν. «Ἀφήσατέ τὰ παι-

δία γὰ ἐλθωσιν πρὸς ἐμὲ καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζεσθαι, διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἔπειτα ἔλαβε τὰ παιδιά, τὰ ἐφίλησε



Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιά

καὶ ἐπιθέσας τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἠλόγησεν αὐτά.

« Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε· αὐτὰ τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν » (Μάρκ. 17, 18).

Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαεῖρου.

Ἡμέραν τινὰ ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἀνὴρ τις ὀνομαζόμενος Ἰαεῖρος ἀρχισυναγωγός (1) καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπε· Κύριε τὸ θυγάτριόν μου κατὰκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ πνέον τὰ

(1) Ἀρχισυναγωγός (ἑβρ. προεστῆτατος τῆς συναγωγῆς, ὅπως ἐλέγοντο οἱ τέτοιοι, ὅπου οἱ Ἰσραεῖται ἐτέλουν τὰ θρησκευτικὰ τῶν καθήκοντα).

λοίσθια. Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐπίθεε τὴν χειρά σου ἐπ' αὐτό, ἵνα γίνῃ ὑγιὲς καὶ ζήσῃ». Ὁ Ἰησοῦς προθύμως ἐπορεύετο μετὰ τοῦ Ἰαείρου. Καθ' ὁδὸν ἔρχονται οἱ ὑπηρέται τοῦ Ἰαείρου εἰς ἀπάντησίν του καὶ λέγουσι πρὸς αὐτόν. «Μὴ βάλῃς εἰς κόπον τὸν διδάσκαλον, διότι τὸ θυγάτριόν σου ἀπέθανεν». Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἰάρειον. «Μὴ φοβοῦ πίστευε εἰς ἐμὲ καὶ θὰ ἰατρευθῇ ἡ θυγάτηρ σου». Οὕτως ἐπροχώρουν.

Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἀκούουσιν ἐντὸς μεγάλην ταραχὴν. Εἶχον συναθροισθῆ συγγενεῖς καὶ γείτονες καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ ἔκλαιον καὶ ᾄδύροντο περὶ τὸ νεκρὸν κοράσιον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐξέβαλε τὸ πλῆθος ἔξω τῆς οἰκίας λέγων· «Τί κλαίετε τὸ κοράσιον δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται». Ἰλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐξεπλήττοντο διὰ τοὺς λόγους τούτους, τινὲς μάλιστα καὶ ἐγέλασαν, διότι ἔβλεπον ὅτι τὸ κοράσιον εἶχεν ἀποθάνει.

Τότε ὁ Ἰησοῦς λαμβάνει τρεῖς μαθητὰς του καὶ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τοῦ κορασίου καὶ εἰσέρχεται, ὅπου ἔκειτο τὸ νεκρὸν κοράσιον. Ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην, ἔπιασε τὴν χεῖρα τοῦ κορασίου καὶ ἐρώναξε. «Τέκνον, σοὶ λέγω ἀνάστηθι!» Καὶ παρευθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κλίνης. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε! «Δώσατέ του νὰ φάγῃ.

Φαντασθῆτε τὴν χαρὰν τῶν γονέων. Ἦθελον νὰ κηρύξωσι τὴν εὐτυχία των εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς τοὺς διέταξε νὰ μὴ διηγηθῶσιν εἰς κανένα τὸ συμβάν τοῦτο.

Θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν

Ἐν ᾧ ἐμελλεν ἡμέραν τινα ὁ Ἰησοῦς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτὸν ἔξωθεν δέκα λεπροί. Οὗτοι ἕνεκα τῆς νόσου των ταύτης δὲν ἐτόλμων νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ὄφειλον νὰ διαιτῶνται ἔξω, μέχρις οὗ θεραπευθῶσιν. Ἄν δέ τις ἐθεραπεύετο, ὄφειλε πρῶτον νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν τινος ἱερέως, διὰ νὰ τὸν ἴδῃ, καὶ ἂν ὁ ἱερεὺς ἔλεγεν ὅτι εἶναι ὑγιὲς, ἐλάμβανε τὴν ἀδειάν νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν πόλιν του καὶ εἰς τὸν οἶκόν του. Καθὼς λοιπὸν εἶδον τὸν Ἰησοῦν οἱ λεπροὶ ἐκεῖνοι, ἐφώναζον μακρόθεν. «Κύριε Ἰησοῦ, ἐλέησον

ἡμᾶς». Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτοὺς εἶπεν. Ὑπάγετε καὶ ἐπιδειξάτε ἑαυτοὺς εἰς τοὺς ἱερεῖς, ὅτι εἰσθε ὑγιεῖς.» Οἱ δὲ λεπροὶ ἐπίστευσαν καὶ ἐπορεύοντο. Ἀλλὰ πρὶν ἀκόμῃ φθάσωσιν εἰς τοὺς ἱερεῖς, εἶδον ὅτι ἐκαθαρίσθησαν ἐκ τῆς νόσου.

Καὶ οἱ μὲν ἑννέα δὲν ἐφρόντισαν πλέον περὶ τοῦ Ἰησοῦ. Εἰς δὲ μόνος, καὶ οὗτος ἦτο Σαμαρείτης (τοὺς Σαμαρείτας οἱ Ἰουδαῖοι ἐμίσουν καὶ καταφρόνουν ὡς κακοδόξους), ἰδὼν ὅτι ἐθεραπεύθη, ἐπέστρεψεν, ἵνα εὖρη τὸν εὐεργέτην του. Καθ' ὁδὸν δὲ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν μεγαλοφῶνως. Ὅτε τέλος ἦλθεν ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ, ἔπεσε κατὰ πρόσωπον εἰς τοὺς πόδας του καὶ τὸν ἠὺχαρίσται.

Ἐν τούτῳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. «Δὲν ἦσαν δέκα οἱ λεπροὶ οἱ καθαρισθέντες; Ποῦ εἶναι λοιπὸν οἱ ἄλλοι ἑννέα; Δὲν ἐπέστρεψε κανεὶς ἄλλος νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεόν, παρὰ μόνον ὁ Σαμαρείτης οὗτος;»

Καὶ πρὸς τὸν Σαμαρείτην εἶπεν. «Ἀνάστα καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσεν.»

«*Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε*» (Λουκ. ιζ', 19).

Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει παραλυτικὸν ἐν Καπερναούμ.

Ἐν ᾧ διέτριβεν ὁ Ἰησοῦς ἐν Καπερναούμ, ἠκούσθη ὅτι ἡμέραν τινὰ ἐδίδασκεν εἰς τινα οἰκίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ φήμη τῆς διδασκαλίας του καὶ τῶν θαυμάτων του εἶχε διαδοθῆ εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, πολλοὶ ἔσπευδον ν' ἀκούωσι καὶ βλέπωσι τὸν Ἰησοῦν, ὅπου δήποτε οὗτος εὐρίσκετο. Καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν ἐκείνην ὁ οἶκος, ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδίδασκεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπληρώθη, ὥς καὶ τὰ περίξ. Μετ' ὀλίγον φέρουσι παραλυτικόν, τὸν ὁποῖον ἐκράτουν τέσσαρες ἄνθρωποι.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδον ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ διασχίσωσι τὸ πλῆθος καὶ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν, εἶχον δὲ τὴν λεποίτησιν ὅτι, ἂν ὁ Ἰησοῦς ἴδῃ τὸν παραλυτικόν, δι' ἑνὸς καὶ μόνου λόγου του ἠδύνατο νὰ τὸν θεραπεύσῃ, ἀναβαίνουνσιν ἐπάνω εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας καὶ ἀνοίγουσιν ὀπλῆν, διὰ τῆς ὁποίας καταβιβάζουσι διὰ σχοινίων τὸν κράββατον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκειτο ὁ παραλυτικός.

Τοιουτοτρόπως κατώρθωσαν πᾶν ὅ,τι ἐπιθύμουν καὶ ὁ παραλυτικὸς ἔκειτο πλέον ἐνάπιον τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν τὴν μεγάλην πίστιν αὐτῶν, λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν. Τέκνον μου ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι σου.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους, τὸ ὅποιον ἤκουε μετὰ προσοχῆς τὸν Ἰησοῦν, ἦσαν καὶ τινες Γραμματεῖς Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐφθόουν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐζήτειν ἀφορμὴν νὰ διαβάλωσι τούτον εἰς τὸν λαόν. Ὅταν λοιπὸν οὗτοι ἤκουσαν ὅτι αὐτὸς συνεχώρησε τὰς ἁμαρτίας τοῦ παραλυτικοῦ, ἤρχισαν νὰ ἐκφράζονται περιφρονητικῶς περὶ αὐτοῦ καὶ νὰ λέγωσι· πῶς οὗτος τολμᾷ νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας; Μόνον ὁ Θεὸς ἔχει τοιαύτην ἐξουσίαν. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς γνωρίζων τὰ πάντα, θέλων δὲ νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς ὅτι αὐτὸς δὲν ἀγνοεῖ τὰς κακὰς προθέσεις των, ἀπευθύνεται πρὸς αὐτοὺς λέγων. Διατί σκέπτεσθαι πονηρὰ κατ' ἑμοῦ; Τί εἶναι εὐκολώτερον, νὰ εἶπω εἰς τὸν παραλυτικόν· ἀφέωνται σου αἱ ἁμαρτίαι ἢ νὰ εἶπω· ἐγέρθητι, λάβε τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; Διὰ νὰ μάθητε δὲ καλῶς, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσίαν νὰ συγχωρῇ ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας, λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν. Ἐγέρθητε, λάβε τὸν κράββατόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

Καὶ ἡ μικροχρόνιος ἀσθένεια ὑποχωρεῖ πρὸ τοῦ πατρὸς ἐκείνου λόγου τοῦ Σωτῆρος, καὶ ὁ παραλυτικὸς ἐγείρεται καὶ μεταβαίνει εἰς τὸν οἶκόν του δοξάζων τὸν Θεόν. Τότε τὸ πλῆθος ἐθαύμασε διὰ τὸ συμβᾶν καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν καὶ ἔλεγεν, ὅτι ποτε δὲν εἶδε τοιοῦτο θαῦμα (1)

Ὁ ἑκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ καὶ ὁ Χριστός.

Ἡμέραν τινὰ ἦλθε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν Καπερναοῦμ. Καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἑκατόνταρχός τις, δηλ. ἀξιωματικὸς τοῦ

1. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἱστορίας τῆς θεραπείας τοῦ παραλυτικοῦ διδασκόμεθα ἀπ' ἐνός μὲν ὅτι ἡ ἁμαρτία γίνεται πρόξενός τινος σωματικῆς βλάβης, ἀπ' ἑτέρου δὲ τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς εὐαγγελικῆς πίστεως, καθόσον, διότι κατείχοντο ὑπὸ τοιαύτης πίστεως ὁ παραλυτικὸς καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν διὰ τοῦτο καὶ ἠξιώθησαν νὰ ἴδωσιν ἐκτελεσθῆναι διὰ τοῦ παντοδυνάμου τῆς Σωτῆρος λόγου ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐπρόβου.

Ρωμαϊκοῦ στρατοῦ, καὶ εἶπε· «Κύριε, ὁ ὑπηρετὴς μου κείται ἐν τῇ οἰκίᾳ μου παραλυτικὸς καὶ βασανίζεται δεινῶς».

Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Θὰ ἔλθω νὰ τὸν θεραπεύσω». Ἄλλ' ὁ ἑκατόνταρχος εἶπε· «Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ἔλθῃς ὑπὸ τὴν στέγην μου, εἰπὲ μόνον λόγον, καὶ θὰ ἰατρευθῇ ὁ ὑπηρετὴς μου· διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἐν ἐξουσίᾳ, καὶ ἔχω ἀνθρώπους ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου καὶ λέγω εἰς τοῦτον ὕπαγε ! καὶ ὑπάγει· καὶ εἰς τὸν ἄλλον ἔρχου ! καὶ ἔρχεται· καὶ εἰς τὸν δούλόν μου, κάμερ τοῦτο ! καὶ τὸ κάμνει.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπεν. Οὐδὲ μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων εὐρὸν ποτε τοιαύτην πίστιν ! Σᾶς λέγω δὲ ὅτι πολλοὶ ἄλλόφυλοι θὰ ἔλθωσιν ἐξ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ θὰ πιστεύσωσιν εἰς ἐμὲ καὶ θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, οἵτινες ἔπρεπε νὰ εἶναι οἱ πρῶτοι, θὰ ἐκβληθῶσι διὰ τὴν ἀπιστίαν των ἔξω εἰς τὸ σκότος, ὅπου θὰ εἶναι ὁ κλυθμὸς καὶ ὁ τραγμὸς τῶν ὀδόντων». Ἐπειτα εἶπε πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον· «Ὑπαγε, καὶ θὰ γίνῃ κατὰ τὴν πίστιν σου». Καὶ ἰατρεύθη εὐθύς ὁ ὑπηρετὴς του τὴν ὥραν ἐκείνην.

«Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια (ψαλ. στ' 15)»

Θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ διέβαινε μετὰ τῶν μαθητῶν του ὁ Ἰησοῦς διὰ τινος ὁδοῦ, τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ ἐζήτει ἐλεημοσύνην. Ἀκούσας δὲ ὅτι διέβαινον ἐκεῖθεν ἄνθρωποι, ἠρώτησε τίνες εἶναι οὗτοι ; Εἶπον τότε εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος διέρχεται.

Τότε ἤρχισεν ὁ τυφλὸς νὰ φωνάζῃ. «Ἰησοῦ, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με». Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐπέληττον αὐτὸν νὰ σιωπήσῃ. Ἄλλ' ἐκεῖνος ἔτι μᾶλλον ἐφώναζεν· «Ἰησοῦ, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με». Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσεν τὰς φωνὰς τοῦ τυφλοῦ καὶ διέταξε νὰ τὸν ὀδηγήσουσιν ἐνώπιόν του. Ἀφοῦ δὲ ἦλθεν ἐνώπιόν τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ἠρώτησε· «Τι θέλεις παρ' ἐμοῦ». Ὁ δὲ τυφλὸς ἀπεκρίθη· «Κύριε, θέλω νὰ με κάμῃς νὰ βλέπω». Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· «Ἀνάβλεμον ! Ἡ πίστις σου σε

ἔσωσε». Καὶ παρευθὺς ἀνέβλεψεν ὁ τυφλὸς καὶ ἠκολούθει τὸν Ἰησοῦν δοξάζων τὸν Θεόν. Καὶ ὁ λαός, ὅστις εἶδε τὸ θαῦμα τοῦτο, ἐδόξασε τὸν Ἰησοῦν λέγων. Ἄληθῶς υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶνε οὗτος.

Ὁ χορτασμὸς τῶν πεντακισχιλίων.

Ἡμέραν τινὰ ἦτο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον. Ἐκεῖ δὲ εἶχε συνέλθει πλῆθος ἀνθρώπων καὶ ἤκουον τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἐκήρυξε πολλὴν ὥραν ἔκλινεν ὁ ἥλιος καὶ ἔμελλε νὰ νυκτώσῃ. Τότε προσῆλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν οἱ μαθηταὶ του καὶ εἶπον· «Κύριε, ὁ ἥλιος πλησιάζει εἰς τὴν δύσιν του καὶ ἡμεῖς εὐρισκόμεθα ἐν τῇ ἔρημῳ.

Ἄπόλυσον τὰ πλήθη νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς οἰκίας των νὰ δειπνήσουν· διότι θὰ πεινῶσιν». Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη «Δώσατε σεῖς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγωσιν.» Οἱ δὲ μαθηταὶ εἶπον· «Ἡμεῖς μόνον πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθῦς ἔχομεν». Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς. «Φέρετέ μοι αὐτά». Οἱ μαθηταὶ τότε ἔφερον πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθῦς.



Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων.

Ἐπειτα λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Φροντίσατε νὰ καθίσωσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν τάξει.

Οἱ μαθηταὶ ἐξετέλεσαν τὴν προσταγὴν καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκάθισαν ἐν τάξει ἐπὶ τῶν χόρτων. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλαβε τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθῦς καὶ ἠὐλόγησεν αὐτοὺς· ἔπειτα διενεμήθησαν εἰς τοὺς καθήμενους

ἀνθρώπους. Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχόρτασαν. Ἦσαν δὲ ὡς πέν-

τακισχίλιοι ἄνδρες, πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων. Ἀφοῦ δὲ ἐ-
 χόρτασαν, λέγει ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς του. «Συναθροίσατε
 τὰ περισσεύματα, ἵνα μὴ χαθῆ τι». Οἱ μαθηταὶ συνήθροισαν αὐτὰ
 καὶ ἐγέμισαν 12 κοφίνια ἐκ τῶν περισσευμάτων οἱ δὲ ἄνθρωποι
 ἰδόντες τὸ θαῦμα τοῦτο ἐξεπλήττοντο καὶ ἔλεγον. «Ἀληθῶς οὗτος
 εἶναι ὁ προφήτης, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον διὰ
 νὰ σώσῃ αὐτόν». Ἦθελον νὰ τὸν ἀρπάσωσιν εἰς τὰς χεῖρας καὶ νὰ
 τὸν κρυῦξωσι βασιλέα των. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ ἐπί-
 γειος βασιλεὺς, Διὰ τοῦτο ἔφυγε μόνος εἰς τὸ ὄρος.

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Βηθσεδᾶ.

Ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπῆρχε κολυμβήθρα τις ⁽¹⁾ ὀνομαζομένη Βηθσε-
 δά, περὶ αὐτὴν ἦσαν κατασκευασμέναι πέντε στοαί, καὶ ὑπ' αὐτὰς
 κατέκειντο πλῆθος ἀσθενῶν ἐχόντων διαφόρους ἀσθενείας. Διότι
 ἄγγελος Κυρίου κατέβαινεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἐτάραττε τὸ
 τὸ ὕδωρ ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ· καὶ ὅστις πρῶτος εἰσήρχετο εἰς τὴν κο-
 λυμβήθραν, ἐγίνετο ὑγιὴς ἐξ οἵασδήποτε νόσου καὶ ἂν ἔπασχεν.

Ἡμέραν τινὰ ἐπορεύθη ἡ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἦλθε
 εἰς τὴν κολυμβήθραν ταύτην. Ἐκεῖ εἶδε ἀνθρώπον τινα κατακειμε-
 νον εἰς ἑλεεινὴν κατάστασιν.

Ἠρώτησε δὲ καὶ ἔμαθεν ὅτι τριακοντα ὀκτὸ ὅλα ἔτη ἦτο παρά-
 λυτος. Ὁ Ἰησοῦς ἠδυσπλαχνίσθη αὐτόν, καὶ προσελθὼν τὸν ἐρωτᾷ.
 «Θέλεις νὰ γίνῃς ὑγιής;» Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ παραλυτικός, δὲν ἔχω
 ἄνθρωπον, ἵνα, ὅταν ταραχθῆ τὸ ὕδωρ, μὲ βάλῃ εἰς τὴν κολυμβή-
 θραν. Ἐνῶ δὲ προσπαθῶ μόνος μου νὰ εἰσέλθω, ἄλλος προφθάνει καὶ
 εἰσέρχεται». Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν. «Ἐγέρθητι, λάβει
 τὸν κράββατόν σου καὶ πορεύου εἰς τὴν οἰκίαν σου». Ἀμα εἶπε τοὺς
 λόγους τούτους ὁ Ἰησοῦς, ὁ παραλυτικὸς ἐγένεν ἐντελῶς ὑγιής. Ἠ-
 γέρθη, ἔλαβε τὸν κράββατόν του καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἦτο δὲ Σάββατον, ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἰάτρευσε τὸν παραλυτικόν. Τὸ
 δὲ Σάββατον οἱ Ἰουδαῖοι ὄχι μόνον δὲν εἰργάζοντο, διὰ νὰ κερδίσωσι
 χρήματα, καθὼς καὶ ἡμεῖς τὴν Κυριακὴν, ἀλλὰ δὲν ἐπέτρεπον οὐδὲ

1. Δηλαδή μικρὰ λίμνη, σπου ἐκολυμβων οἱ ἄνθρωποι.

ἀγαθόν τι ἔργον νὰ γίνεταί, οἷον νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον κινδυνεύοντα νὰ καῖ ἢ νὰ πνιγῇ. Τοῦτο βεβαίως δὲν ἦτο θεάρεστον.

Ἐνῶ λοιπὸν ὁ πρῶν παραλυτικὸς ἐπορεύετο φέρων τὸν κράββατόν του ἐπὶ τῶν ὤμων του, τὸν συνήντησαν Ἰουδαῖοί τινες, καὶ λέγουσι πρὸς αὐτόν. «Πῶς τοιμᾶς τὸ Σάββατον νὰ φέρῃς τὸν κράββατον ἐπὶ τῶν ὤμων σου ;» Ἀπεκρίθη ὁ πρῶν παραλυτικὸς. «Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος μὲ ἐθεράπευσε, μοῦ εἶπεν. «Λάβε τὸν κράββατόν σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου». Καὶ ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος !» ἠρώτησαν οἱ Ἰουδαῖοι. Ἄλλ' ὁ πρῶν παραλυτικὸς δὲν ἤξευρε καὶ αὐτὸς νὰ εἶπῃ ποῖος ἦτο, διότι δὲν ἐγνώριζε τὸν Ἰησοῦν.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν ναόν. Ἐκεῖ εἶδε καὶ τὸν πρῶν παραλυτικὸν ἰστάμενον καὶ προσευχόμενον. Προσελθὼν λοιπὸν πρὸς αὐτόν, εἶπεν, «Ἰδοὺ ἔγινες ὑγιής. Λοιπὸν μὴ ἁμαρτάνῃς πλέον, ἵνα μὴ πάθῃς χειρότερα.» Τότε ἐνόησεν ὁ ἄνθρωπος ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο, ὅστις τὸν ἐθεράπευσεν.

Ἦλθε λοιπὸν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. «Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις μὲ ἰάτρευσεν.»

Οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διότι ἰάτρευσε τὸν ἀσθενῆ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, καὶ κατεδίωκον αὐτόν, ἤθελον μάλιστα καὶ νὰ τὸν φονεύσωσι διὰ τοῦτο.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς. «Ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς εἶναι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐνεργὸς εἰς τὸ νὰ πράττῃ τὸν ἀγαθόν. Καὶ ἐγὼ λοιπὸν ὀφείλω τὸ αὐτὸ νὰ πράττω διότι εἶμαι υἱὸς του».

Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας.

Ἡμέραν τινὰ εἰσηλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς πλοῖόν τι μετὰ τῶν μαθητῶν του, ἵνα διέλθῃ εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐνῶ ἔπλεε τὸ πλοῖον, ὁ Ἰησοῦς ἀπεκοιμήθη.

Ἐν ᾧ δὲ ἐκοιμᾶτο ὁ Ἰησοῦς ἠγέρθη σφοδρὰ τρικυμία· τὰ κύματα ἤρχισαν καλύπτουσι τὸ πλοῖον καὶ ἐκινδύνευε τοῦτο νὰ καταποντισθῇ.

Τότε οἱ μαθηταὶ του κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμον, καὶ ἐλθόντες

ἔξυπνησαν τὸν Ἰησοῦν κρᾶζοντες· «Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, διότι χανόμεθα».

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἰδὼν αὐτοὺς εἶπεν. «Ὀλιγόπιστοι, διατί εἴσθε τόσον δειλοί ;» Ἐπειτα ἐσηκώθη καὶ διέταξε τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν νὰ ἡσυχάσωσι καὶ παρυσθὺς ἐγένετο μετὰ τὴν γαλή γαλήνη.



Ὁ Ἰησοῦς διδάσκων παρὰ τὴν λίμνης τῆς Γαλιλαίας.

Οἱ δὲ ἄνθρωποι, ὅσοι εἶδον τὸ θαῦμα ἐξεπλάγησαν καὶ ἔλεγον «Τί ἄνθρωπος εἶναι οὗτος, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν».

Θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

Ἡμέραν τινὰ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα καὶ ἔξερχόμενος τοῦ ναοῦ συνήντησεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Τότε οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἠρώτησαν αὐτόν. Διδάσκαλε, ποίος ἥμαρτεν, αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, διὰ νὰ γεννηθῆ τυφλός ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς, ὅτι οὔτε αὐτὸς ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἐγεννήθη τυφλός, ἵνα φανερωθῶσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ.

Ἀφοῦ δὲ εἶπε ταῦτα, ἔπτυσε χαμαὶ καὶ κατεσκίασεν ἐκ τοῦ πτύσματος πηλόν, διὰ τοῦ ὁποίου ἔχρισε τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ τυφλοῦ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· ὕπαγε τώρα νὰ νηθῆς εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ. Ὁ τυφλὸς ὑπήκουσε, καὶ εὐθὺς ὡς ἐνίφθη ἀπέκτισε τὴν πολύτιμον ὄρασίν του καὶ ἐδόξαζε τὸν θεραπεύσαντα αὐτόν Ἰησοῦν.

Οἱ γείτονες καὶ ὅλοι ὅσοι ἴξενον τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, βλέ-

ποντες αὐτὸν θεραπευθέντα, ἠρώτων μετ' ἀπορίας δὲν εἶναι οὗτος ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός, ὅστις ἐκάθητο παρὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ἐζήτει ἔλεημοσύνην : Καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι αὐτὸς εἶναι, ἄλλοι πάλιν, ὅτι ὁμοιάζει πρὸς τὸν τυφλόν· ὁ δὲ θεραπευθεὶς ἔλεγεν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ τυφλός, ὅστις τώρα ἐθεραπεύθην.

Ἵσταν δὲ ἠρώτων αὐτόν, πῶς καὶ παρὰ τίνος ἐθεραπεύθη ἀπεκρίνετο. Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς κατεσκεύασε πηλόν, διὰ τοῦ ὁποίου μοῦ ἐπέχρισε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔπειτα μοῦ εἶπεν, ἵνα ὑπάγῃ νὰ νιφθῶ εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ· εὐθὺς δ' ὡς ἐνίφθην ἀνέβλεψα.

Τὸ γεγονός τῆς θεραπείας τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ διεδόθη εἰς ὅλην τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ προξένησε μεγίστην ἐντύπωσιν. Τινὲς ἐκ τῶν Φαρισαίων, οἱ ὅποιοι ἐφθόνουν τὴν καθημερινῶς αὐξανομένην δόξαν τοῦ Ἰησοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτὸν εἰς τὸν λαόν, κατέκριναν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον, ὅτι δὲν δύναται νὰ εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ κατασκευάζει πηλὸν τὸ Σάββατον.

Ἄλλοι πάλιν ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς νὰ κάμῃ τοιαῦτα θαύματα. Καὶ τοιουτοτρόπως ἐπῆλθε διαίρεσις μεταξὺ αὐτῶν. Ἐν τούτοις καθημερινῶς ἐπέβαλον εἰς ἀνάκρισιν καὶ τοὺς γονεῖς τοῦ τυφλοῦ καὶ αὐτὸν τὸν θεραπευθέντα, ὅπως ἀκριβῶς πληροφορηθῶσι πῶς ἐγένετο ἡ θεραπεία.

Καὶ οἱ μὲν γονεῖς ἐβεβαίουν τοὺς Φαρισαίους, ὅτι ὁ θεραπευθεὶς αὐτὸς εἶναι ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς υἱὸς των, πῶς δὲ ἐθεραπεύθη ἠδύναντο νὰ μάθωσι παρὰ τοῦ ἰδίου, ὁ δὲ τυφλὸς ἐκήρυττε τὸν θεραπεύσαντα αὐτὸν Ἰησοῦν ὡς προφήτην.

Ἵσταν δὲ δύο μοχθηροὶ Φαρισαῖοι κατηγοροῦν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐνώπιον τοῦ τυφλοῦ, καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός, διότι ἔκαμε πηλὸν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ὁ τυφλὸς εἶπεν εἰς αὐτοὺς μετὰ πικρᾶς εἰρωνείας τὰ ἑξῆς :

Ἄν ὁ θεραπεύσας με εἶναι ἁμαρτωλός, ἐγὼ τὸ ἀγνοῶ· ἐγὼ ἔν μόνον ἠξέυρω καὶ ὁμολογῶ, ὅτι, ἐν ᾧ ἤμην ἐκ γενετῆς τυφλός, τώρα βλέπω. Ἵσταν δ' οἱ Φαρισαῖοι ἠρώτων καὶ πάλιν λεπτομερῶς τὸν τυφλὸν περὶ τῆς θεραπείας του, οὗτος ἐξακολουθῶν νὰ εἰρωνεύεται αὐ-

τούς, εἶπε· Διατί καί πάλιν με ἐρωτᾶται. Μήπως θέλετε νά γίνητε μαθηταί του ;

Ὡς δ' ἤκουσαν αὐτὸν ὁμιλοῦντα οὕτως ὕβρισαν αὐτὸν μετὰ σφοδρότητος καὶ ἔλεγον. Σὺ εἶσαι μαθητῆς ἐκείνου, ἡμεῖς εἴμεθα μαθηταί τοῦ Μωϋσέως, τὸν ὅποιον καὶ μόνον ἀναγνωρίζομεν καὶ οὐχὶ ἐκείνον ὅστις ἠνοίξε τοὺς ὀφθαλμοὺς σου.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεραπευθεὶς τυφλὸς ἐξ ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης ἐξηκολούθει νά ὑμνῇ καὶ νά θαυμάζη τὸν Ἰησοῦν κηρύττων ἐνώπιον τῶν Φαρισαίων, οἱ Φαρισαῖοι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς συναγωγῆς.

Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσεν ὅτι ἐξεβλήθη τῆς συναγωγῆς ὁ θεραπευθεὶς τυφλός. Ὅταν συνήντησε καὶ πάλιν αὐτὸν ὁ Σωτὴρ, εἶπεν εἰς αὐτόν. Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ; Ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθεὶς εἰς αὐτὸν εἶπεν. Ποῖος εἶναι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω ; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. Ἦδη βλέπεις αὐτόν, ὁμιλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνος εἶναι. Τότε ὁ θεραπευθεὶς τυφλὸς ὁμολογεῖ τὴν πίστιν του πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ προσκυνεῖ αὐτόν.

« Τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον » (Μάρκ. β', 27).

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Λάζαρος. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ Μάρθα καὶ Μαρία εἶχον ἀδελφὸν ὀνομαζόμενον Λάζαρον, τὸν ὅποιον ἠγάπα πολὺ ὁ Ἰησοῦς. Μίαν φορὰν ὁ Λάζαρος ἠσθένησε βαρέως, ὁ δὲ Ἰησοῦς δὲν εὐρίσκετο εἰς Βηθανίαν. Ἐπεμψαν λοιπὸν αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἀνθρώπου διὰ νά εἶπῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν νά ἔλθῃ, διότι ὁ Λάζαρος ἀσθενεῖ. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη « Αὕτη ἡ ἀσθένεια δὲν εἶναι διὰ θάνατον, ἀλλὰ διὰ νά δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ». Καὶ δὲν ἐπῆγεν ἀμέσως, ἀλλ' ἔμεινεν ἀκόμη εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὐρίσκετο ὀλίγας ἡμέρας.

Μετὰ ταῦτα λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του. « Ὁ Λάζαρος, ὁ φίλος ἡμῶν, ἐκοιμήθη. Ἄς ὑπάγωμεν νά τὸν ἐξυπνήσωμεν ». Οἱ δὲ

μαθηταί εἶπον· «Κύριε, ἐὰν κοιμᾶται, θά σωθῆ ἐκ τῆς ἀσθενείας», Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οἱ μαθηταί του δὲν ἐνόησαν τὸν λόγον του, εἶπε πρὸς αὐτοὺς καθαρῶς. «Ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν. ἄς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν».



Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

Ὅταν δὲν ἐπλησίαζον, ἡ Μάρθα ἀκούσασα ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ἔτρεξεν ἔξω πρὸς προῦπίντησιν αὐτοῦ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν κλαίουσα. «Ἄχ! Κύριε, ἂν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν θά ἀπέθνησκεν». Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη. «Ὁ ἀδελφός σου θά ἀναστηθῆ». «Μάλιστα, εἶπεν ἡ Μάρθα, ἤξεύρω καλῶς, ὅτι ὁ ἀδελφός μου θά ἀναστηθῆ

κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν».

Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτήν. «Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ πᾶς ὅστις πιστεύει εἰς ἐμέ, θά ζήσῃ καὶ ἂν ἀποθάνῃ. Πιστεύεις σὺ τοῦτο; «Ναί, Κύριε ἀπεκρίθη· πιστεύω ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Ἐν τῷ μεταξύ ἦλθε καὶ ἡ Μαρία, τὴν ὁποίαν ἠκολούθουν πολλοὶ Ἰουδαῖοι, οἵτινες συνῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, ἵνα παραγορήσωσι τὰς ἀδελφάς. Ὅτε ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὴν Μαρίαν κλαίουσαν, ἐλυπήθη καὶ ἠρώτησε ποῦ ἐτάφη ὁ Λάζαρος. Ἡ Μαρία εἶπε· «Κύριε, ἐλθέ καὶ ἰδέ». Καὶ ὠδήγησεν αὐτόν εἰς τὸν τάφον (ὅστις ἦτο σπήλαιον), ἔμπροσθεν δὲ τῆς εἰσόδου ἔκειτο λίθος. Ὅτε εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν τάφον ἐδάκρυσε καὶ εἶπε· «Σηκώσατε τὸν λίθον». Ἄλλ' ἡ Μάρθα,

καθὼς ἤκουσεν ὅτι ὁ Κύριος θέλει νὰ ἀνοίξῃ τὸν τάφον, εἶπε πρὸς αὐτόν. Κύριε, ὁ ἀδελφός μου ἤδη ὄξει, διότι εἶναι τέσσαρες ἡμέραι ἀφ' ὅτου ἀπέθανε». Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς. «Δὲν σοῦ εἶπον ὅτι, ἐὰν πιστεύσης, θὰ ἴδῃς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ».

Ἐσήκωσαν λοιπὸν τὸν λίθον καὶ προσελθὼν ὁ Κύριος πρὸς τὸν ἀνεωγμένον τάφον ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε. «Πάτερ οὐράνιε, σὲ εὐχαριστῶ, διότι μὲ εἰσήκουσας, ἵνα ἴδῃ καὶ ὁ ὄχλος τὴν δύναμίν σου καὶ δοξάσῃ σὲ τὸν ἀποστείλαντά με». Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἐφώνηξε μεγαλοφώνως· «Λάζαρε, ἔξελθε ἔξω». Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Λάζαρος μὲ δεδεμένους τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. Τότε εἶπεν ὁ Κύριος. «Λύσατε αὐτὸν καὶ ἀφήσατέ τον νὰ ὑπάγῃ». Πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες εἶδον τὸ θαῦμα τοῦτο ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἰω 15.25)

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.

Ἡμέραν τινὰ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχώ. Οἱ δὲ κάτωικοι αὐτῆς ἀκούσαντες τοῦτο ἔδραμον ἔξω καὶ ἦλθον καὶ περιεκύκλωσαν τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ τὸν ἴδωσι καὶ νὰ ἀκούσωσι τοὺς λόγους του.

Ἐκεῖ κατῴκει ἀνὴρ τις ὀνομαζόμενος Ζακχαῖος. Ὁ Ζακχαῖος οὗτος ἦτο τελώνης καὶ πλούσιος, ἦτο δὲ μικρὸς τὸ ἀνάστημα.

Ἐπεθύμει λοιπὸν καὶ αὐτὸς νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο μικρόσωμος, δὲν ἠδύνατο ἐνέκα τοῦ πλήθους. Τί νὰ κάμῃ λοιπόν;

Παρὰ τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας ἔμελλε νὰ διέλθῃ ὁ Ἰησοῦς, ἵστατο μία συκομορέα. Ἐδραμε λοιπὸν ὁ Ζακχαῖος καὶ ἀνέβη ἐπὶ τῆς συκομορέας, καὶ οὕτως ἔβλεπε τὸν προσερχόμενον.

Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ἰησοῦς διήρχετο κάτωθεν τῆς συκομορέας, ἀνέβλεψε καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ζακχαῖον «Ζακχαῖε, κατάβα· σήμερον θὰ διαμείνω ἐν τῇ οἰκίᾳ σου». Περιχαρῆς κατέβη ὁ Ζακχαῖος ἐκ τῆς συκομορέας καὶ ὑπεδέχθη τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν οἰκίαν του. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως ἰδόντες ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδέχετο νὰ συνομιλῇ καὶ νὰ συντρώγῃ μετὰ τοῦ τελώνου, τὸν ὁποῖον, καθὼς προείπομεν, ἐμίσουν ὡς ἄδικον καὶ ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, ἐγόγγυζον.

Ἄλλ' δὲν ἤξευρον ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦλθε νὰ καλέσῃ δικαίους ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

Καθὼς ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζακχαίου, εἶπεν οὗτος πρὸς τὸν Ἰησοῦν. «Κύριε, ἰδοὺ τὰ ἡμισυ τῶν ὑπαρχόντων μου δίδω εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἂν ποτε ἔλαβόν τι παρὰ τινος ἀδίκως τὸ ἀποδίδω τετραπλάσιον.» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐχάρη διὰ ταῦτα καὶ εἶπεν, «Σήμερον ἐγίνε σωτηρία εἰς τὸν οἶκον τοῦτον· διότι ἐγὼ ἦλθον νὰ ζητήσω καὶ νὰ σώσω τὸ ἀπολωλός.

«Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός». (Ματθ. ιθ'. 10).

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.

Ὅταν παρῆλθεν ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Μεταβαίνων εἰς Γαλιλαίαν ἔπρεπε νὰ διέλθῃ ἐκ τῆς Σαμαρείας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Σαμαρεῖται καὶ οἱ Ἰουδαῖοι διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς ἀλλήλους, δὲν ἐπεκράτει μεταξὺ αὐτῶν οὐδεμία σέσις.

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὅστις ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ ἐνώσῃ ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ διὰ νὰ καταρρίψῃ τοὺς φραγμοὺς τοῦ μίσους μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγάπης, διῆλθε, διὰ μέσου τῆς Σαμαρείας. Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας Σιχάρ, ἦτο μεσημβρία καὶ ἐκάθισε νὰ ἀναπαυθῆ, διότι εἶχεν ἀποκάμει ἐκ τῆς ὁδοπορίας, ἐπὶ τοῦ ὀνομαστοῦ φρέατος τοῦ Ἰακώβ, τὸ ὁποῖον ἔκειτο ἐκτὸς τῆς πόλεως. Μετ' ὀλίγον ἦλθεν ἐκεῖ γυνὴ Σαμαρεῖτις, ἵνα ἀντλήσῃ ὕδωρ. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶχον ἀπέλθει εἰς τὴν πόλιν, ἵνα προμηθευθῶσι τροφάς. Ὁ Ἰησοῦς, εἰδὼς ὡς ἦλθεν ἡ Σαμαρεῖτις εἰς τὸ φρέαρ, ἐζήτησε παρ' αὐτῆς νὰ πῆν ὕδωρ. Ἡ Σαμαρεῖτις ἠπόρησεν πῶς ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ ἦτο Ἰουδαῖος, ἐζήτηε ὕδωρ ἀπὸ Σαμαρεῖτιδα. Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτήν.

«Ἐὰν εἴξευρες ποίας κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ἀξιοῦσαι δωρεᾶς καὶ τίς εἶναι αὐτός, ὅστις ὁμιλεῖ πρὸς σέ, θὰ ἐζήτηις παρ' αὐτοῦ καὶ θὰ σοὶ ἔδιδεν ὕδωρ ζῶν».

Ἡ γυνή, ὡς ἤκουσε τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, εἶπε πρὸς αὐτόν. «Κύριε, οὔτε ἀντλήμα ἔχεις καὶ τὸ φρέαρ εἶναι βαθύ· πόθεν λοιπὸν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μήπως εἶσαι σὺ μεγαλύτερος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὅστις ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔπιε καὶ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ του καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;» Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησεν σαφέστερα πρὸς αὐτήν.

«Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου πάλιν θὰ διψήσῃ, ὅστις ὅμως πῆ ἐκ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω, δὲν θέλει διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα». Καὶ πάλιν ἡ Σαμαρεῖτις δὲν ἐνόησε τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, ἐπλήθην ὅμως εἰς αὐτὴν ἡ ἐπιθυμία νὰ πῆ ἀπὸ τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς, καὶ λέγει

πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

«Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχομαι εἰς τὸ φρέαρ χάριν ὕδατος».

Τότε ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἶπε πρὸς αὐτήν. «Πήγαινε νὰ καλέσῃς ἐδῶ τὸν ἄνδρα σου διὰ νὰ σοὶ δώσω τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν. Δὲν ἔχω ἄνδρα ἀπήντησεν ἐκείνη.

«Καλῶς εἶπες ὅτι δὲν ἔχεις ἄνδρα», ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς· διότι πέντε ἄνδρας εἶχες μέχρι τοῦδε καὶ ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖον



Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.

ζῆς, δὲν εἶναι σύζυγός σου. Τότε ἡ Σαμαρεῖτις ἐξεπλάγη διὰ τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Κύριε, θεωρῶ

ὅτι εἶσαι προφήτης, καὶ ἀμέσως ἠσθάνθη ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Τότε ἔδραξε τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως φωτισθῆ παρ' αὐτοῦ διὰ τὸ ζήτημα τῆς διαφορᾶς τῆς λατρείας μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. «Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους Γαριζὶν προσεκύνουν τὸν Ὑψιστον. «Σεῖς ὅμως λέγετε ὅτι ὁ τόπος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ προσκυνῶμεν, εὑρίσκεται ἐν Ἱερουσαλήμ. Ποῖον εἶναι τὸ δίκαιον ;»

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ ὡς πνεῦμα εἶναι πανταχοῦ παρὼν καὶ οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θὰ εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ ἀπιερώσωσιν εἰς αὐτὸν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν των.

Τότε λέγει ἡ γυνὴ πρὸς τὸν Ἰησοῦν ὅτι πάντα ταῦτα μέλλει νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸν κόσμον ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας. Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα. «Ἐγὼ εἰμι ὁ λαλῶν σοι !» Ἡ γυνὴ ἔμεινεν ἐκπληκτος εἰς τὸ ἄκουσμα τουτο, ἀφῆκε τὴν ἑδρίαν της καὶ ἔσπευσε νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὴν πόλιν ὅ,τι εἶδε καὶ ἤκουσεν.⁴

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπέστρεψαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ κομίζοντες τὰς τροφάς. Οὗτοι ἰδόντες τὸν Ἰησοῦν νὰ ὁμιλῆ μετὰ Σαμαρείτιδος γυναικὸς ἐξεπλάγησαν πῶς ὁ διδάσκαλός των ἔταπεινώθη μέχρι τοιούτου σημείου, ἀλλ' οὐδὲν εἶπον πρὸς αὐτὸν ἐκ σεβασμοῦ. Ὁ Σωτὴρ ὅμως ἐνόησεν ὡς καρδιογνώστης τὸ φρόνημα τῶν μαθητῶν του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ὅταν τὸν προσεκάλεσαν νὰ φάγῃ. «Ἐμὸν βρωμὰ ἐστίν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον». Διὰ τῶν ἐκφράσεων δὲ τούτων ἐνόηε ὁ Ἰησοῦς τὴν μέλλουσαν νὰ ἐπέλθῃ σωτηρίαν εἰς τὴν Σαμαρείτιδα καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς συμπολίτας αὐτῆς διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ μαθηταὶ ἐνόησαν πάντα ταῦτα, ὅταν ἔσπευσαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ Σαμαρεῖται καὶ ἐπίστευσαν.

Οἱ Σαμαρεῖται παρεκάλεσαν τὸν Ἰησοῦν τότε νὰ μείνῃ πλησίον των δύο ἡμέρας, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων αἱ διδασκαλαὶ του πολλοὺς ἔφερον εἰς τὴν εὐθείαν τῆς πίστεως ὁδόν.

Πολλοὶ δὲ ἔλεγον πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα. «Δὲν πιστεύομεν εἰς ὅ,τι εἶπες σύ. ἀλλ' ὅτε ἠκούσαμεν αὐτόν, κατενοήσαμεν ἐκ τῶν ἰδίων του

λόγων ὅτι αὐτὸς εἶναι πράγματι ὁ Χριστὸς, ὁ Σωτὴρ τοῦ Κόσμου». Ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀπῆλθε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

« Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν » (Ἰωάν. δ', 24).

Αἱ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου.

† Θέλων δ' Ἰησοῦς νὰ καταστήσῃ τὰς διδασκαλίαις του κατοληπτὰς εἰς πάντας καὶ εἰς τοὺς πλέον ἀπλοῖκους ἀκροατάς του, συνάμα δὲ νὰ ἐξεγείρῃ περισσότερο τὴν προσοχὴν των ἐδιδασκεν ἐνίοτε καὶ διὰ παραβολῶν. Εἶναι δὲ αἱ παραβολαὶ πλασταὶ διηγήσεις, αἵτινες περιέχουσι γεγονότα καὶ πράγματα παρατηρούμενα ἐν τῇ φύσει ἢ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ, χρησιμεύουσι δὲ αἱ πλασταὶ διηγήσεις πρὸς διασάφησιν καὶ αἰσθητοποιήσιν τῶν ὑψηλῶν καὶ μυστηριωδῶν θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν διδασκαλιῶν τοῦ Θεοανθρώπου Κυρίου ἡμῶν. Ἐφεξῆς ἀναφερόμεν τινὰς ἐκ τῶν κατωτέρω παραβολῶν τοῦ Σωτῆρος.

Ὁ ἄφρων πλούσιος.

Ἄλλοτε ἐνουθέτει ὁ Κύριος τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ εἶναι πολὺ προσηλωμένοι εἰς τὰ γήινα ἀγαθὰ. Προσέχετε, ἔλεγε, καὶ φυλίττεσθε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας. Ἴνα δὲ ἐνουσήσωσιν οἱ ἄνθρωποι καλῶς τοὺς λόγους τούτους, διηγήθη εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξῆς παραβολήν.

Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησαν οἱ ἀγροί. Καὶ ἐσκέπτετο καθ' ἑαυτὸν λέγων· «Τί νὰ κάμω ; Αἱ ἀποθῆκαι μου εἶναι μικραὶ, καὶ δὲν ἔχω ποῦ νὰ συνάξω πάντα τοὺς καρπούς μου». Τέλος ἔκαμε τὴν ἀπόφασιν· «Θὰ κρημίσω, λέγει, τὰς ἀποθήκας μου καὶ θὰ οἰκοδομήσω ἄλλας μεγαλυτέρας καὶ θὰ συνάξω ἐκεῖ ἅπαντα τὰ γεννήματά μου. Καὶ τότε θὰ εἶπω εἰς τὴν ψυχὴν μου. Ψυχὴ μου, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ διὰ πολλὰ ἔτη, φάγε, πίε, εὐφραίνου».

Ταῦτα ἤκουσεν ὁ Θεὸς καὶ λέγει πρὸς τὸν πλούσιον· «Ἄφρων, ταύτην τὴν νύκτα ὀφείλεις νὰ παραδώσῃς τὴν ψυχὴν σου· ὅσα δὲ ἠτοίμασας εἰς τίνα θὰ ἀνήκωσιν» ;

«Οὕτω λοιπὸν συμβαίνει, προσέθηκεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, εἰς τοὺς

ἄνθρωπους, οἵτινες μόνον γήινα ἀγαθὰ θησαυρίζουσι καὶ δὲν φροντίζουσι περὶ τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν.

«Μὴ μεριμνήσετε λέγοντες. Τί φάγωμες ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα; ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προσιεθήσεται ἡμῖν» (Ματθ. 6, 31). Ἀνάγγ. Εὐαγγ. Λουκ. (12 16 21 καὶ Ματθ. 6, 31),

Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

Θέλων ὁ Ἰησοῦς νὰ διδάξῃ ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη ἀντιπῶν τὸν ἄνθρωπον, ἡ δὲ ὑπερηφάνεια ταπεινοὶ αὐτόν, εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολήν.

Δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν διὰ νὰ προσευχηθῶσιν ὁ εἰς ἦτο Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος Τελώνης. Ἐκαστος δὲ προσήχετο χωριστά. Ὁ Φαρισαῖος ἐτιάθη πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ προσήχετο λέγων ταῦτα. «Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, διότι δὲν εἶμαι καθὼς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἄδικοι, αἰσχροί, ἢ καὶ καθὼς οὗτος ὁ Τελώνης.

Ἐγὼ νηστεύω δις τῆς ἐβδομάδος καὶ προσφέρω τὸ δέκατον ἐκ πάντων ὅσα ἔχω εἰς τοὺς πτωχοὺς». Ὁ δὲ Τελώνης ἴστατο μακρὸν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπτε τὸ στήθος του καὶ ἔλεγεν· Ὁ Θεὸς νὰ μὲ ἐλεήσῃ τὸν ἁμαρτωλόν». Τότε εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἄνθρωπους, οἵτινες ἤκουσαν τὴν παραβολὴν ταύτην. Σὰς λέγω ἀληθῶς ὅτι ὁ Τελώνης μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν του συγκεχαρημένος, ὁ δὲ Φαρισαῖος ὄχι».

«Πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψώθησεται» (Λουκ. 18. 14).

Ἡ παραβολὴ τῶν μωρῶν παρθένων.

Θέλων ὁ Ἰησοῦς νὰ διδάξῃ, ὅτι ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα πάντοτε ἕτοιμοι, διότι δὲν ἤξεύρομεν τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν

ὅποιαν θὰ κληθῶμεν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Μίαν φορὰν ἐγένετο γάμος καὶ ὁ νυμφίος ἔμελλε νὰ ἔλθῃ τὴν νύκτα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γάμου. Δέκα παρθένοι ἦλθον εἰς προὔπαντησιν τοῦ νυμφίου μετὰ φανῶν. Ἄλλ' αἱ μὲν πέντε ἦσαν φρόνιμοι καὶ ἐφρόντισαν καὶ ἔλαβον μαζί των ἔλαιον διὰ τοὺς φανούς των, αἱ δὲ ἄλλαι πέντε ἦσαν μωραὶ καὶ ἦλθον χωρὶς ἔλαιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ νυμφίος ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ, ἐνύσταξαν ὅλαι καὶ ἀπεκοιμήθησαν. Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη φωνὴ λέγουσα· «Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται· τρέξατε εἰς προὔπαντησιν αὐτοῦ». Τότε ἐσηκώθησαν ὅλαι αἱ παρθένοι καὶ διώρθωνον τοὺς φανούς, βλέπουσαι δὲ αἱ μωραὶ παρθένοι ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἔλαιον εἶπον εἰς τὰς φρόνιμους. «Σὰς παρακαλοῦμεν, δότε εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐλαίου σας, διότι οἱ φανοὶ μας ἤρχισαν νὰ σβήνωσιν. Αἱ δὲ φρόνιμοι ἀπεκρίθησαν. Δὲν μᾶς περισσεύει. Ὑπάγετε καλλίτερον, ὅπου πωλοῦσιν, ἵνα ἀγοράσητε». Ἀπῆλθον λοιπὸν αἱ μωραὶ παρθένοι, ἵνα ἀγοράσωσιν ἔλαιον, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺν ἔφθασεν ὁ νυμφίος εἰς τὸν οἶκον. Καὶ αἱ μὲν φρόνιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ μωραὶ παρθένοι, κρούουσι τὴν θύραν καὶ κράζουσι· «Κύριε, Κύριε, ἀνοιξόν μας, ὁ δὲ νυμφίος ἀπεκρίθη ἔνδοθεν. «Δὲν σὰς γνωρίζω ποῖαι εἰσθε».



Ὁ νυμφίος.

Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται (Ανάγν. Ματθ. (25 1—14):

Παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου.

Νομικός τις προσῆλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν καί, πειράζων αὐτόν, ἠρώτησε· Διδάσκαλε, τί ἀφοῦ πράξω, θέλω κληρονομήσει τὴν αἰώνιον ζωὴν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· «Τί εἶναι γεγράμ-

μένον ἐν τῷ νόμῳ ; Οὗτος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· «Νὰ ἀγαπήσης Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν. «Ὁρθῶς ἀπεκρίθης, τοῦτο πρᾶττε καὶ θέλεις ζῆσαι». Ἄλλ' ὁ νομικός, θέλων νὰ δικαιώσῃ ἑαυτόν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· «Τίς ἐστὶν ὁ πλησίον μου ; » Τότε διηγήθη ὁ Ἰησοῦς τὴν παραβολὴν ταύτην. «Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερικὴν Καθ' ὁδὸν δὲ ἔπεσεν εἰς χεῖρας ληστῶν, καὶ ἀφοῦ τὸν ἐγύμνωσαν καὶ τὸν ἐπλήγωσαν, ἔφυγον καὶ ἀφήκαν αὐτὸν ἡμιθανή. Μετ' ὀλίγον δὲ ἤρχετο ἱερεύς τις διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ· οὗτος εἶδε τὸν δυστυχῆ κατακείμενον, πληγωμένον, αἱματωμένον, καὶ ὅμως ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του. Μετ' ὀλίγον ἔρχεται Λευίτης τις. Εἶδε καὶ αὐτὸς τὸν δυστυχῆ εἰς τὴν ἀθλίαν ἐκείνην κατάστασιν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του. Τέλος ἔρχεται Σαμαρείτης τις καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐσπλαχνίσθη καὶ εὐθύς κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄνου του, ἔχυσεν ἔλαιον καὶ οἶνον εἰς τὰς πληγὰς του καὶ ἔδεσεν αὐτάς, ἔπειτα ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὄνου καὶ τὸν ἔφερεν εἰς ἓν πανδοχεῖον, καὶ ἐκεῖ ἐθεράπευσε τὸν ἀσθενῆ ὅλην τὴν νύκτα. Τὴν δὲ πρωΐαν, πρὶν ἀναχωρήσῃ, ἐκάλεσε τὸν πανδοχέα καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δύο δηνάρια, δηλ. δύο δραχμὰς περίπου, καὶ εἶπε. «Περιποιῦ τὸν ἀσθενῆ, καὶ ὅ,τι περισσότερον ἐξοδεύσης, θὰ σοὶ τὸ ἀποδώσω, ὅταν ἐπανέλθω». Ἀφοῦ διηγήθη ὁ Ἰησοῦς ταύτην τὴν παραβολήν, ἠρώτησε τὸν νομικόν. «Ποῖος ἐκ τῶν τριῶν σοὶ φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ πλησίον τοῦ πεσόντος εἰς τὰς χεῖρας τῶν ληστῶν ; »

Ὁ δὲ νομικός ἀπεκρίθη· «Ὁ ἐλεήσας αὐτόν». «Καλῶς, εἶπεν ὁ Κύριος, ἀπεκρίθης· λοιπὸν πορεύου καὶ σὺ καὶ κάμινε ὁμοίως».

«**Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται**» (Ματθ. 5, 7).
«**Δανεῖζει Θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν**» (Παροιμ. 9, 7).

Ὁ ἄσωτος υἱός.

Θέλων νὰ δείξῃ ὁ Ἰησοῦς τὴν μεγάλην τοῦ Θεοῦ εὐσπλαχνίαν πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὅταν οὗτοι ἐλλικρινῶς μετανοῶσιν, εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολήν.

Πατήρ τις είχε δύο υιούς· ἡμέραν δέ τινα εἶπεν ὁ νεώτερος πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· «Πάτερ, δός μου τὸ ἀνῆκον εἰς ἐμὲ μέρος τῆς περιουσίας». Καὶ ὁ πατήρ διεμοίρασεν εἰς αὐτοὺς τὴν περιουσίαν του καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν μικρότερον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τῆς περιουσίας.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας συνάξας τὰ πράγματά του ὁ νεώτερος υἱὸς ἀνεχώρησεν εἰς χώραν μακρὰν καὶ ἐκεῖ κατεσπατάλησε τὰ χρήματά του ζῶν ἀσώτως.

Ἀφοῦ δὲν εἶχε πλέον τίποτε, συνέβη πείνα μεγάλη εἰς τὴν χώραν ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ στερεῖται, διότι ὁ ἄρτος ἐπωλεῖτο εἰς μεγάλην τιμὴν.

Εἰς ταύτην τὴν ἀνάγκην εὐρεθεὶς προσῆλθεν ὁ δυστυχὴς υἱὸς εἰς ἓνα τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης καὶ τὸν παρεκάλει νὰ τῷ δώσῃ ἐργασίαν νὰ μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης, ὁ δὲ πολίτης τὸν ἔστειλεν εἰς τοὺς ἀγρούς του νὰ βόσκη χοίρους. Ἐκεῖ δὲ προσεπάθει νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν του ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὁποῖα ἔτρωγον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἤλθει αὐτόν. Ἐνῶ δὲ εὐρίσκετο εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ἔλθων εἰς τὸν ἑαυτὸν του εἶπεν· «Εἰς πόσους ὑπηρέτας τοῦ πατρός μου περισσεύει ἄρτος. Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἀποθνήσκω ἀπὸ τὴν πείναν. Θὰ σηκωθῶ νὰ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἶπω. Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱὸς σου. Μεταχειρίσου με ὡς ἓνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν σου». Ὅτε δὲ ἐσκέφθη τοῦτο καὶ τὸ ἔπραξεν.

Ἐσηκώθη λοιπὸν καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα του. Ὅτε δὲ ἐ πλησίαζεν εἰς τὸν πατρικὸν του οἶκον, εἶδεν ὁ πατήρ του αὐτὸν μακρόθεν ἐρχόμενον ἐν τοιαύτῃ καταστάσει καὶ τὸν ἠδυσπλαχίσθη, ἐλησμόνησε τὰς ἀσωτίας του καὶ τὰς κακὰς του πράξεις καὶ ἔτρεξε καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ κατεφίλει μετὰ δακρύων τὸν υἱὸν του. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς του· «Πάτερ μου, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱὸς σου».

Ὁ δὲ πατήρ του δὲν ἔδωκε καμμίαν προσοχὴν εἰς ταῦτα, ἀλλὰ διέταξε τοὺς δούλους του λέγων· Φέρετε ἐδῶ τὴν πρώτην στολὴν καὶ ἐνδύσατε αὐτόν. Θέσατε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας του. Θυσιάσατέ δὲ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, καὶ

ὡς φάγωμεν καὶ εὐφρανθῶμεν, διότι ὁ υἱὸς μου οὗτος ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὸς ἦτο καὶ εὐρέθη». Οἱ ὑπηρεταὶ ἠτοίμασαν πάντα κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου των, καὶ πάντες ἦσαν εὐθυμοὶ καὶ διεσκέδαζον.

Ἐνῷ δὲ ταῦτα συνέβαινον εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, ἦλθεν ὁ πρεσβύτερος υἱὸς ἐκ τοῦ ἀγροῦ καί, καθὼς ἐπλησίασεν, ἤκουσε μουσικὴν καὶ χοροὺς καὶ ἠρώτησεν ἕνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν τί συμβαίνει. Ὁ δ' ὑπηρετῆς εἶπεν, «Ἦλθεν ὁ ἀδελφός σου ὁ νεώτερος, καὶ ὁ πατήρ σου ἐθυσίασε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν· διότι τὸν ἀπῆλαυσεν ὑγιαίνοντα». Ταῦτα ἀκούσας ὀργίσθη καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ, ὁ δὲ πατήρ του ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ. Ἄλλ' ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του. «Ἴδοι' ἐγὼ δουλεύω πλησίον σου τόσα ἔτη καὶ ὅλας τὰς ἐντολάς σου ἐφύλαξα καὶ δὲν μοὶ ἔδωκας ποτε οὐδὲ ἓν ἑρίφιον, ἵνα εὐφρανθῶ μετὰ τῶν φίλων μου. Καὶ τώρα, ὅτε ἦλθεν ὁ υἱὸς σου οὗτος, ὃ κατασπαταλήσας τὴν περιουσίαν σου εἰς αἰσχρὸν βίον, ἐθυσίασας δι' αὐτὸν τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν».

Τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ πατήρ του· «Τέκνον μου, σὺ πάντοτε εἶσαι μετ' ἐμοῦ καὶ ὅλη ἡ περιουσία μου εἶναι ἰδική σου». Ἐπρεπε λοιπὸν καὶ οὐ νὰ εὐφρανθῆς καὶ νὰ χαρῆς, διότι ὁ ἀδελφός σου ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὸς καὶ εὐρέθη.

«Μετανοεῖτε· ποιήσατε καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας» (Ματθ. 2, 2, 8), (Εὐαγ. Λουκᾶ 15, 12 - 32).

Ἡ θρίαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἐπὶ τῆς ἡμέρας τοῦ Πάσχα ὁ Ἰησοῦς εἰρρίσκετο εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἀνέστησε τὸν Λάζαρον ἐκ τῶν νεκρῶν. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὸ Πάσχα, ἂν καὶ ἐγνώριζεν, ὅτι ἐκεῖ ἐμελλε νὰ συλληφθῇ καὶ νὰ σταυρωθῇ. Καὶ ὅμως ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ, διότι τοιαύτη ἦτο ἡ θέλησις τοῦ Πατρὸς του.

Ὅτε δὲ ἐπλησίαζε πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἶπε πρὸς δύο ἐκ τῶν μαθητῶν του. «Ὑπάγετε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην καὶ ἐκεῖ θὰ εὑρεθῆτε

πῶλον ὄνου δεδεμένον. Λύσατε αὐτὸν καὶ ὀδηγήσατέ τον ἐδῶ. Καὶ ἂν τις σᾶς ἐρωτήσῃ, διατί λύετε τὸν πῶλον, ἀποκριθήτε· «ὁ διδάσκαλος ἔχει χρειαίαν αὐτοῦ». Οἱ μαθηταὶ ἀπῆλθον, εἶρον τὸν πῶλον, τὸν ἔλυσαν καὶ τὸν ὀδήγησαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, θέσαντες δὲ τὰ φορέματά των ἐπὶ τοῦ πῶλου, ἀνεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν ἐπ' αὐτοῦ· καὶ οὕτως εἰσήχοντο εἰς τὴν πόλιν Ἱερουσαλήμ.

Οἱ δὲ ἄνθρωποι, ἀφ' οὗ ἤκουσαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ἐξῆλθον



Ἡ θριαμβευτικὴ εἰσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.

τῆς πόλεως εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἔστρωσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰς τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας ἐμίλε νὰ διέλθῃ ὁ Ἰησοῦς ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους δένδρων καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁδόν, ἐκράτουν δὲ εἰς χεῖρας βαΐα, ἦτοι κλάδους φοινικῶν. Ὅλον δὲ το πλῆθος ἐφώναζεν. «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου». Οὕτω δὲ ἐν δόξῃ καὶ τιμῇ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ κατὰ τῶν Φαρισαίων.

Υ Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν οἱ ὑποκριταὶ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐφαίνοντο ἐνώπιον τοῦ πλήθους ὡς οἱ αὐστηρότεροι φύλακες τοῦ νόμου.

Ἄλλ' ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δὲν ἠνείχετο τοὺς ὑποκριτὰς καὶ δοῦκας παρουσιάζετο κατὰλληλος εὐκαιρία ἤλεγγεν αὐτοὺς δορυμύτατα.

Ἀξιωμαθὸν ὅμως εἶναι ὁ ἔλεγχος, τὸν ὁποῖον ἀπηύθυνε πρὸς αὐτοὺς ὀλίγον πρὸ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου του. Στράφηκε πρὸς τὸν συνοδεύοντα αὐτὸν ὄχλον καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς του εἶπεν. Ἐπὶ τῆς καθέδρας τοῦ Μωϋσέως ἐκάθισαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Πάντα λοιπὸν ὅσα λέγουσιν εἰς σᾶς νὰ τηρῆτε, νὰ φυλάττετε καὶ νὰ πράττετε· νὰ μὴ πράττετε ὅμως κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν· διότι λέγουσι μὲν πολλὰ, ἀλλ' οὐδὲν ἐκτελοῦσιν.

Ἀποφεύγετε τὴν ἐπίδειξιν καὶ τοὺς πομπώδεις τίτλους· ταπεινοῦσθε πάντοτε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διότι, πᾶς, ὅστις ὑψοῖ τὸν ἑαυτὸν του, θὰ ταπεινωθῆ, καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ταπεινοῖ τὸν ἑαυτὸν του, θὰ ὑψωθῆ.

Μετὰ ταῦτα στρέφεται πάλιν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς, τοὺς ὁποίους παριστᾷ πρὸ τῶν ἀκροατῶν, ὁποῖοι πραγματικῶς ἦσαν, καὶ ὄχι ὁποῖοι ἐφαίνοντο. Λέγει δηλ. ὅτι διὰ τῆς ἐφύαρμένης διδασκαλίας αὐτῶν δὲν θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, οὔτε αὐτοὶ οὔτε τοὺς ἄλλους θὰ ἀφήσωσιν. Ὅτι κατατρόγουςιν ἀσυνειδήτως τὰς περιουσίας τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν, ἐνῶ νυχθημερὸν προσεύχονται ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι καθαρίζουσι τὸν κῶνωπα, ὅστις πίπτει ἐντὸς τοῦ ποτηρίου των, ἐνῶ καταπίνουσιν ἀυστόλως τὴν κάρμηλον.

Δι' ὅλα ταῦτα παρομοιάζει αὐτοὺς ὁ Σωτὴρ πρὸς τάφους κεκολλημένους, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ ὀστέων νεκρῶν καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν.

Ἀποκαλεῖ δὲ αὐτοὺς ὄφεις καὶ γεννήματα ἐχιδνῶν καὶ λέγει ὅτι δὲν θὰ διαφύγωσι τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

Ὀνομάζει αὐτοὺς προφητοκτόνους, ὅπως ἦσαν καὶ οἱ πατέρες των· διότι αὐτοὶ ἔμελλον μετ' ὀλίγον νὰ φονεύσωσι καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς μαθητὰς του.

Μετὰ τὸν δριμὺν αὐτὸν ἔλεγχον στρέφει ὁ Σωτὴρ μετὰ πικρίας τὸν λόγον πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ λέγει :

Ἱερουσαλήμ ! Ἱερουσαλήμ, ἡ φονεύουσα τοὺς προφῆτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν. Ποσάκις ἠθέλησα νὰ συναθροίσω τὰ τέκνα σου, κατὰ τὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον συναθροίζει ἡ ὄρνις τοὺς νεοσσοὺς αὐτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς καὶ δὲν ἠθέλησατε. Διὰ τοῦτο ἀφίεται εἰς ὑμᾶς ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. ☩

Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου.

Ἀφοῦ συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἔφερον πρὸς τὸν Ἄνναν καὶ ἔπειτα πρὸς τὸν Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου συνήχθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον. ἔζητουν δὲ ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ θανατώσωσιν αὐτόν.

Προσελθόντες δὲ δύο ψευδομάρτυρες εἶπον· Ἠκούσαμεν νὰ λέγῃ· «Δύναμαι νὰ χαλάσω τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ ἀνοικοδομήσω αὐτόν». Καὶ σηκωθείς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν. «Δὲν ἀποκρίνεσαι ; Τί μαρτυροῦσιν οὗτοι κατὰ σοῦ ; » Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔδωκε καμίαν ἀπάντησιν.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν. «Σὲ ὀρκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος νὰ εἴπῃς εἰς ἡμᾶς τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· «Σὺ τὸ λέγεις. Πλὴν σὰς λέγω, ὅτι εἰς τὸ ἔξῃς θέλετε ἰδεῖν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ». Ἀκούσας ταῦτα ὁ ἀρχιερεὺς ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του λέγων· «ἐβλασφήμησε· τί χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων ; » Ἴδου τώρα ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ· τί ἀποφασίζετε ; » Καὶ ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν ὅτι εἶναι ἔνοχος θανάτου. Καὶ ἤρχισαν νὰ πτύωσιν αὐτόν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ἐκτύπων αὐτόν· ἄλλοι ἐρράλιζον αὐτὸν λέγοντες· «Προφήτευσον, Χριστέ, τίς σὲ ἐρράλιπον».

Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

Ἐνῶ ὀμίλει ἀκόμη ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητὰς του, ἰδοὺ ἐρ-

χεται ὁ Ἰούδας, ὅστις εἶχεν ἀπέλθει ἐκ τοῦ δείπνου τοῦ μυστικοῦ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοῖς εἶπεν ὅτι δύνανται ταύτην τὴν νύκτα νὰ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν. Οἱ ἀρχιερεῖς ἔδωκαν εἰς αὐτὸν ἀμέσως στρατιώτας ὄπλισμένους μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων καὶ ὄπλων. Ἐκράτουν δὲ ἀκόμη εἰς τὰς χεῖρας τῶν φανούς καὶ λαμπάδας, διότι ἦτο νύξ.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνδρες δὲν ἐγνώριζον τὸν Ἰησοῦν, εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ προδότης· « Ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον θὰ φιλήσω, εἶναι ὁ Ἰησοῦς· αὐτὸν συλλάβετε ».

Καθὼς λοιπὸν ἐπλησίασαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὁ μαυρὸς Ἰούδας



Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

ἦλθε καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν λέγων· « Χαῖρε διδάσκαλε ». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· « Μὲ φίλημα παραδίδεις τὸν διδάσκαλόν σου ; » Καὶ ἀμέσως οἱ ἄνδρες περιεκύκλωσαν τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν συνέλαβον. Τοῦτο ἰδὼν ὁ Πέτρος ἔσυρε τὴν μάχαιραν καὶ ἀπέκοψε τὸ ὠτίον ἐνὸς ὑπηρέτου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον· « Πέτρο, θές τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην, διότι ὅστις μεταχειρίζεται τὴν μάχαιραν κατὰ τῆς ἐξουσίας, θὰ ἀποθάνῃ διὰ τῆς μαχαίρας. Ἡ νομιζεις ὅτι δὲν δύναμαι νὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα μου, νὰ μοὶ στείλῃ πολλὰς χιλιάδας ἀγγέλων πρὸς ὑπερασπισίν μου ; πρέπει ὅμως νὰ γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ». Ἐπειτα ἔλαβε τὸ ὠτίον τοῦ ὑπηρέτου καὶ τὸ λάτρευσε θέσας αὐτὸ εἰς τὴν θέσιν του.

Μετὰ τοῦτο συνέλαβον οἱ στρατιῶται τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔφυγον, μόνον δὲ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης παρηκολούθουν μακρόθεν ἐπιθυμοῦντες νὰ ἴδωσι τί θὰ ἀπογίνῃ ὁ Ἰησοῦς.

Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἤραγετο ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα. Ταύτην ἐώρατα-

τον οἱ Ἑβραῖοι εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐξόδου των ἐκ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐκάστη οἰκογένεια ἔσφαζεν ἓν ἀρνίον, καθὼς τότε τοὺς διέταξεν ὁ Μωϋσῆς καὶ εὐλογοῦντο.

Ἦλθον λοιπὸν οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἠρώτησαν· «Κύριε, ποῦ θέλεις νὰ σοὶ εἰτοιμάσωμεν νὰ φάγῃς τὴν φορὰν ταύτην τὸ Πάσχα ;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς δύο ἐκ τῶν μαθητῶν του· «Υπάγετε εἰς τὴν πόλιν, ἐκεῖ θὰ ἀπαντήσητε ἄνθρωπον κρατοῦντα



Ὁ δεῖπνος ὁ μυστικός.

ὕδριαν, ἀκολουθήσατε αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ὑπάγει, καὶ εἰπάτε πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην· «Ὁ διδάσκαλος ἐρωτᾷ· ποῦ εἶναι τὸ κατάλυμά του, ὅπου θὰ φάγῃ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν του ; Ἐκεῖνος θὰ σοῦ δείξῃ ἄνωγιον ἐστρωμένον· ἐκεῖ λοιπὸν εἰτοιμάσατε». Οἱ δὲ μαθηταὶ ἀπελθόντες εὔρον πάντα, καθὼς προεῖπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ δεῖπνον. Περὶ δὲ τὴν ἑσπέραν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν καὶ ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν.

Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν, πρὶν καθίσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν νὰ φάγωσιν ἐξώσθη προσόψιον, ἔπειτα ἔθεσεν ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα καὶ ἤρχισε

νά νίπη τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του καὶ ἐσπόγγίζεν αὐτοὺς μὲ τὸ προσόψιον, μὲ τὸ ὁποῖον ἦτο ἐξωσμένος. Ὅτε δὲ ἦλθε πρὸς τὸν Πέτρον. εἶπεν οὗτος· «Κύριε, σὺ θὰ μοῦ νίψῃς τοὺς πόδας ; οὐδέποτε θὰ γίνῃ τοῦτο». Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ἐὰν δὲν νίψω τοὺς πόδας σου, δὲν ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ». Τοῦτο ἀκούσας ὁ Πέτρος εἶπεν· «Κύριε, ὄχι τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν μου νίψον».

Ἐποῦ ἐπλυνεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς· «Ἡξεύρετε τί ἔκαμα εἰς ὑμᾶς ; Σεῖς μὲ ὀνομάζετε διδάσκαλον καὶ κύριον, καὶ καλῶς λέγετε· διότι εἶμαι ἀληθῶς κύριος καὶ διδάσκαλός σας· ἀν λοιπὸν ἐγὼ ὁ κύριος καὶ διδάσκαλός σας ἐνίψα τοὺς πόδας σας, καὶ σεῖς ὀφείλετε νά νίπητε τοὺς πόδας ἀλλήλων. Διότι παράδειγμα ἔδωκα εἰς ὑμᾶς, ἵνα φέρεσθε καὶ ὑμεῖς πρὸς ἀλλήλους, ὅπως ἐγὼ ἐφέρθην πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἐκ τούτου θὰ γνωρίσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι εἰσθε μαθηταὶ μου, ἐὰν ἔχητε ἀγάπην πρὸς ἀλλήλους».

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του· «Ἐκ καρδίας ἐπεθύμησα νά φάγω τοῦτο τὸ Πάσχα μετ' ὑμῶν, πρὶν πάθω. Εἶνε ἡ τελευταία φορὰ, καθ' ἣν τρώγω μετ' ὑμῶν». Ἐνῶ δὲ ἔτρωγον, ἔλαβεν ἄρτον καὶ ἔκοψεν αὐτὸν καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του λέγων· «Λάβετε, φάγετε, τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου». Ἐπειτα ἔλαβε τὸ ποτήριον πλήρες οἴνου καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του λέγων· «Πίετε ἕξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου. Μετὰ ταῦτα λέγει ὁ Ἰησοῦς πάλιν· «Εἰς ἕξ ὑμῶν, ὅστις συντρώγει μετ' ἐμοῦ ταύτην τὴν ἄρην θὰ μὲ προδώσῃ.» Ἐκ τούτου ἐταράχθησαν οἱ μαθηταὶ καὶ ἔβλεπον ὁ εἰς τὸν ἄλλον καὶ ἐγιναν περίλυποι. Ἡρώτων δὲ αὐτὸν ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου· «Μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε ; » Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπεκρίνετο. Τότε ἐνευσεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅστις ἐκάθητο πλησίον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἦτο ὁ ἀγαπητός αὐτοῦ μαθητής, νά ἐρωτήσῃ τὸν Ἰησοῦν. Ὁ δὲ Ἰωάννης κύψας πρὸς τὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ἠρώτησε κρυφίως· «Κύριε, ποῖος εἶναι ὁ προδότης σου ; » Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· «Εἶναι ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ δώσω τὸ ψωμίον, τὸ ὁποῖον θὰ βουτήσω εἰς τὸ

πινάκιον». Καὶ λαβὼν τὸ ψωμίον τὸ ἐβούτησε καὶ ἔδωκε, εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσακαριώτην. Καθὼς ἔλαβεν ὁ Ἰούδας τὸ ψωμίον, ἦτο ὡς νὰ εἰσῆλθεν ὁ σατανᾶς εἰς τὴν καρδίαν του. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν. «Ὅ,τι μέλλεις νὰ κάμῃς, κάμε αὐτὸ γρηγορώτερον». Οὐδεὶς ἐκ τῶν μαθητῶν ἐνόησε πρὸς τί τὰ λέγει ταῦτα ὁ Ἰησοῦς. Ὁ δὲ Ἰούδας λαβὼν τὸ ψωμίον, ἐξῆλθεν εὐθὺς καὶ ἔτρεξε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς, ποῦ καὶ πῶς δύνανται νὰ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην.

Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεσθημανῇ.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τινα τόπον ἔξω τῆς πόλεως, ὀνομαζόμενον Γεσθημανῇ, ὅπου ὑπῆρχε κῆπος. Καθ' ὁδὸν δὲ λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του. «Τὴν νύκτα ταύτην θὰ σκανδαλισθῆτε ἕνεκεν ἐμοῦ». Ἀποκρίνεται ὁ Πέτρος. «Καὶ ἂν πάντες θὰ σκανδαλισθῶσιν, ἐγὼ οὐδέποτε». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· «Ταύτην τὴν νύκτα, πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ, τρίς θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς, Πέτρε». Ἀπεκρίθη πάλιν ὁ Πέτρος. «Καὶ ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποθάνω μετὰ σοῦ, δὲν θὰ σὲ ἀπαρνηθῶ». Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔφθασεν εἰς Γεσθημανῇ, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του. «Σεῖς μένετε αὐτοῦ, ἐγὼ δὲ θὰ προχωρήσω καὶ θὰ προσενηθῶ». Παρέλαβε δὲ μόνον τοὺς τρεῖς ἡγαπημένους μαθητάς του Πέτρον, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. «Περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου μέχρι θανάτου». Ἐπειτα προχωρήσας ὀλίγον μόνον, ἔπεσε κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν καὶ προσηύχετο λέγων. «Πάτερ, εἰ δυνατόν, ἄς παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἀνάγκη αὕτη, νὰ πάθω καὶ ἀποθάνω· ἀλλά, πάτερ, ἄς γίνῃ ὄχι καθὼς ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ καθὼς σύ».

Ἀφοῦ οὕτω προσηυχῆθη, ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς τρεῖς μαθητάς του καὶ εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους, ἐξύπνησε δὲ αὐτοὺς καὶ λέγει. «Δὲν ἠδυνήθητε μίαν ὥραν νὰ γρηγορήσητε μετ' ἐμοῦ; Γρηγορεῖτε λοιπὸν καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν».

Ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὴν προτέραν θέσιν του καὶ προσηύχετο ἐκ νέου λέγων· «Πάτερ, εἰ δυνατόν, ἄς παρέλθῃ τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἄς γίνῃ τὸ θέλημά σου καὶ ὄχι τὸ ἰδι-

κόν μου». Και μετὰ τὴν προσευχὴν ἀπῆλθε πρὸς τοὺς μαθητὰς του καὶ εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους. Ἀπῆλθε λοιπὸν καὶ προσηυχῆθη ἔκ τρίτου λέγων τὴν αὐτὴν προσευχὴν. Κατελήφθη δὲ ὑπὸ τρόμου καὶ ἀγωνίας, καὶ ἰδρῶς ἔρρεεν ἔκ τοῦ προσώπου του εἰς τὴν γῆν, ὡς θρόμβοι αἵματος. Ἐνῶ δὲ ἦτο ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, ἐνεφανίσθη ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἐνίσχυνεν αὐτόν. Ἀφοῦ δὲ ἔπαυσε τὴν προσευχὴν του, ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς μαθητὰς του, τοὺς ὁποίους εὗρε πάλιν κοιμωμένους, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· «Κοιμᾶσθε καὶ ἀναπαύεσθε. Ἴδού ὅμως ἔφθασεν ἡ ὥρα ὅτε θὰ παραδοθῶ εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. Σηκωθῆτε, ἔφθασεν ὁ προδότης μου».

Ἐνῶ δὲ ἔλεγε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἐπλησίασεν ὁ Ἰούδας, συνοδούμενος ἀπὸ ὄχλον πολύν, τινὲς τῶν ὁποίων ἐκράτουν εἰς χεῖρας των λυχνίας μαχαίρας καὶ ξύλα. Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτούς : Ποῖον ζητεῖτε ; Ἐκεῖνοι ἀπήντησαν : Τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐκ Ναζαρέτ. Ὁ Ἰησοῦς ἀπαντᾷ : Ἐγὼ εἶμαι. Ἀμέσως δὲ ἐπλησίασεν ὁ Ἰούδας καὶ ἐφίλησε τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ ἐννοήσουν οἱ ὑπηρέται τῶν ἀρχιερέων καὶ οἱ στρατιῶται ὅτι αὐτὸς ἦτο διὰ νὰ τὸν συλλάβουν, ὅπως εἶχον μείνει σύμφωνοι. Τότε ἀμέσως συνελήφθη ὁ Ἰησοῦς.

Οἱ μαθηταὶ ἠθέλησαν τότε νὰ ἀντισταθῶσιν, ὁ Πέτρος μάλιστα ἔκοψε μὲ τὴν μάχαιραν του τὸ οὖς δούλου τινὸς τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τοῦ εἶπε νὰ θέσῃ τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην της καὶ ἔθαράπευσε τοῦ δούλου τὸ οὖς. Εἶπε δὲ εἰς τοὺς μαθητὰς ὅτι ὀφείλει νὰ μαρτυρήσῃ, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

«Γενηθήτω τὸ θέλημά σου» (Ματθ. 7. 10).

Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

Ὅταν συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἔφεραν δεδεμένον πρὸς τὸν πρῶτον ἀρχιερέα Ἄνναν, τὸν ὁποῖον ἐτίμα πολὺ ὁ λαός, οὗτος τὸν παρέπεμψε εἰς τὸν ἀρχιερέα τότε Καϊφάν. Ἐκεῖ ἦλθε καὶ ὁ Πέτρος, ὅστις ἐκάθητο πλησίον τῆς πυρᾶς, διὰ νὰ ἴδῃ τί ἠθέλε γίνεαι ὁ Ἰησοῦς. Τότε πλησιάζει ὑπηρέτριά τις, τὸν παρατηρεῖ καλῶς καὶ λέγει· «Δὲν ἦσο καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ;» Ὁ Πέτρος ἠρνήθη καὶ λέγει. «Δὲν ἤξεύρω τί λέγεις». Μετ' ὀλίγον εἶδεν

αὐτὸν ἄλλη ὑπηρέτρια καὶ λέγει· «Καὶ σὺ εἶσαι ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ ;» Ὁ δὲ Πέτρος ἀπεκρίθη· «Δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον». Κατόπιν ἦλθεν ἄλλος τις καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· «Ἀληθῶς καὶ σὺ εἶσαι ἐκ τῶν μαθητῶν του· σὲ καταλαμβάνει τις ἐκ τῆς ὀμίλιας σου». Τότε ὁ Πέτρος ἤρχισε νὰ ὀρκίζεται καὶ νὰ λέγη ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον. Καὶ παρευθεὶς ἐφώναξεν ὁ ἀλέκτωρ. Τότε ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, ὡς εἶγε προεῖπει ὁ Χριστὸς ὅτι «πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ, τρις θὰ μὲ ἀπαρηθῆς, Πέτρε»... Καὶ ἀφοῦ ἐξῆλθεν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.

Τὸ τέλος τοῦ Ἰούδα.

(Ματθ. κζ'. 1—10).

Τὴν ἐπομένην τῆς συλλήψεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐν συμβουλίῳ ἀπεφάσισαν τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀπόφασίς των αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελεσθῇ ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ῥωμαίου ἡγεμόνος, ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον ⁽¹⁾ καὶ παρέδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν τότε ἡγεμόνα Πόντιον Πιλάτον.

Ὁ Ἰούδας παρακολουθήσας καὶ ἰδὼν πάντα ὅσα συνέβησαν εἰς τὸν Ἰησοῦν μέχρι τοῦδε, μετεμελήθη δι' ὅσα ἔπραξε καὶ ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους εἰπὼν· «Ἡμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῶν». Ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν λέγοντες· «Τί λέγεις ταῦτα πρὸς ἡμᾶς ; Σὺ φέρεις τὴν εὐθύνην δι' ὅ,τι ἔπραξες καὶ σὺ θὰ ἀποκριθῆς». Τότε ὁ Ἰούδας ἔρριψε τὰ ἀργύρια ἐντὸς τοῦ ναοῦ, καὶ ἐσκοτισμένος ὑπὸ τῆς ἀπογνώσεως ἀπῆλθε καὶ ἀπηγγονίσθη. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ τριάκοντα ἀργύρια, εἶπον· «Δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ θέσωμεν τὰ ἀργύρια ταῦτα εἰς τὸν *Κορβανᾶν* ⁽²⁾, διότι εἶναι τιμὴ αἵματος». Ἐν συμβουλίῳ δ' ἀπεφάσισαν νὰ ἀγοράσωσι διὰ τῶν χρημάτων τὸν ἀγρὸν τοῦ κερραμέως, ὅπως ἐνταφιάζωνται ἐν αὐτῷ οἱ ξένοι. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἐκλήθη *ἀγρὸς αἵματος*. Τοιοῦτοτρόπως δ' ἐξεπληρώθη καὶ ἡ προφητεία τοῦ προφήτου Ζαχαρίου ἡ λέγουσα.

«Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κερραμέως, καθὰ συνέταξέ με Κύριος» (Ζαχ. ια'. 12, 13).

1) Πραιτώριον εἶναι τὸ ἐπαρχεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔμενον ὁ ἡγεμόν.

2) Κορβανᾶς εἶναι τὸ θησαυροφυλάκιον.

Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Πιλάτου.

Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἡγεμὼν τῆς Ἰουδαίας ἦτο ὁ Πιλάτος, διοριζόμενος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τὸ δὲ δημόσιον οἴκημα αὐτοῦ ὠνομάζετο **πραιτώριον**. Ὁ ἡγεμὼν μόνος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καταδικάζῃ εἰς θάνατον, καὶ ἄνευ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτοῦ οὐδεμίαν θανατικὴν ἀπόφασιν τῶν Ἰουδαίων ἠδύνατο νὰ ἐκτελεσθῇ.

Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐνέπαιξαν καὶ ἐκακοποίησαν τὸν Ἰησοῦν, ἔδεσαν αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ ᾤδηγησαν αὐτὸν εἰς τὸ πραιτώριον πρὸς τὸν Πιλάτον, ἵνα ἐπικυρώσῃ τὴν θανατικὴν αὐτῶν ἀπόφασιν.

Ὁ Πιλάτος ἠρώτησεν αὐτούς· «Τί κακὸν ἔκαμεν οὗτος ὁ ἄνθρωπος; Ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἐάν οὗτος δὲν ἔκαμε κανὲν κακούργημα, δὲν θὰ τὸν ἐφέρομεν πρὸς σέ». Λέγει ὁ Πιλάτος· «Κρίνατέ τον σεῖς». Ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι· «Ἡμεῖς τὸν ἐκρίναμεν καὶ εὗρομεν αὐτὸν ἔνοχον θανάτου, διότι ἠρέθιζε τὸν ὄχλον καὶ ἐδίδασκε νὰ μὴ πληρώνωσι φόρους εἰς τὴν Καίσαρα καὶ ἔλεγεν, ὅτι εἶναι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο εἶναι ἄξιος θανάτου, ἡμεῖς δὲ δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ θανατώσωμεν οὐδένα».

Μετὰ ταῦτα παρέλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν ἐντὸς καὶ τὸν ἐξήταξε λέγων· «Εἶσαι τῶντι σὺ ὁ βασιλεὺς;» Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Σὺ λέγεις, ὅτι εἶμαι βασιλεὺς· ἀλλ' ἡ ἐμὴ βασιλεία δὲν εἶναι ἐκ τούτου τοῦ κόσμου». Ἦθελε νὰ εἶπῃ ὅτι δὲν εἶναι ἐπίγειος, ἀλλ' οὐράνιος βασιλεὺς. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἠρώτησε καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δὲν εὗρεν οὐδὲν κακὸν ἐπ' αὐτοῦ, ἐξέρχεται πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει· «Ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ πεισθῶ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἔνοχος».

Ἦτο δὲ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα καὶ κατὰ ταύτην συνήθιζεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἀπολήῃ ἓνα δέσμιον, ὃν τινὰ ἤθελεν ὁ λαός. Ὑπῆρχε δὲ τότε δέσμιός τις Βαραββᾶς καλούμενος, ὅστις ἦτο φοβερός ληστής. Διέταξε λοιπὸν ὁ Πιλάτος καὶ ἔφεραν ἐνώπιόν του τὸν Βαραββᾶν καὶ τὸν ἔστησαν πλησίον τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοὺς ἐπαρουσίασε καὶ τοὺς δύο πρὸς τὸν λαὸν λέγων· «Ποῖον ἐκ τῶν δύο θέλετε νὰ σᾶς ἀπολύσω, τὸν Βαραββᾶν ἢ τὸν Ἰησοῦν;

Ἦλπιζεν ὁ Πιλάτος, ὅτι ὁ λαὸς οὐδέποτε θὰ ἐζήτηι τὴν ἀπόλυσιν ἐνὸς τρομεροῦ κακούργου ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ θὰ ἐζήτηι τὸν Ἰησοῦν καὶ οὕτως ὁ Ἰησοῦς θὰ ἐσώζετο, ἀλλ' ἠπατήθη· διότι ὁ ὄχλος ἐφώναξε· «Θέλομεν τὸν Βαραββᾶν. «Τὸν δὲ Ἰησοῦν, λέγει ὁ Πιλάτος, τί νὰ τὸν κάμω;» — «Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν!» — «Ἀλλὰ τί κακὸν ἔκαμεν;» ἠρώτησε πάλιν ὁ Πιλάτος. Ἐκεῖνοι δὲ περισσώτερον ἐφώναζον· «Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν».

Βλέπων λοιπὸν ὁ Πιλάτος, ὅτι δὲν κατορθώνει τίποτε, ἀλλὰ πε-

ρισσότερος θόρυβος γίνεται, ἔλαβεν ὕδωρ καὶ ἔνιψε τὰς χεῖράς του ἐνώπιον τοῦ λαοῦ λέγων· « Ἄθῳς εἶμαι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου. Σεῖς θὰ ἔχητε τὴν εὐθύνην ». Ὁ λαὸς ὅλος ἀπεκρίθη. « Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἄς πέσῃ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν ».

Τότε ὁ Πιλάτος ἀπέλυσε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ τὸν Βαβαβᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν εἰς αὐτούς, ἵνα σταυρωθῇ.

Σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀφοῦ ἔδωκε τὴν ἄδειαν ὁ Πιλάτος, παρέλαβον τὸν Ἰησοῦν οἱ στρατιῶται αὐτοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ ἐμπαίζωσι καὶ νὰ κακοποιῶσιν αὐτόν. Ἐξέδυσαν αὐτὸν καὶ τὸν ἐνέδυσαν κόκκινον φόρεμα, τὸ ὁποῖον ἐφόρουσαν οἱ βασιλεῖς καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἔθεσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ἔδωκαν δὲ κάλαμον εἰς τὴν χεῖρά του· ἔπειτα δὲ

γονυπετοῦντες ἔμπρο-

σθέν του ἔλεγον·

« Χαῖρε, Βασιλεῦ τῶν

Ἰουδαίων ». Ἄλλοι

δὲ ἔτυπτον αὐτόν.

Ἀφοῦ δὲ τὸν ἐνέ-

παιξαν ἀρκετά, τὸν

ἐνέδυσαν πάλιν τὰ

φορέματά του καὶ τὸν

ἀπήγαγον εἰς τὸν τό-

πον τῆς σταυρώσεως.

Ἐφόρτωσαν δὲ οἱ

κακοὶ καὶ σκληροὶ ἐ-

κείνοι ἄνθρωποι ἐπὶ

τῶν ὤμων τοῦ Ἰησοῦ

καὶ τὸν μέγαν καὶ βα-

ρὸν σταυρόν, ἐπὶ τοῦ

ὁποίου ἔμελλον νὰ

σταυρώσωσιν αὐτόν.

Ἄλλ' ἀφοῦ ὀλίγον

εἶχον προχωρήσει, ὁ

Ἰησοῦς ἀπέκαμε πλέον, καὶ εὗρον τὸν Σίμωνα, τὸν ὁποῖον ἠγγάρευ-



Ὁ Ἰησοῦς φέρει τὸν σταυρόν.

σαν να φορτωθῆ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ. Ἦκολούθει δὲ πλῆθος λαοῦ καὶ γυναῖκες πολλαὶ κλαίουσαι τὸν Ἰησοῦν· στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτάς. «Μὴ κλαίετε δι' ἐμέ, γυναῖκες, ἀλλὰ κλαίετε διὰ τὸν ἑαυτὸν σας καὶ τὰ τέκνα σας».



Ἡ σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.

Τέλος ἔφθασαν ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ ὀνομαζομένου Γολγοθᾶ (*Κρανίου τόπος*), ὅπου συνήθιζον νὰ σταυρώνωσι τοὺς κακούργους. Ἐνέπηξαν λοιπὸν οἱ στρατιῶται τὸν σταυρὸν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

Συγχρόνως δὲ ἐσταύρωσαν καὶ δύο κακούργους

τὸν μὲν ἓνα ἐκ δεξιῶν, τὸν δὲ ἄλλον ἐξ ἀριστερῶν τοῦ Ἰησοῦ. Ἐπάνω δὲ εἰς τὸν σταυρὸν ἔγραψεν ὁ Πιλάτος τὰς ἑξῆς λέξεις : *Ἰησοῦς Ναζωραῖος Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων*.

Οὕτω λοιπὸν ἐκρέματο ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ὑπέφερε φρικάδεις πόνους. Καὶ ὅμως ὁ ἀνεξίκακος καὶ φιλάνθρωπος Ἰησοῦς, ἂν καὶ εὗρίσκετο ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, προσηυχῆθη ὑπὲρ τῶν κακῶν Ἰουδαίων καὶ εἶπε· «Πάτερ, συγχώρησον αὐτούς». Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαῖοι ἐνέπαιζον αὐτὸν λέγοντες· «Ἄλλους ἔσωσε, τὸν ἑαυτὸν του δὲν δύναται νὰ σώσῃ».

Ἄλλὰ καὶ ὁ εἰς ἐκ τῶν συσταυρωθέντων κακούργων ἐβλασφήμη καὶ ἔλεγεν· «Ἄν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς». Ὁ δὲ ἄλλος ἐπέπληττεν αὐτὸν λέγων· «Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεὸν λέγων ταῦτα ; Ἡμεῖς μὲν δικαίως πάσχομεν, οὗτος δὲ οὐδὲν κακὸν ἔπραξεν». Ἐπειτα στραφεὶς πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶπε· Μνησθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν· «Ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτι σήμερον θὰ εἶσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ».

Ἰστατο δὲ παρὰ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ του καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ἄλλαι τινὲς γυναῖκες. Ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν τὴν μητέρα του

καὶ τὸν μαθητὴν του, λέγει πρὸς τὴν μητέρα του· «Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱὸς σου». Ἐπειτα λέγει πρὸς τὸν Ἰωάννην· «Ἴδου ἡ μήτηρ σου». Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς παρέλαβεν ὁ Ἰωάννης τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ περιποιεῖτο αὐτὴν ὡς ἰδίαν μητέρα.

Ἦτο μεσημβρία. Καὶ ἐνῶ ἔλαμπεν εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ ἥλιος, αἴφνης ἠφανίσθη καὶ ἐπῆλθε βαθὺ σκότος ἐπὶ τρεῖς ὥρας. Περὶ δὲ τὴν τρίτην ὥραν ἐγένοντο οἱ πόνοι τοῦ Ἰησοῦ πολὺ δυνατοὶ καὶ ἐφώναξε μεγαλοφώνως· «Θεέ μου, Θεέ μου, διατί με ἐγκατέλιπες;» Τινὲς δὲ ἐκ τῶν ἐκεῖ ἰσταμένων δὲν κατελάμβανον τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔλεγον ὅτι καλεῖ τὸν Ἥλιον εἰς βοήθειάν του. Εἶπε δὲ πάλιν· «Διψῶ». Καὶ δραμῶν τις ἔλαβε καὶ ἀνέμιξεν ὄξος μὲ χολήν καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ πῖη, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς δοκιμάσας αὐτὸ δὲν ἔπιεν. Ἐπειτα κλίνας τὴν κεφαλὴν ἀνέκραξε· «Τετέλεσται! Πάτερ εἰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμά μου». Καὶ ἐξέπνευσε. Μόλις δὲ ἐξέπνευσε, τρομερὸς σεισμὸς ἐγένετο, αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, οἱ τάφοι ἠνεόχθησαν καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο. Ὁ ἑκατόνταρχος μετὰ τῶν στρατιωτῶν του, οἵτινες ἐφύλαττον παρὰ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ, ἰδόντες τὰ γινόμενα, ἐτρόμαξαν καὶ εἶπον· «Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο υἱὸς Θεοῦ». Ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι ἐκεῖ ἐτρόμαξαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ τύπτοντες τὰ στήθη αὐτῶν.

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι διὰ νὰ μὴ μείνωσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ἦτις ἦτο ἡ ἐπιούσα, παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον, νὰ συντριβῶσι τὰ σκέλη τῶν ἐσταυρωμένων καὶ νὰ καταβιβασθῶσιν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁ Πιλάτος λοιπὸν ἐπεμψέ τινας τῶν στρατιωτῶν καὶ ἔθρυσαν τὰ σκέλη τῶν δύο ληστῶν, οἵτινες ἔζων ἀκόμη. Ἐλθόντες δὲ πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶδον αὐτὸν νεκρὸν καὶ τὸν ἀφήκαν. Ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν, ἵνα πληροφορηθῆ καλῶς, ἂν ἀπέθανεν, ἐκέντησε διὰ τῆς λόγχης τὴν πλευρὰν τοῦ Ἰησοῦ καὶ εὐθὺς ἔρρευσαν ἐξ αὐτῆς αἷμα καὶ ὕδωρ.

Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλον ὁ ἐν ὕδασι κλπ.

Ἡ ταφὴ τοῦ Χριστοῦ.

Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἦλθε πρὸς τὸν Πιλάτον ἄνθρωπός

ἄδειαν νὰ θάψῃ τὸν Ἰησοῦν. Ἦτο δὲ πλούσιος καὶ ἠγάπα τὸν Ἰησοῦν καί, διότι ἐφοβεῖτο τοὺς Ἰουδαίους, ἦτο μυστικός μαθητὴς αὐτοῦ.

Ὁ Πιλάτος ἔδωκε τὴν ἄδειαν καὶ ὁ Ἰωσήφ ἦλθε καὶ κατεβίβασε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ ἐνετύλιξεν εἰς σινδόνα καθαρὰν καὶ ἔθηκεν εἰς τάφον, τὸν ὁποῖον εἶχε λαξεύσει διὰ τὸν ἑαυτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του, καὶ ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ τάφου ἐκύλισε μέγα λίθον. Παρηκολούθουν δὲ εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ Ἰησοῦ δύο γυναῖκες Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ μία ἄλλη Μαρία, αἵτινες ἠγάπων τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔβλεπον ποῦ τίθεται τὸ σῶμα αὐτοῦ.

Τὴν δὲ ἐπαύριον, δηλ. τὸ Σάββατον, ἦλθον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον καὶ εἶπον. «Κύριε, ἐνεθυμήθημεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος ἐνῶ ἔζη, εἶπεν ὅτι τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστηθῇ. Διὰ ταῦτα λοιπὸν, ὅπως ἀσφαλίσθῃ ὁ τάφος, μήπως ἔλθωσιν οἱ μαθηταὶ τοῦ τὴν νύκτα καὶ κλέψωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ διαδώσωσιν εἰς τὸν λαόν, ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν». Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη. «Σεῖς ἔχετε φύλακας, ὑπάγετε λοιπὸν ἀσφαλίσατε τὸν τάφον, ὅπως ἡξεύρετε καλύτερον».

Ἦλθον λοιπὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἐσφράγισαν τὸν λίθον, ὅστις ἦτο ἐπὶ τοῦ στομίου, καὶ ἔστησαν ἐπ' αὐτοῦ φύλακας διὰ νὰ φυλάττωσι τὸν τάφον.

Ὁ εὐοχήμεν Ἰωσήφ κλπ. Ὅτι ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν κλπ.

«Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς» (Ματθ. 5, 44).

«Ἐὕτη εἰσὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰωάν. 15, 22).

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ.

Τὴν τρίτην ἡμέραν πολὺ πρῶτὴ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα καὶ ἦλθον εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ, ἵνα ἀλείψωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔφθασαν, ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. Καθ' ὁδὸν δὲ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλας. «Ποῖος θὰ μᾶς ἀποκυλίσῃ τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;» Ὅτε δὲ

τις ὀνομαζόμενος Ἰωσήφ καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τῷ δώσῃ τὴν ἐπιησίασαν, εἶδον, ὅτι ὁ λίθος ἦτο ἀποκεκλισμένος, οἱ δὲ φυλάττοντες ἀπὸ τοῦ φόβου ἦσαν ὡς νεκροὶ κατὰ γῆς.

Ὅτε δὲ εἰσῆλθον εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίαν τινὰ καθήμενον εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐνδεδυμένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεπλάγησαν. Ἦτο δὲ οὗτος ἄγγελος· καὶ λέγει πρὸς τὰς γυναῖκας· «Μὴ φοβεῖσθε· τὸν Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν σταυρωθέντα· Δὲν εἶναι ἔδῳ, ἀνέστη. Ἴδου ὁ τάφος, ὅπου ἔθεσαν αὐτόν, εἶναι κενός. Ἄλλ' ὑπάγετε καὶ εἰπατε εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ τοῦτο».

Ἐξῆλθον λοιπὸν αἱ γυναῖκες ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἔτρεχον μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, ἵνα ἀναγγείλωσιν εἰς αὐτοὺς τὰ συμβαίνοντα. Καθ' ὁδὸν δὲ ἀπήντησεν αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγει. «Χαίρετε». Ἐκεῖναι δὲ ἔπεσον καὶ τὸν προσεκύνησαν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πάλιν πρὸς αὐτάς.

«Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε καὶ εἰπατε εἰς τοὺς μαθητὰς μου νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἐκεῖ θὰ με ἴδωσιν.

Ἦλθον λοιπὸν αἱ γυναῖκες καὶ διηγήθησαν εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰησοῦ τὰ συμβάντα. Ἄλλ' ἐκεῖνοι δὲν ἐπίστευον. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἔτρεξαν καὶ εἶδον τὸν τάφον ἀνεωγμένον καὶ τὴν σινδόνα, διὰ τῆς ὁποίας περιετύλιξεν αὐτὸν ὁ Ἰωσήφ, τὸν δὲ Ἰησοῦν δὲν εὔρον ἐκεῖ καὶ ἀπῆλθον.

Τὸ ε' ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως. — Χριστὸς ἀνέστη (ἠγόραστον), τὸ φαῖδρον τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα. Ἀναστάσεως ἡμέρα κλπ. Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται κλπ.



Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς μαθητάς του.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως δύο ἐκ τῶν μαθητῶν του ἐπορεύοντο εἰς τὴν κώμην Ἐμμαούς, ὁμιλοῦντες περὶ τῶν γενομένων τὰς τελευταίας ἡμέρας εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐνῶ δὲ οὗτοι ἐπορεύοντο, ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐπορεύετο μετ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲν ἐγνώρισαν αὐτόν, συνομιλοῦντες δὲ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἔφθασαν εἰς τὴν κώμην Ἐμμαούς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεποιεῖτο ὅτι θέλει νὰ προχωρήσῃ. Ἐκεῖνοι δὲ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες. «Μεῖνε ἐδῶ μαζί μας, διότι πλησιάζει ἡ ἑσπέρα». Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐδέχθη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἔμελλον νὰ μείνωσι καὶ ἐκεῖνοι.

Ὅτε δὲ ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν νὰ φάγωσιν, ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε τὸν ἄρτον, τὸν ἠϋλόγησε καὶ κόψας ἔδωκεν εἰς αὐτούς. Τότε κατὰ πρῶτον ἐγνώρισαν αὐτόν. Ἄλλ' οὗτος παρευθὺς ἐγένεν ἄφαντος.

Ἐσηκώθησαν λοιπὸν αὐτὴν τὴν ὥραν καὶ ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ διηγήθησαν εἰς τοὺς μαθητάς του ὅσα συνέβησαν εἰς ἑαυτούς.

Τὴν ἑσπέραν τῆς Κυριακῆς, ἐνῶ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμένοι, ἐκεῖ ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐκάθηντο εἰς τὴν τράπεζαν συνομιλοῦντες, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐστάθη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ εἶπεν. «Εἰρήνη ὑμῖν». Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐφοβήθησαν νομίζοντες ὅτι ἦτο φάντασμα. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς, ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτούς ἀπὸ τὴν ταραχὴν, ἔδειξε τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ καὶ ἔφαγε μέρος ἰχθύος ὀπτοῦ. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐχάρησαν, διότι εἶδον τὸν Κύριον. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς πάλιν ὁ Ἰησοῦς. «Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέστειλεν ἐμὲ ὁ πατήρ, οὕτω καὶ ἐγὼ πέμπω ὑμᾶς εἰς τὸν κόσμον». Καὶ ἐφύσησε καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. «Λάβετε πνεῦμα ἅγιον· ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, εἶναι ἀφηγμένοι εἰς αὐτούς, ἂν τινων κρατῆτε, εἶναι κρατημένοι».

Ὁ δὲ Θωμᾶς, εἰς ἐκ τῶν δώδεκα μαθητῶν, δὲν ἦτο παρών, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ὅτε τῷ εἶπον οἱ ἄλλοι μαθηταὶ, ὅτι εἶδον τὸν Κύριον, ὁ Θωμᾶς δὲν τὸ ἐπίστευσε καὶ εἶπεν. «Ἐὰν μὴ ἴδω καὶ ψηλαφήσω τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ ἐὰν μὴ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω».

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας πάλιν ἦσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ συνηγμένοι καὶ ὁ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῷ αἱ θύραι ἦσαν κλεισμέναι καὶ σταθεῖς ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, λέγει· «Εἰρήνη ὑμῖν»· Ἐπειτα δὲ λέγει πρὸς τὸν Θωμᾶν· «Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἐδῶ καὶ ἴδὲ τὰς χεῖρας μου καὶ βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν πλευράν μου καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός», Ὁ Θωμᾶς τότε ἀπεκρίθη· «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου». Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν· «Διότι μὲ εἶδες, Θωμᾶ, ἐπίστευσας. Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες».

Ἄν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατῆτε κεκράτηται» (Ἰωάν. 20, 23).

Ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ.

Μετὰ τὴν ἀνάστασιν ὁ Ἰησοῦς ἔμεινεν ἀκόμῃ ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας. Κατὰ ταύτας ἐνεφανίζετο συχνὰ εἰς τοὺς μαθητὰς του καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.

«Ὅτε πλέον δὲν θὰ εἶμαι μεθ' ὑμῶν», ἔλεγε πρὸς αὐτούς, «ὑπάγετε καὶ διδάξατε πάντα τὰ ἔθνη νὰ πιστεύσωσιν εἰς ἐμὲ καὶ νὰ τηρῶσι τὰς ἐντολάς, τὰς ὁποίας ἔδωκα εἰς ὑμᾶς, καὶ βαπτίζετε αὐτούς. Καὶ ἂν δὲν μὲ βλέπητε ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, θὰ εἶμαι ὅμως πάντοτε πλησίον σας καὶ θὰ σᾶς δίδω δύναμιν καὶ θάρρος». Τὴν τεσσαράκοστήν ἡμέραν παρέλαβεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς του καὶ ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως ἐπὶ τινος ὄρους. Ἐκεῖ δὲ ὕψωσε τὰς χεῖράς του, ἠλόγησε τοὺς μαθητὰς του καὶ τοὺς ἀπεχαιρέτισεν.



Ἡ ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ.

Ὅτε δὲ ἵστατο ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν μαθητῶν, κατέβη νεφέλη καὶ περιέβαλεν αὐτὸν καὶ τὸν ἀνέλαβεν εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐνῷ δὲ ἐθεώρουν ἐκπεληγμένοι τὸ συμβαῖνον, ἐπαρουσιά-

σθησαν εἰς αὐτοὺς δύο ἄνδρες λευκοφορεμένοι καὶ εἶπον. « Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί στέκεσθε καὶ βλέπετε πρὸς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον βλέπετε ἀναλαμβανόμενον εἰς τὸν οὐρανόν, οὗτος θὰ ἔλθῃ ποτὲ πάλιν εἰς τὴν γῆν ».

Τότε ἔπεσαν οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν γῆν καὶ προσεκύνησαν. Ἐπειτα ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν.

Τὸ 5' ἄρθρον τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως κλπ. Ἀνελήφθῃς ἐν δόξῃ κλπ.

Ἡ Πεντηκοστή.

Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ἐδειπνησε μετὰ τοὺς μαθητάς του καὶ κατόπιν ἦλθεν ὁ Ἰούδας καὶ συνέλαβεν αὐτὸν μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἶπε πρὸς αὐτούς. « Μετ' ὀλίγον δὲν με βλέπετε πλέον. Ἦλθον πρὸς τὸν κόσμον ἀποσταλεῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου καὶ πάλιν ἀφίνω τὸν κόσμον καὶ ἀπέρχομαι πρὸς τὸν πατέρα μου.

« Διὰ τὸ νὰ μὴ μείνητε δὲ μόνοι καὶ διὰ τὸ νὰ ἔχητε θάρρος, δύναμιν καὶ σοφίαν, θὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα μου καὶ θὰ σᾶς στείλῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἐκεῖνο θὰ σᾶς διδάξῃ καὶ θὰ σᾶς ἐξηγήσῃ πάντα ὅσα ἐγὼ εἶπον πρὸς ὑμᾶς, ἐκεῖνο θὰ σᾶς δώσῃ δύναμιν, ὅταν ἔχητε ἀνάγκην δυνάμεως, ἐκεῖνο θὰ σᾶς παρηγορήσῃ, ὅταν πενθῆτε καὶ πᾶσχητε ἕνεκεν ἐμοῦ ».

Τοιαῦτα εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Δέκα δὲ ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάληψίν του δηλαδὴ τὴν πεντηκοστὴν ἀπὸ τῆς ἀναστάσεώς του, ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι εἰς Ἱερουσαλήμ εἰς μίαν οἰκίαν. Αἴφνης ἐγένετο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤχος ὡς ἂν ἐπήρχετο βίαιος ἄνεμος. Ἦτο ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχετο ἐπ' αὐτοὺς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καθὼς προῦπεσχέθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Τοῖς ἐφάνησαν δὲ ὡς πύρινα γλῶσσαι ἐρχόμεναι καὶ καθήμεναι ἐπὶ ἕνα ἕκαστον αὐτῶν.

Μετὰ τοῦτο ἤρχισαν οἱ μαθηταὶ νὰ ὁμιλῶσι διαφόρους γλώσσας· προσέτι ἔλαβον δύναμιν καὶ μέγα θάρρος καὶ ἤρχισαν νὰ κηρύττωσι καὶ νὰ διδάσκωσι τὸν λαόν. Ἰδίως δὲ ὁ Πέτρος ἐκήρυξεν εἰς τὸν λαόν, διηγῆθη τὴν ἱστορίαν τοῦ Σωτῆρος καὶ ἔπειτα προσέθεσεν· « Ἄνδρες

Ἰσραηλίται, ἀκούσατε τοὺς λόγους μου τούτους· τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, τοῦτον τὸν Θεάνθρωπον, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐθανατώσατε, ὁ Θεὸς ἀνέστησε πάλιν. Ἡμεῖς πάντες εἶδομεν τὸ θαῦμα τοῦτο. Τώρα δὲ τὸν παρέλαβεν ὁ Θεὸς πλησίον του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν. Πιστεύσατε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὡς υἱὸν τοῦ Θεοῦ».

Ἀκούσαντες τοὺς λόγους τούτους οἱ ἄνθρωποι εἶπον πρὸς τοὺς μαθητὰς του· «Τί πρέπει νὰ πράξωμεν ;» — «Ἀδελφοί, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, μετανοήσατε καὶ βαπτισθῆτε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι σας καὶ θὰ ἔχητε τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Τότε προσῆλθον τρεῖς χιλιάδες ἄνθρωποι καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἐκτοτε διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου ἰδρύθη ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων εἰς τὸν κόσμον ἡ χριστιανικὴ ἐκκλησία, εἰς τὴν ἐξάπλωσιν δὲ αὐτῆς, ἰδίᾳ ἐν Εὐρώπῃ, εἰργάσθη ὁ κατόπιν εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα κληθεὶς Παῦλος, ὅστις εἶναι ὁ ἰδρυτὴς καὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι Χριστιανικῆς ἐκκλησίας.

Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ τὸν χρόνον, τὸν ὁποῖον ὁ Σωτὴρ ἡμῶν διέτριβεν εἰς τὴν Καισάρειαν ἠρώτησε τοὺς μαθητὰς του, ἵνα εἰπωσιν εἰς αὐτὸν ποίαν ἰδέαν ἔχουσι περὶ αὐτοῦ· οἱ ἄνθρωποι. Οἱ μαθηταὶ του εἶπον εἰς αὐτόν, ἄλλοι ἄνθρωποι θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς τὸν βαπτιστὴν Ἰωάννην, ἄλλοι ὡς τὸν προφήτην Ἡλίαν καὶ ἄλλοι ὡς ἄλλον τινὰ προφήτην.

Ὅταν δὲ ἠρώτησε πάλιν αὐτούς. Σεῖς δὲ ποῖος νομίζετε ὅτι εἶμαι ; πρῶτος ὁ Πέτρος ὁμολόγησεν αὐτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

Ἐκτοτε ἤρchiσε νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ πάθους του εἰς τοὺς μαθητὰς του, τὸ ὁποῖον ἐμελλε μετ' οὐ πολὺ νὰ ὑποστῇ. Ἐξ δ' ἡμέρας μετὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Πέτρου παραλαμβάνει τρεῖς ἐκ τῶν μαθητῶν του, τοὺς ὁποίους ὅλως ἰδιαιτέρως ἠγάπα, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀνέβη μετ' αὐτῶν εἰς ὄρος ὑψηλὸν (1) ἵνα προσευχηθῇ, καὶ ἐκεῖ ἐνώπιόν των μετεμορφώθη οὕτως, ὥστε τὸ πρόσωπόν

1) Σημ. Κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τῆς Ἐκκλησίας παράδωκεν τὸ ὄρος τοῦτο εἶναι τὸ Θαβώρ.

του ἔλαμψεν ὡς ὁ ἥλιος τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.

Μετ' ὀλίγον δὲ ἐνεφανίσθησαν ἐκεῖ ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, οἵτινες συνωμίλουν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πέτρος, τὸν ὁποῖον πάντοτε διέκρινε πολὺ θάρρος ἐξ ὄλων τῶν μαθητῶν του, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ· ἐὰν δὲ θέλῃς, νὰ κατασκευάσωμεν ἐνταῦθα τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ σέ, μίαν διὰ τὸν Μωϋσῆ καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίαν.

Ταῦτα δ' ἔλεγεν ὁ Πέτρος διὰ νὰ πείσῃ τὸν Ἰησοῦν νὰ μείνῃ ἐκεῖ καὶ ἀποφύγῃ τοιουτοτρόπως τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποῖους διέτρεχεν ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ ἰδίως εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἐν ᾧ δ' ὠμίλει ἀκόμη ὁ Πέτρος, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ συγχρόνως ἠκούσθη φωνὴ ἔξερχομένη ἐκ τῆς νεφέλης, καὶ λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε. Τότε οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμου καὶ ἔπεσον.



Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ. ἡμαῖ καλύψαντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

Μετ' ὀλίγον δ' ἦλθε πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἤγγισεν αὐτούς, εἰπὼν· Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβῆσθε, Οὗτοι δὲ ὑψώσαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ἐν ᾧ δὲ κατήρχοντο τοῦ ὄρους, ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλεν εἰς αὐτούς νὰ μὴ εἰπωσιν εἰς οὐδένα ὅ τι εἶδον, ἕως ὅτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστῆ ἐκ νεκρῶν.

Ἄλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ δὲν ἐνόησαν τί ἐσήμαινε τοῦτο καὶ συνεζήτησαν μεταξύ των περὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως.

Ὅταν δ' ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ τοῦ ὑπὸ τῶν Γροσματοέων λεγομένου ὅτι πρὸ τοῦ Μεσσίου ὁ Ἡλίας μέλλει νὰ ἔλθῃ, ἵνα τὰ πάντα ἀποκαταστήσῃ, εἶπεν· Ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅτι ὁ Ἡλίας ἤδη ἦλθε καὶ ὅμως δὲν ἐγνώρισαν αὐτόν, οὐδὲ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησαν εἰς αὐτόν ὅτι ἠθέλησαν. Τοιουτοτρόπως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ πάθῃ ὑπ' αὐτῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ ἐνόησαν ὅτι ὁ Σωτὴρ ὠμίλει περὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

Τὴν ἑορτὴν τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐορτάζομεν τὴν 6ην Αὐγούστου.

*Μεταμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστέ ὁ Θεός, δείξας τοῖς μαθη-
ταῖς σου τὴν δόξαν σου, καθὼς ἠδύνατο. Λάμπρον καὶ ἡμῖν τοῖς
ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ ἀίδιον, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, φωτο-
δότα, δόξα σοι.*



ΕΠΙΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΗΣ

Παλαιστίνη ὠνομάζετο ἡ μικρὰ καὶ στενὴ χώρα, ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὑποσχεθεῖσα εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν κατοικηθεῖσα, κεῖται εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἀσίας ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Μεσογείου θαλάσσης, νῦν δὲ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ Ὀθωμανικοῦ Κράτους.

Τὸ ὄνομα Παλαιστίνη σημαίνει εἰς τὴν Π. Διαθήκην μόνον τὴν χώραν τῶν Φιλισταίων, βραδύτρον ὅμως καὶ εἰς ἐποχὴν πολὺ νεωτέραν ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων Παλαιστίνη πᾶσα ἡ χώρα ἢ κατοικουμένη ὑπὸ Ἰσραηλιτῶν.

Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τῶν Ἑβραίων ἡ χώρα αὕτη ἔλαβε πολλὰ καὶ διάφορα ὀνόματα.

1) *Γῆ τῶν Ἑβραίων*, διότι κατέλαβον αὐτὴν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ, οἵτινες ὠνομάσθησαν Ἑβραῖοι ἀπὸ τοῦ ἀπογόνου ἢ προγόνου τοῦ Ἀβραάμ, ὅστις ἐκαλεῖτο Ἑβερ.

2) *Γῆ Ἰσραήλ*, ὡς περιλαμβάνουσα πάσας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ, ὠνομάσθη δὲ οὕτω, διότι κατέκρησαν αὐτὴν Ἰσραηλιταί, ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐκάλεσεν Ἰσραήλ.

Γῆ Ἰούδα, ἐξ οὗ καὶ Ἰουδαία ἐπωνομάσθη ὡς κατοικηθεῖσα καὶ ὑπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ, ἐκ τῆς ὁποίας, ὡς προεῖπεν ὁ μέγας αὐτὸς πατριάρχης, ἐμελλε νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀνάστασις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Γῆ Ἁγία. Οὕτω καλεῖ ταύτην ὁ προφήτης Ζαχαρίας καὶ ὁ Φίλων *Ἱερὰν Χώραν*, διότι ὁ Θεὸς εἶχεν ἐκλέξει αὐτὴν ὡς τόπον τῆς ἀγίας αὐτοῦ κατοικίας καὶ εἶχε καθιερώσει τὸ ὄνομά του, ὡς ἴδρυμα τῆς λατρείας ἐν τῇ μέσῳ αὐτῆς.

Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, δηλ. γῆ ὑπεσχημένη. Ὁ Ἀπόστολος Παῦ-

λος καλεῖ αὐτὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, διότι ὁ Κύριος εἰς διαφόρους συναντήσεις μετὰ τοῦ Ἀβραάμ ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους του τὴν χώραν Χαναάν.

Γῆ Ἰεχοβᾶ (Γῆ Θεοῦ). Ὅχι ὑπὸ τὴν σημασίαν ὅτι ὅλος ὁ κόσμος εἶναι τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τὴν σημασίαν τοῦ ὅτι ὁ τόπος οὗτος ἦτο εἰδικῶς κατοικία τοῦ Θεοῦ.

Ἐν γένει ἡ χώρα τῆς Παλαιστίνης ὑπῆρξε γῆ θεοδόξαστος, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἀνεστράφη μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἐδίδαξε τὴν σωτήριον διδασκαλίαν του, ἐσταυρώθη ἐκουσίως ἐν Γολγοθᾶ, κατετέθη εἰς κενὸν μνημεῖον, ἀνέστη μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἀνελήφθη ἐν δόξῃ ἀπὸ τοῦ ἔθους τῶν Ἐλαιῶν.

Ὅρια τῆς Παλαιστίνης.

Ἡ Παλαιστίνη ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Λιβάνου ὄρους καὶ τῆς Συρίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καὶ τῶν ἐρήμων Συρίας καὶ Ἀραβίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Πετραίας Ἀραβίας καὶ μέρος τῆς Αἰγύπτου καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Φυσικὴ κατάστασις.

Ἡ Παλαιστίνη, ἂν καὶ εἶναι χώρα ὀρεινὴ, ἦτο τὸ πάλαι εὐφορος, διότι ἐκαλλιεργεῖτο μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ διερρέετο ὑπὸ πολλῶν ποταμῶν, ρυάκων, χειμάρρων καὶ τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ.

Προϊόντα αὐτῆς ἦσαν σῖτος, κριθή, οἶνος, ἔλαιον, φοίνικες, ῥῶδια, σῦκα, ἄλας, βάλοσάμα καὶ ἄλλοι μεσημβρινοὶ καρποί. Ἐτρέφοντο δὲ ἐν αὐτῇ πολλὰ ποίμνια προβάτων καὶ ἄλλων κερασφόρων ζώων καὶ κτηνῶν· ἦτο δὲ τῷ ὄντι ἡ γῆ, ἡ ρέουσα μέλι καὶ γάλα κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφήν.

Τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τῆς Παλαιστίνης εἶναι ὅλον σχεδὸν πεδινόν, ἂν καὶ καθ' ὅλον τὸ θέρος οὐδέποτε βρέχει, τὸ ἔδαφος ὅμως εἶναι μαῦρον καὶ πηλῶδες.

Ὅρη.

Ὀλίγα ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Παλαιστίνης ἔχουσι μέγα ὕψος. Τοιαῦτα εἶναι.

Ν. Μεταξῆ Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης.

1) Ὁ **Λιβανος**, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐν ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ὄρέων τῆς Συρίας, κεῖται δὲ πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἰορδάνου. Τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους αὐτοῦ Ἑβραϊστὶ σημαίνει λευκὸν ὄρος, ἔλαβε δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο πιθανῶς ἐκ τῶν χιόνων, αἵτινες καλύπτουσι πάντοτε τὸ δυτικὸν αὐτοῦ μέρος. Οἱ Ἄραβες ποιητὰὶ λέγουσι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐπὶ τῆς κορυφῆς του φέρει τὸν χειμῶνα, ἐπὶ τῶν ὄμων του τὸ ἔαρ, ἐν τοῖς κόλποις του τὸ φθινόπωρον καὶ παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κοιμᾶται τὸ θέρος. Ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐξάγεται ἄφθονος σίδηρος. Τὸ ὄρος τοῦτο χωρίζεται εἰς δύο παραλλήλους σειράς, ἐξ ὧν ἡ ἀνατολικωτέρα σειρά ὀνομάζεται **Ἀντιλίβανος**.

Ὁ Λίβανος πέμπει εἰς τὰς κοιλάδας ἄφθονον ὕδωρ, ἔνεκεν τοῦ ὁποίου παράγεται πυκνὴ φυτεία καὶ εἰς τὰ κατωφερῆ αὐτοῦ μέρη παράγεται λαμπρὸς οἶνος. Ὁ Λίβανος εἶναι πλούσιος εἰς δάση ἐκ κυπαρίσσιων, πλατάνων, δρυῶν, ἰδίως δὲ περίφημος διὰ τὰς μυριπνύους κέδρους αὐτοῦ καὶ τὰ ἀρωματικά του χόρτα.

Ἐκ τῶν ὄρέων τοῦ Λιβάνου μετεφέρθησαν οἱ λίθοι, οἱ κέδροι, τὰ ἐκ πεύκης ξύλα, τὰ χρησιμεύσαντα πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντιος καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

2) Ὁ **Κάρμηλος**. Ὁ Κάρμηλος ὑψοῦται πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τοῦ Νεφαλί, εἶναι δὲ ὄρος πετρῶδες καὶ ὑψηλόν. Τὸ Ἑβραϊκὸν του ὄνομα σημαίνει φυτεῖαν, τόπον ἀμπέλων καὶ δένδρων καὶ τῶ ὄντι τὸ ὄρος τοῦτο εἶναι περίφημον διὰ τὴν εὐφορίαν του. Ἐχει πλῆθος σπηλαίων, ἅτινα ἐχρησίμευον ὡς καταφύγια εἰς τοὺς καταδιωκομένους, κατὰ παράδοσιν δὲ δεικνύουσιν ἀκρόην καὶ τώρα τὸ σπήλαιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διητᾶτο ὁ Προφήτης Ἡλίας; ἐπ' ὀνόματι δὲ αὐτοῦ εὐρίσκετο ἀφιερωμένον καὶ μέγα μοναστήριον.

3) Τὸ **Θαβῶρ**. Τὸ ὄρος Θαβῶρ κεῖται πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Καρμήλου, εἶναι δὲ κατάφυτον ὑπὸ ἀνθέων καὶ δενδρυλλίων. Ἡ καλλονὴ τοῦ ὄρους τούτου καὶ ἡ μοναδικὴ αὐτοῦ τοποθεσίᾳ κατέστησαν αὐτὸ τῆς ἱερᾶς ποιήσεως προσφιλὲς ἀντικείμενον. Ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος. Ἡ Βασιλομήτωρ Ἑλένη κατὰ τὰ 300 μ. Χ. ᾠκοδόμησε μεγαλοπρεπῆ ναόν, βραδύτερον δὲ ἐκτίσθη καὶ μέγα μοναστήριον. Τὸ ὄρος Θαβῶρ εἶναι ἔργον θαυμαστὸν τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, ὑψοῦται μεγαλοπρεπῶς ἐν μέσῳ πεδιάδος, ἀπο-

κεχωρισμένον τῶν ἄλλων ὄρεών· ποταμός τις ῥεεῖ ἀπὸ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ εἰς τὴν πεδιάδα, αἱ δὲ ὑπώρειαι αὐτοῦ εἶναι κατάφυτοι ἐκ παντὸς εἶδους δένδρων. Ἐλαιαί, συκαὶ καὶ ἀκακίαι εὐρίσκονται ἀφθονοί. Τὸ σχῆμα αὐτὸ εἶναι χαρίεν καὶ στρογγύλον, καὶ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς κορυφῆς εὐρίσκεται ὑψηλὸν ὕψωμα, σχηματίζον λοφίσκον πετρῶδη. ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4) Τὸ **Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν**. Τοῦτο κεῖται ἐγγύτητα τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς ἀπόστασιν 1)2 ὥρας περίπου.

Τὸ ἁγιώτατον καὶ ὀνομαστὸν ὄρος εἷς τε τὴν Π. καὶ Ν. Διὰθήκην ἔλαβε τὸ ὄνομα ἐξ ἐλαιοφυτειῶν. Πρὸς τὸ Δ. αὐτοῦ μέρος ἔκειτο τὸ χωρίον τὸ καλούμενον Γεσθημανῆ. Ἐπὶ τοῦ μέσου τῆς καταβάσεως τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ἔστη καὶ ἔκλαυσεν ὁ Κύριος διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐλάλησε περὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου. Ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτάτου μέρους τῆς μεσαίας κορυφῆς τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν (ὑψους 3,500 ποδῶν) ἐγένετο ἡ ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ἐνταῦθα κεῖται ὁ πάλαι ποτὲ περικαλλῆς καὶ μεγαλοπρεπής, ἤδη δὲ κατηρειπωμένος, ναὸς τῆς Ἀναλήψεως ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἐλένης οἰκοδομηθείς. Εἰσερχόμενός τις εἰς τὸν ναόν, βλέπει πρὸς τὰ δεξιὰ ἐπὶ τοῦ βράχου τὸ ἶχνος τοῦ δεξιοῦ ποδὸς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ παρουσίας. Ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν συγκεντροῦνται αἱ μέγισται θρησκευτικαὶ καὶ ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις. Ἐνταῦθα πᾶς χριστιανὸς ἔχει ψηλαφητὰς καὶ σαφεῖς ἀποδείξεις τῆς ἀπείρου δυνάμεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς φιλανθρωπίας αὐτοῦ.

5) Τὸ **Ὄρος τῆς Τεσσαρακοστῆς, Σαραντάριον**. Τὸ ὄρος τοῦτο κεῖται πρὸς Β. τῆς πεδιάδος τῆς Ἱεριχοῦς· ὀνομάσθη δὲ οὕτω τὸ ὄρος, διότι εἰς αὐτὸ διέτριψεν ὁ Κύριος μετὰ τὸ βάπτισμα, νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ πειρασθεὶς ὑπὸ τοῦ διαβόλου.

6) Τὸ **ὄρος τῶν μακαρισμῶν**, ὅπερ ἀποτελεῖται ὑπὸ 2 κορυφῶν, αἰτίνες ἀνυψοῦνται ἀπὸ τῆς πεδιάδος τῆς Γαλιλαίας. Ἐπὶ τῆς μιᾶς κορυφῆς τούτου ἀναβὰς ὁ Σωτὴρ καὶ καθίσας, ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἅπαντα τὸν κόσμον τὰς ὑψηλοτέρας καὶ εὐγενεστέρας τῶν ἀρετῶν, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐλημοσύνην καὶ τὴν εἰρήνην.

7) *Τὸ ὄρος Ἑρμών*, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν Ν. ἄκραν τῆς σειρᾶς τοῦ Ἀντίλιβάνου, εἶναι τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῆς Παλαιστίνης, ἔχον ὕψος 11,000 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

8) *Τὸ ὄρος Ναβοῦ καὶ ἡ ἄκρα Φαννᾶ*. Ἐνταῦθα ἀνέβη ὁ Μωυσῆς πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ ἔδειξεν ὁ Θεὸς εἰς αὐτὸν τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας.

9) *Τὸ ὄρος Σολομών* παρὰ τὸ Γιβάλ καὶ Γαριζίν. Τὸ ὄρος τοῦτο ἐπαινεῖται διὰ τὴν λευκότητα τῶν χιόνων αὐτοῦ. Αὐτὸ δὲ εἶναι τὸ ὄρος, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ Σαμαρεῖτις ἐλάλησε πρὸς τὸν Κύριον. Οἱ Σαμαρεῖται, οἱ κατοικοῦντες τὴν χώραν τῆς Συχέμ, προσευχόμενοι ἔστρεφον τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ὄρος Γαριζίν καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἐτέλουν προσευχὰς καὶ θυσίας.

Πεδιάδες, κοιλάδες καὶ φάραγγες.

Ἡ Παλαιστίνη ἔχει πολλὰς πεδιάδας, φάραγγας καὶ κοιλάδας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπισημότεραι εἶναι αἱ ἑξῆς ;

Πεδιάδες. Ἡ *παιδιάς Σαρῶν* διακρινομένη διὰ τὰς βοσκὰς, τὴν εὐφορίαν καὶ τὰς πλουσίας φυτείας της. Ἡ *περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου* ἡ πεδιάς αὕτη ἐκτείνεται καὶ κατὰ τὰς δύο ὄχθας τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ τῆς λίμνης Γεννησαρέτ μέχρι τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

Πρὸς Α. δὲ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης ἡ πεδιάς *Μπάβ*, ὅπου ἐστρατοπέδευσαν οἱ Ἰσραηλίται πρὶν διαβῶσι τὸν Ἰορδάνην.

2) *Κοιλάδες.* Ἡ *κοιλὰς Χεβρῶν* κειμένη πρὸς Ν. τῆς Βηθλεέμ, ἔχει σχῆμα ἐπίμηκες καὶ εὐδοκιμοῦσιν ἐν αὐτῇ αἱ ἄμπελοι. Ἐντεῦθεν ἀπέστειλεν ὁ Ἰακώβ τὸν Ἰωσήφ πρὸς τοὺς βόσκοντας τὰ πρόβατα ἀδελφοῦς αὐτοῦ.

3) *Φάραγγες.* Ἡ *φάραγξ Ἐνώμ*. Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τῆς φάραγγος ταύτης ἀπαντῶσι σπήλαια λαξευτά, τὰ ὁποία ἐπὶ μὲν τῶν Ἑβραίων ἦσαν τάφοι, ἐπὶ τῶν Χριστιανῶν ἀσκητήρια.

Ἡ *φάραγξ Ἐλών* καὶ ἡ τοῦ *Γαββαῶν* ΒΔ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐνθα ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστησαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Ἡ *φάραγξ Σιδδὶμ*, ἣτις εὐφορος οὕσα ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Λὼτ ὡς κατοικία, συμπεριελήφθη δ' ἐν τῇ καταστροφῇ μετὰ τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρων καὶ ἐγένετο ἔκτοτε πυθμὴν τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

**Ερημοί.*

Αἱ περισσότεραι ἔρημοι αἱ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ μνημονευόμεναι ἐκτείνονται εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη. Ονομαστότεραι δὲ ἦσαν πρὸς βορρᾶν τῆς Παλαιστίνης ἢ ἔρημος τῆς πόλεως *Βεερσεβᾶ*, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεχώρησεν ὁ Κύριος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ πολλάκις ἐν αὐτῇ διέτριψεν. **Ἡ ἔρημος Ἰούδα*, ἐνθα ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἤρχισε νὰ κηρύττῃ τὸ βάπτισμα τῆς μετανοίας. Εἰς τὰ ΒΔ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ μετὰ αὐτῆς καὶ τῆς Ἱεριχοῦς ἦτο ἡ *ἔρημος Ἰεριχώ*, εἰς ἣν μεταβαίνει τις ἐξ Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τῆς πύλης Γεθσημανῆ. Διὰ ταύτην εἶπεν ὁ Κύριος ἐν τῇ παραβολῇ τοῦ εἰς ληστὰς περιπεσόντος ἀνθρώπου καὶ τοῦ βοηθήσαντος αὐτὸν Σαμαρείτου.

Ποταμοὶ καὶ χεῖμαρροι.

Οἱ ποταμοὶ τῆς Παλαιστίνης, οὐδένα σπουδαιότητος φέρουσι λόγον, διότι οἱ περισσότεροι εἶναι χεῖμαρροι πλημμυροῦντες κατὰ τὸν χειμῶνα. Ὁ κυριώτερος καὶ μόνος ποταμὸς τῆς Παλαιστίνης εἶναι ὁ *Ἰορδάνης*, ὅστις ἀναφέρεται συχνάκις εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ἐν μὲν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ σπουδαῖον γεγονός ἀναφέρεται ἡ διάβασις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἰσραήλ, διαχωρισθέντων τῶν ὑδάτων, μέχρις ὅτου ὁ λαὸς ὅλος διέβη ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ· καὶ ὅτε ὁ Ἥλιος ἔλαβε τὴν μηλωτὴν καὶ ἐπέταξε τὸ ὕδωρ, ὅπερ διαχωρισθὲν ἀφήκεν ἐλευθέραν τὴν διάβασιν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν Ἐλισσαί· τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ ὅτε μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Ἥλιου διέβη πάλιν τὸν ποταμὸν ὁ Ἐλισσαί ἐπιστρέφων.

Ἐν τῇ Κ. Δ. τὸ ἐπιφανέστατον συμβάν εἶναι ὅτι τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου ἠγίασεν αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, βαπτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Προδρόμου καὶ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἐπιφανέντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν εἶδει περισσεῶς καὶ τοῦ Πατρὸς ἐπιμαρτυροῦντος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἠδόκησεν.

Ὁ *χεῖμαρρος τῶν Κέδρων*, ὅστις ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἕνεκα τῶν πολλῶν βροχῶν εἶναι ἀδιάβατος, ὅθεν καὶ παρὰ τὰ Ἱεροσόλυμα ὑπάρχουσι δύο γέφυραι, ἡ μὲν μία κατὰ τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου

νου, ἡ δὲ ἄλλη ἐν Γεθσημανῇ. Διὰ τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων ὁ Σωτὴρ ἐπορεύθη εἰς τὸν κῆπον Γεθσημανῆ τὴν ἐσπέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν συνελήφθη καὶ ἀπήχθη πρὸς τὸν Ἄνναν.

Θάλασσαί, λίμναι.

Θάλασσα ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ ἐκαλεῖτο πᾶσα συναγωγὴ ὑδάτων ἀλμυρῶν καὶ γλυκέων. Κυριώτεραι δὲ ἦσαν :

Ἡ *Μεσόγειος θάλασσα*, ἣτις ἀπετέλει τὸ δυτικὸν ὄριον τῆς Παλαιστίνης. Ἡ παραλία αὕτη εἶναι στενοχωρημένη ἕνεκα τῶν ὄρέων καὶ παρέχει πολὺ μικρὸν μέρος διὰ λιμένας καὶ καλὰ προσορμιστήρια. Ἐκ τούτου ἡ Παλαιστίνη εἶναι ἀποκεκλεισμένη παντὸς ἐμπορίου μετὰ τῆς θαλάσσης. Ἀπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἐπεβιάσθη εἰς πλοῖον ὁ Ἰωνᾶς κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἵνα πορευθῆ εἰς Νινευί.

Ἡ *θάλασσα τῆς Γαλιλαίας*. Ἡ περιδοξος αὕτη τῆς Παλαιστίνης λίμνη φέρει πολλὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα εὐρίσκομεν εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν. Καὶ ἐν τῇ Κ. Δ. ἄλλοτε μὲν καλεῖται θάλασσα τῆς Γαλιλαίας, ἄλλοτε δὲ λίμνη Γεννησαρέτ, καὶ ἄλλοτε θάλασσα τῆς Τιβεριάδος καὶ λίμνη τῆς Τιβεριάδος.

Ἡ λίμνη αὕτη ἐν τῇ Κ. Δ. συχνότατα μνημονεύεται. Ἐσχετίσθη στενωτάτα μὲ τὸν βίον τοῦ Σωτῆρος· ἐπὶ τῶν παραλίων αὐτῆς πολλάκις περιεπάτησε καὶ ἐπὶ τῶν ὑδάτων αὐτῆς ἔπλευσε, διερχόμενος τὰς παραλίους πόλεις αὐτῆς Καπερναοὺμ καὶ Βηθσαιδά, διδάσκων καὶ εὐεργετῶν.

Οἱ εὐαγγελισταὶ ἱστοροῦσι τέσσαρας περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Σωτὴρ ἡμῶν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἔπλευσεν ἐντὸς τοῦ πλοίου ἐπ' αὐτῆς· α') ὅτε ἰάτρευσε τοὺς δαιμονιζομένους ἐν τῇ πόλει τῶν Γαδαρηνῶν, ὁπότε καὶ τὸν ἄνεμον διέταξε νὰ κοπάσῃ, β') ὅτε ἐχώρτασε διὰ πέντε ἄρτων τοὺς 5,000, ὁπότε ἠκολούθησε τοὺς μαθητὰς τὸν ἐπὶ τοῦ πλοίου, γ') ὅτε, χορτάσας ἐν Δεκαπόλει τοὺς τετρακισχιλίους, ἐπανῆλθεν εἰς Μάγδαλα καὶ δ') ὅτε μετέβη εἰς τὰ ΒΑ αὐτῆς παραλία διῆλθε διὰ τῆς Βηθσαιδά καὶ μετέβη εἰς Καισάρειαν τὴν Φιλίππου.

Παρὰ τὴν θάλασσαν ταύτην προσεκάλεσεν ὁ Σωτὴρ τινὰς τῶν πρώτων μαθητῶν, ἐβάδισεν ἐπὶ τῶν ὑδάτων αὐτῆς, ἱστάμενος παρὰ

τὴν λίμνην, ὅτε καὶ ἰδὼν εἰς τὴν παραλίαν δύο πλοῖα ἀνέβη εἰς ἕν ἐξ αὐτῶν, τὸ τοῦ Σίμωνος Πέτρου, καὶ ἐξ ἐκείνου ἐδίδασκε τὸν λαόν· ὕστερον δὲ κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ ἔρριψαν οἱ ἄλιεῖς τὰ δίκτυα εἰς τὴν λίμνην Γεννησαρέτ καὶ ἠγρεύθησαν πολλοὶ ἰχθύες· ὥστε τὰ δίκτυα ἐσχίζοντο.

Καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασίν του ὁ Σωτὴρ ἐνεφανίσθη εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ παρὰ τὰς ἀκτὰς αὐτῆς.

Ἡ *Ἀσφαλιτῆς λίμνη*, ἣτις κοινῶς καλεῖται καὶ Νεκρὰ θάλασσα, διότι κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων καὶ τὰς παρατηρήσεις τῶν νεωτέρων οὔτε ἰχθῆς οὔτε ἄλλο τι ζῶον ἐν αὐτῇ ζῆ, ἐπὶ δὲ τῶν ἀκτῶν της οὐδὲν φυτὸν φύεται. Τὸ ὕδωρ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης οὐδεμίαν ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὰς ἄλλας θαλάσσας τῆς γῆς, εἶναι καθαρὸν καὶ διαυγές, ἀλλὰ λίαν ἄλυτον καὶ πικρᾶς γεύσεως. Ἡ Νεκρὰ θάλασσα μόνον εἰς τὴν Π. Δ. ἀναφέρεται, διότι συνδέεται μετ' αὐτῆς ἡ καταστροφὴ τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων.

Διαιρέσεις τῆς Παλαιστίνης.

Ἡ Παλαιστίνη, ὡς γνωρίζομεν, διηρέθη μετὰ τὴν κατάληψιν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ εἰς τμήματα καὶ διενεμήθη εἰς τὰς 12 φυλάς τοῦ Ἰσραήλ. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος ἀπέτέλεσε δύο βασιλεία, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ. Ἐπὶ δὲ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνῆκεν εἰς τοὺς Ρωμαίους καὶ ἦτο διηρημένη εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, τὴν Γαλιλαίαν, Σαμάρειαν, Ἰουδαίαν καὶ Περσαίαν.

Αἱ ἐπισημότεραι πόλεις τῆς Γαλιλαίας αἱ μνημονευόμεναι εἰς τὴν Ἀγίαν γραφὴν εἶναι αἱ ἑξῆς.

Ναῖν· πόλις μικρὰ κειμένη ἐν Γαλιλαίᾳ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ μικροῦ ὄρους Χερμών. Παρὰ τὴν πύλιν τῆς Ναῖν ὁ Σωτὴρ ἀνέστησε τὸν υἱὸν τῆς χήρας.

Γεννησαρέτ· πόλις τῆς φυλῆς Νεφθαλείμ, κειμένη ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας καὶ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰορδάνου.

Βηθσαῖδά· πόλις ἢ χωρίον τῆς Γαλιλαίας ὀνομαζομένη *Βηθσαῖδα* τῆς *Γαλιλαίας* κατ' ἀντίθεσιν τῆς ἄλλης Βηθσαῖδα τῆς κειμένης εἰς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, οὐχὶ μακρὰν τῆς Καπερναοῦμ· ἦτο

ἡ συνήθης διαμονὴ τοῦ Σωτῆρος καὶ ὁ τόπος τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀνδρέου, Πέτρου καὶ Φιλίππου. Ἐν Βηθσαϊδᾷ ὁ Σωτὴρ ἐποίησε πολλὰ θαύματα.

Ἐν Βηθσαϊδᾷ ἡ μακαρία Ἑλένη ᾠκοδόμησε ναὸν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ἡ οἰκία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῆς ὁποίας ἴχνη καὶ μέρος τῆς ἀψίδος σφύζονται καὶ σήμερον.

Βηθσαιδά πόλις ἐπὶ τοῦ Α. μέρους τοῦ Ἰορδάνου οὐχὶ μακρὰν τῆς ἐν Γεννησαρέτ ἐκβολῆς αὐτοῦ· εἰς αὐτὴν ὁ Σωτὴρ ἀνεχώρησε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Πλησίον ταύτης ἐγένετο τὸν θαῦμα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων, μὲ τὸ ὅποιον ὁ Σωτὴρ ἐτροφοδότησε ταὺς 5,000 ἐν τῇ ἑρήμῳ, καὶ, πέμψας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ διὰ τῆς λίμνης εἰς Καπερναοῦμ, ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος διὰ νὰ προσευχηθῇ.

Μάγδαλα (ἢ Μαγδαλὰ) τόπος ἐν Γαλιλαίᾳ εἰς τὴν Δ. ὄχθην τῆς λίμνης Τιβεριάδος κείμενος, ἀπέχων, 1 1/2 ὥραν ἀπ' αὐτῆς, πρὸς Μ. τῆς Καπερναοῦμ, πατρὶς καὶ κατοικία τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας. Σήμερον δὲ καλεῖται Ἐλ-Μαγδὲλ καὶ εἶναι σπηρὸς ἐρειπίων πρὸς Ν. τῆς πεδιάδος Γεννησαρέτ καὶ πρὸς Β. τῆς Τιβεριάδος.

Ναζαρέτ (ἢ Ναζαρέθ)· τὴν Ναζαρέτ ὁ Ἰερώνυμος καλεῖ ἄνθος, εἶναι δὲ πόλις ἀγαπητὴ ἐν Γαλιλαίᾳ. Ἡ Ναζαρέτ δὲν ἀναφέρεται παντελῶς πρὸ Χριστοῦ. Ὁ Λουκᾶς εἶναι ὁ πρῶτος, ὅστις κάμνει λόγον ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ περὶ αὐτῆς. Ἡ Ναζαρέτ ἦτο πρότερον ἄσημος, ἐγένετο δ' ἔπειτα ὀνομαστὴ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ, διότι ἐνταῦθα ἐγεννήθη ἡ Παρθένος Μαρία καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν διῆλθε τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν. Ἐνταῦθα ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μήτηρ του Ἑλένη ᾠκοδόμησαν ἐκκλησίαν βασιλικὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἣτις κατὰ παράδοσιν ὑπάρχει παρὰ τὴν πηγὴν τῆς Ναζαρέτ. Ἐνταῦθα ἤκουσε παρὰ τοῦ ἀγγέλου ἡ Θεοτόκος τὸ «Χαίρε, κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ». Ἡ ἐκκλησία αὕτη κεῖται ἐντὸς τῆς πόλεως εἰς ἐλεύθερον ὄριζοντα καὶ ὑπὸ οὐρανὸν φαιδρὸν καὶ αἶθριον. Παρὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν καταβαίνουσιν εἰς τὸ πάνσεπτον καὶ περικαλλὲς παρεκκλήσιον, ἐν ᾧ κεῖται τὸ ἱερόν, καὶ κάτωθεν τῆς ἀγίας τραπέζης εἶναι πηγὴ, ἣς τὸ ὕδωρ εἶναι γλυκὸ καὶ διανγέστα-

τον. Ἐν Ναζαρετ ὑπῆρχε συναγωγή, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Σωτὴρ εἰσελθὼν ἠρμήνευσε τὴν περὶ αὐτοῦ προφητείαν τοῦ Ἡσαίου.

Ἡ **Ναζαρετ** κεῖται εἰς ὕψος 340 μέτρων ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἐπὶ λαμπρᾶς καὶ χαριέσσης, στενῆς ἐπιμήκους κοιλάδος εἶναι ὠκοδομημένη ἀμφιθεατρικῶς καὶ περιβάλλεται ὑπὸ λοφοσειρῶν κατὰ τὰς τρεῖς αὐτῆς πλευράς. Ἡ Ναζαρετ ἔχει ὑπὲρ τοὺς 9,000 κατοίκους, τῶν ὁποίων οἱ πλεῖστοι εἶναι Ἕλληνες ὀρθόδοξοι ἀραβόφωνοι, οἱ δὲ λοιποὶ μουσουλμᾶνοι, καθολικοὶ, προτεστάνται καὶ ἄλλων θρησκευμάτων, πάντες ἀραβόφωνοι.

Ἀκχώ. Ἡ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ Τύρου καὶ τοῦ ὄρους Καρμύλου ἐν τῇ Β. πλευρᾷ τοῦ κόλπου τῆς Ἀκρης. Κατόπιν ἠλώθη ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέφου, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη Πτολεμαῖα, ἠσπάσατο ταχέως τὸν Χριστιανισμόν καὶ πολὺ ἔνωρίς ἀπέκτησεν ἐπίσκοπον. Ἡ πόλις αὕτη σήμερον περιλαμβάνει περὶ τοὺς 1500 κατοίκους, ἐνασχολουμένους εἰς τὴν καλλιέργιαν τοῦ σίτου, τῆς μετάξης καὶ τοῦ βάμβακος. Ὁ λιμὴν αὐτῆς εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων τῆς Παλαιστίνης ἀλλ' ἀβαθὴς καὶ στενός.

Θισβη ἐντεῦθεν κατήγετο ὁ προφήτης Ἡλίας, ὁ ἐπικαλούμενος Θεοβίτης, σήμερον δὲ καλεῖται Σαφέτ, ἔχουσα μετὰ τῶν περιχώρων 15,000 κατοίκους, ἐκ τῶν ὁποίων 9 000 εἶναι Ἰουδαῖοι, 6,000 μουσουλμᾶνοι καὶ 700 χριστιανοί.

Τιβεριάς μία ἐκ τῶν πρωτεύουσῶν πόλεων τῆς Γαλιλαίας· κειμένη παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, ἣτις ἐκ τῆς πόλεως καλεῖται καὶ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος. Ἡ πόλις αὕτη ἐξωραίσθη ὑπὸ τοῦ τετράρχου τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου τοῦ Ἀντίπα, ὁ ὁποῖος κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσάν του καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὴν πρὸς τιμὴν τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου. Πλησίον τῆς πόλεως ταύτης ἔκειτο ὁ τόπος Ἐμμαοὺς μετὰ τῶν περιφήμων θερμῶν πηγῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦτο. Ἡ Τιβεριάς μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τινα καιρὸν ἦτο καταφύγιον τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες εἶχον τὴν περιφήμην Ἰουδαϊκὴν σχολὴν πρὸς πρὸς διδασκαλίαν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου καὶ τῆς Ἑβραϊκῆς γλώσσης. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ὠκοδομήθη χριστιανικὴ ἐκκλησία, ἀδεία τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ βραδύτερον ἐγένεν ἔδρα ἐπισκόπου. Ἐνταῦθα κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ

Σωτήρ εἶπε τῷ Πέτρῳ «*ποιμενε τὰ πρόβατά μου· ποιμαине τὰ ἀρνία μου*». Ἡ Τιβεριάς, καλουμένη σήμερον Τουβεριγιά. κατὰ τὸ ἔτος 1837 κατεχώσθη σχεδὸν ἐντελῶς ὑπὸ σειμοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐθάθησαν περίπου 2.000 ψυχαί. Ἐκ τῆς καταστροφῆς ταύτης ἐσώθησαν μόνον τὰ τεῖχη καὶ μέρος τῆς ἀρχαίας πόλεως. Ἔχει δὲ σήμερον περὶ τοὺς 4,000 κατοίκους τὸ πλεῖστον Ἰουδαίους.

Κανᾶ· πόλις τῆς Γαλιλαίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς τρεῖς ἡμέρας καὶ παρευρέθη εἰς γάμον, καθ' ὃν ἐποίησε τὸ πρῶτον θαῦμα αὐτοῦ μεταβαλὼν τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον. Ἡ Κανᾶ ἦτο πατρὶς τοῦ Ναθαναήλ, ἐνὸς τῶν πρώτων ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ.

Καπερναοὺμ· πόλις τῆς Γαλιλαίας ἀχμαιοτάτη καὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, κειμένη εἰς τὴν ΒΔ. ὄχθην τῆς Τιβεριάδος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Σωτήρ κατ' ἐξοχὴν διέτριβεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ τριετές διάστημα τῆς διδασκαλίας του· καὶ ἐτέλεσε πλεῖστα θαύματα, ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου ἢ ἰδίᾳ (**τοῦ Χριστοῦ**) πόλις.

Ἡ πόλις αὕτη εἶναι ὀνομαστή, ὅχι μόνον διότι ἐν αὐτῇ διέτριβεν ὁ Σωτήρ, ἀλλὰ καὶ διότι ἐδίδαξεν εἰς τὴν ἐκεῖ συναγωγὴν καὶ ἐθεράπευσε τὸν παῖδα τοῦ ἑκατοντάρχου, τὴν πενθερὰν τοῦ Πέτρου, ἓνα παραλυτικόν, ἓνα δαιμονισμένον καὶ ἄλλους πολλούς.

Εἰς Καπερναοὺμ λέγεται ὅτι ὑπῆρχεν ἡ οἰκία τοῦ Πέτρου.

Β'. Σαμάρεια.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη, ἡ Σαμάρεια, ἔκειτο εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἁγίας Γῆς καὶ ὄριζετο πρὸς Β ὑπὸ τῆς Γαλιλαίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἰουδαίας. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη εἰς τὴν χώραν τούτην ἐκ τῆς πόλεως Σαμαρείας, πρωτεύουσος τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ.

Μετὰ τὴν Ἰουδαίαν ἡ Σαμάρεια ἦτο πλουσία εἰς πηγάς, εὐφορος ἰδίως εἰς ὀπώρας μετὰ καλῶν νομῶν καὶ πυκνῶς κατοικημένη. Ἡ ἐπαρχία αὕτη σήμερον καλεῖται **Ναπλοῦ** (Νεάπολις). Εἰς τὴν Σαμάρειαν ὑπάρχει τόπος τις καλούμενος Σιχάρ ἢ Συχάρ πλησίον τῆς κληρονομίας, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν υἱόν του Ἰωσήφ. Ἐνταῦθα εὐρίσκεται τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ (Σαμαρείτιδος), παρὰ τὸ ὁποῖον ἐκάθισεν ὁ Ἰησοῦς καὶ συνωμίλησε μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος

καὶ πλησίον τοῦ ὁποίου σήμερον ἡ Ἀγιοταφικὴ ἀδελφότης κτίζει περικαλλέστατον Ναόν.

Πόλεις τῆς Σαμαρείας.

Σαμάρεια ὅπου ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ κατὰ τὸν πόλεμον, ὅστις ἐγένετο πρὸς τοὺς Χαναναίους, ἐξολόθρευσε τὸν Συμεὼν καὶ ἐφόνευσε τὸν βασιλέα αὐτῆς. Ἐκ τούτου ἡ θέσις τῆς πόλεως ταύτης ἐκλήθη Σαμάρεια.

Σεβάστεια (σήμερον Σεβαστιγέ)· κεῖται ἐπὶ λόφου μετ' ἐκτεταμένης τερπινοτάτης θεάς, παρέχοντος ἄποψιν ποικιλωτάτην ἐπὶ εὐφρόρον μερῶν μετὰ πολλῶν ἐρειπίων, τῶν ὁποίων ἄξια περιεργείας εἶναι τὰ ἐρείπια τῆς ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἣτις ᾠκοδομήθη ἐπὶ τοῦ τόπου, ὅπου ὁ Ἡρώδης ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Τὰ ἐρείπια τῆς ἐκκλησίας ταύτης δεικνύουσιν ἀκόμη καὶ τώρα, ποῖον μεγαλοπρεπὲς καὶ πλούσιον οἰκοδόμημα ἐστέγαζε τὸν τάφον τοῦ Προδρόμου.

Καيسάρεια τῆς Παλαιστίνης· πρὸς διακρίσιν τῆς Καισαρείας τοῦ Φιλίππου· ἐκεῖτο παρὰ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν πρὸς Β. τῆς Ἰόπης καὶ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἐρμών. Ἦτο ἐκ τῶν μεγίστων πόλεων ἐν Παλαιστίνῃ μετὰ καλοῦ λιμένος. Εἰς τὴν Καισαρείαν διέτριβεν ὁ ἀπόστολος Φίλιππος κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον.

Ὁ Χριστιανισμὸς εἰσῆχθη πολὺ ἔνωρις εἰς τὴν Καισαρείαν. Εἰς τὴν ἐν Καισαρεία σύνοδον, τὴν γενομένην τῷ 195 μ. Χ., ἀπεφασίσθη τὸ Πάσχα νὰ ἐορτάζηται τὴν Κυριακὴν, διότι κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνίκησε τὸν θάνατον. Ἐν αὐτῇ βραδυτέρῳ πολλοὶ χριστιανοὶ ἐμαρτύρησαν ἐμμένοντες εἰς τὴν ἁγίαν πίστιν. Ἡ Καισαρεία σήμερον καλεῖται Καισαριγέ, σφύζονται δὲ μόνον ἐκτεταμένα ἐρείπια **Βασιλικῆς, Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας**, θεάτρου καὶ ἀμφιθεάτρου.

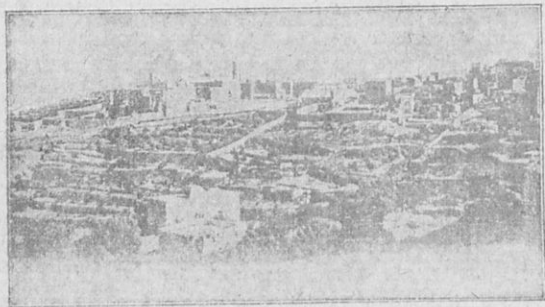
Γ'. Ἰουδαία

Ἡ Ἰουδαία ἦτο νοτιωτάτη ἐπαρχία, ἔχουσα πρὸς Β. τὴν Σαμαρείαν, πρὸς Δ. τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, πρὸς Ν. τὴν χώραν τῶν Ἀμαληκитῶν καὶ Μαδιανιτῶν καὶ πρὸς Α. τὸν Ἰορδάνην καὶ τὴν Νεκρὰν θάλασσαν. Πολλάκις δὲ καὶ πᾶσα ἡ Παλαιστίνη ἐκαλεῖτο Ἰουδαία.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ἰουδαίας κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἦτο ὄρεινόν, πολὺ εὐφορὸν καὶ πλούσιον εἰς σιτηρά, ὀπώρας, ἔλαιον, οἶνον καὶ πυκνῶς κατοικημένον. Κυριώτεραι πόλεις τῆς Ἰουδαίας εἶναι αἱ ἑξῆς :

Γαβαὼν· μεγάλη πόλις καὶ πρωτεύουσα τῶν Γαβαωνιτῶν. Ἐνταῦθα ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ὅτε εἶχε πόλεμον μὲ τὸν βασιλέα τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τοὺς συμμάχους του, βλέπων ὅτι ἡ ἡμέρα ἔκλινε πρὸς

ἑσπέραν, καθ' ἣν ὄραν ἐμελε νὰ κατατροπώσῃ αὐτούς, διέταξε τὸν ἥλιον καὶ ἔστη, μέχρις οὗ ἐνίκησεν ὀλοσχερῶς αὐτούς.



Βηθλεέμ πατρὶς τοῦ προφητὰνακτος καὶ

Ἡ Ἅγια πόλις Βηθλεέμ.

βασιλέως Δαβίδ, ὅθεν καὶ πόλις Δαβίδ ἐκλήθη. Ἀπέχει μίαν περίπου ὄραν τῆς Ἁγίας πόλεως· ἔχει περί τοὺς 7,000 κατοίκους ἀραβοφώνους. Εἰς τὴν Βηθλεέμ ἐγεννήθη ὁ Ἰακώβ, ὁ πατὴρ τοῦ Ἰωσήφ τοῦ μνηστήρος τῆς Θεοτόκου Μαρίας. Εἰς τὴν Βηθλεέμ εἶχε προορισθῆ νὰ γεννηθῆ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ἐνταῦθα ὑπάρχει τὸ τῆς Βηθλεέμ περιφανές σπήλαιον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐτέχθη ὁ Χριστὸς ἐν τῇ φάτνῃ. Ἐν Βηθλεέμ ὑπάρχει ἀνωθεν τοῦ σπηλαιοῦ ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐκκλησία τῆς Βηθλεέμ, ἐκ τῶν καλουμένων βασιλικῶν, ἔχουσα ἀφ' ἑκατέρων τῶν μερῶν 46 κίονας μονολίθου Κοριανθιακοῦ ὄρθου, καὶ τὰ ἅγια σπήλαιον, τὸ ὁποῖον κεῖται ἀμέσως κάτωθι τοῦ καθολικοῦ, κειμένου εἰς τὸ Δ. τοῦ σπηλαιοῦ· ἡ κατάβασις δὲ εἰς αὐτὸ γίνεται διὰ δύο κλιμάκων.

Βηθανία· κειμένη πρὸς τὰς ἀνατολικὰς ὑπωρείας τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἀπέχουσα τῆς Ἱερουσαλήμ 2 1/2 ὄραι περίπου. Εἶναι πατρὶς τοῦ Λαζάρου. Ταύτην πολλάκις ἐπεσκέφθη ὁ Κύριος. Ἐν Βηθανίᾳ ὁ Κύριος ἔκαμε τὸ μέγα θαῦμα ἀνεγείρας τὸν Λάζαρον ἐκ τῶν νεκρῶν. Ἡ Βηθανία σήμερον εἶναι μικρὸν χωρίον συνιστάμενον ἀπὸ

20 οικίας, ἔχον περίξ ἐλαιῶνας καὶ συκεῶνας. Ἐνταῦθα κείται ὁ τάφος τοῦ Λαζάρου, εἰς τὸν ὁποῖον καταβαίνουνσι διὰ κλίμακος 27 βαθμίδων. Πρὸς Μ. δὲ τοῦ τάφου ὑπάρχουσιν ἐρείπια, ἐνθα λέγεται ὅτι ἦτο ὁ οἶκος τῆς Μάρθας καὶ τῆς Μαρίας. Εἰς τὸν οἶκον τοῦτον πολλάκις εἰσῆλθεν ὁ Κύριος καὶ ἀπήγγελε τὸν μέγαν λόγον, ὁ ὁποῖος περιέχεται ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ καὶ ὅστις περιλαμβάνει τὴν μέριμναν πάντος ἀνθρώπου « *Ἐνὸς δ' ἔστι χρεῖα...* » :

Ραμᾶ· πατρις τοῦ προφήτου Σαμουήλ. Ἐν Ραμᾶ ἐχρίσθη ὁ Σαμουήλ βασιλεύς. Ἡ προφητεία τοῦ Ἱερεμίου «φωνή ἠκούσθη ἐν Ραμᾶ» ἐνταῦθα ἀναφέρεται.

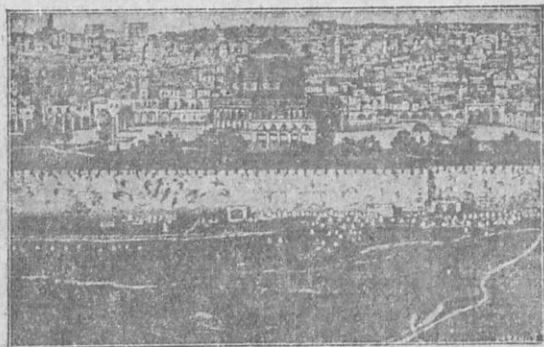
Ἱεριχώ· κειμένη μεταξὺ τῆς πόλεως τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ Ἰορδάνου.

Οἱ περίξ λειμῶνες τῆς Ἱεριχοῦς ἦσαν λίαν εὐφοροί, ἰδίως εἰς φοίνικας (διὰ τοῦτο καὶ πόλις τῶν φοινίκων καλεῖται), εἰς ῥόδα ὀνομαστά, εἰς μύρον, βάλσαμα καὶ ἄλλα πολλὰ ἀρώματα. Ἦτο πόλις εὐφοροτάτη καὶ πλουσιωτάτη, εἶναι δὲ ἡ πρώτη πόλις τῶν Χανανιτῶν, ἣτις ἐκυριεύθη καὶ κατεστράφη ἐκ θεμελίων διὰ σαλπίγγων καὶ βοῆς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἀμέσως μετὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἰορδάνου. Σήμερον εἶναι μικρὸν χωρίον, ἔχει ξενοδοχεῖά τινα χάριν τῶν κατεροχομένων προσκυνητῶν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἰορδάνου, τοῦ Σαρανταρίου ὄρους, τῆς **Νεκρᾶς θαλάσσης** καὶ λοιπῶν τόπων καὶ πρὸς διαμονὴν ἐκεῖ εὐχάριστον κατὰ τὸν χειμῶνα ὡς ἐκ τοῦ ἡπίου καὶ καλοῦ κλίματός.

Ἱερουσαλήμ· εἶναι πόλις τοῦ Θεοῦ ἁγία. Ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι ἁγία διὰ τοὺς Ἰουδαίους, διότι ὠκοδομήθη ἐνταῦθα ὁ ναός, τὸν ὁποῖον σέβονται μέχρι σήμερον ἀκόμη καὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ὁποῖου λίθοι τινὲς σώζονται. Εἶναι ἁγία διὰ τὸν χριστιανισμόν, διότι εἶναι ὁ τόπος, ὅπου ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατέλυσε τὸ κράτος τοῦ θανάτου καὶ ἔσωσε τὸν κόσμον ἅπαντα διὰ τοῦ ἑαυτοῦ θανάτου.

Ἡ πόλις Ἱερουσαλήμ κείται ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ, ἐξ οὗ καὶ αἱ δι' αὐτὴν ἐν χρήσει λέξεις **ἀναβαίνειν καὶ καταβαίνειν**, ὅτε ἐκ τῶν περίξ ἤρχοντο εἰς αὐτὴν καὶ ἀπήρχοντο. Περιεκυκλοῦτο ὑπὸ πολλῶν ὄρεων ὑψηλοτέρων, ὡς εἶναι τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, καὶ εὐρίσκετο σχεδὸν εἰς τὸ μέσον τῆς Παλαιστίνης. Ἡ Ἱερουσαλήμ κατ' ἀρχὰς

ἦτο μικρὰ καὶ περιοριζέτο εἰς ἓνα καὶ μόνον λόφον· ὄχυρὰ δὲ οὖσα δὲν ἐκυριεύθη ἀμέσως ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν τῶν εἰσελθόντων εἰς τὴν



γῆν Χαναάν. Ὅταν ὅμως ὁ Δαβὶδ ἐξεπόρθησεν αὐτήν, ἔγινε πολυα νθρωποτέρα ὠχυρώθη κάλλιον καὶ συμπεριελήφθησεν καὶ ἄλλοιόφοι, οἷτινες περιτειχίσθησαν· οὗτοι εἶναι ὁ λόφος Σι-

Ἡ Ἁγία πόλις Ἱερουσαλήμ.

ῶν, ὁ λόφος Ἄκρα, ὁ λόφος Μωριά, ὁ λόφος Βεζεθά, ὁ λόφος Ἐφελ, Γοὰθ καὶ Γολγοθᾶς. Ὀνομαστότεροι ἦσαν

1) Ὁ λόφος Σιών, ὅστις εἶναι ὁ ὑψηλότερος τῶν ἄλλων. Ὁ λόφος οὗτος εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν, λέγεται ὄρος ἅγιον, σκήνωμα τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἐπ' αὐτοῦ μέρος τῆς πόλεως εἶναι ἡ ἀκρόπολις, ἣτις ἐκαλεῖτο πόλις Δαβὶδ· διότι ταύτην κατόκησεν ὁ Δαβὶδ. Ἐξ αὐτοῦ ὀνομάζεται πᾶσα ἡ Ἱερουσαλήμ Σιών ἢ θυγάτηρ Σιών.

2) Ὁ λόφος τοῦ Γολγοθᾶ, κείμενος ἐξω τῆς πύλης καὶ τοῦ τείχους τῆς πόλεως, ἔχει μικρὰν κορυφήν, περὶ δὲ τὰ πλάγια αὐτοῦ μέρη ἐπίπεδα, βόθρους καὶ σπήλαια· ἡ κορυφή δ' αὕτη εἶναι βράχος ἀπότομος, ἐπὶ δὲ τῆς βορείου πλευρᾶς ἦτο ὁ κήπος τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Εὐσχήμονος, ἐκτεινόμενος πρὸς Δ. καὶ Α. ταύτης. Εἰς τὸ ἐπιφανέστερον μέρος πρὸς Α. τοῦ κήπου, ἀπότομον καὶ κρημνῶδες ἐσηματίζετο μικρὸν λοφίδιον, ὅπου ἐλάξευσεν ὁ Ἰωσήφ μνημεῖον καινὸν διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Τοῦτο, ἀποθανόντος τοῦ Ἰησοῦ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἐγένετο Ζωοδόχος τάφος αὐτοῦ· πρὸς δὲ τὴν Β. πλευρὰν τοῦ κήπου ἀντικρὺ τοῦ Γολγοθᾶ ἕως εἴκοσι πόδας, ἦτο ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἴστατο ἡ μήτηρ τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῶν ἄλλων γυναικῶν, ὅτε ἐσταυροῦντο ὁ Κύριος. Πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ κήπου ἦτο σπή-

λαιον, τὸ ὁποῖον ἐπονομάζεται τόπος *Κρανίου*, διότι ἐν αὐτῷ εὐρέθη κρανίον, ὅπερ ὑποτίθεται ὅτι ἦτο τοῦ Ἀδάμ.

Μία δὲ ἀπὸ τὰς τοποθεσίας τῆς Ἱερουσαλήμ, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα συγκινεῖ ἐκ βάθους τὴν ψυχὴν τοῦ Χριστιανοῦ, εἶναι ὁ κῆπος Γεσθημανῆ. Ἐν Γεσθημανῆ συχνὰς διέτριψεν ὁ Σωτὴρ νύκτας προσευχόμενος, ἰδίως τὴν τελευταίαν νύκτα πρὸ τῶν παθῶν, ὅτε συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων διὰ τῆς προδοσίας τοῦ Ἰούδα. Ὁ κῆπος Γεσθημανῆ κεῖται πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων καὶ εἰς τὴν κολάδα τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1848 μετεβλήθη ὑπὸ τῶν πατέρων εἰς ἀνθῶνα καὶ οἱ προσκηνῦται θεωροῦσιν εὐτυχίαν τῶν νὰ δρέψωσιν ἄνθος ἐξ αὐτοῦ καὶ νὰ φέρωσι μετ' ἑαυτῶν.

Ἡ σημερινὴ Ἱερουσαλήμ περιβάλλεται ὑπὸ ἰσχυροῦ τείχους μετέντε μεγάλας πύλας, αἱ ὁποῖαι ἀνοίγονται πρὸς διάφορα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος καὶ διαιρεῖται εἰς τέσσαρας συνοικίας.

Ἡ πρώτη εἶναι τῶν Χριστιανῶν, ἡ ὁποία περικλείει τὰ κυριότερα μνημεῖα τῶν Χριστιανῶν, τὸ Ἅγιον Τάφον, τὸ Μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος, τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Λατίνων, τὸ νοσοκομεῖον τῶν πατέρων τῆς Ἁγίας Γῆς, τὸ Ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἄλλα. Ἡ δευτέρα συνοικία περικλείει μέρος τῆς κορυφῆς τῆς ἁγίας Σιών, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι τὸ μοναστήριον τῶν Ἀρμενίων.

Ἡ τρίτη εἶναι τῶν Μουσουλμάνων, ἣτις περικλείει τὸ διοικητήριον τοῦ πασᾶ, τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ τὸ ὀνομαστὸν μνημεῖον τοῦ *Ὁμάρ*, ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καὶ ἐπὶ τῶν θεμελίων αὐτοῦ τούτου. Ἡ τετάρτη κατοικεῖται ὑπὸ Ἰουδαίων.

Ἡ Ἱερουσαλήμ ἐπισύρει τὴν προσοχὴν παντὸς τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, διὸ κατ' ἔτος πάμπολλοι ἐπισκέπτονται τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἰδιῶται καὶ ἄρχοντες καὶ βουσιεῖς καὶ αὐτοκράτορες. Εἶναι ἡ δεδοξασμένη πόλις εἰς πᾶσαν χριστιανικὴν καρδίαν, εἶναι δὲ καὶ ἡ ἀγιώτερα καὶ ἱστορικωτέρα τῶν πόλεων τῆς ὑψηλίου.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἱερουσαλήμ ἐπὶ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἔφθασεν εἰς 120 χιλ. κατοίκων, σήμερον δὲ περιορίζεται εἰς 90 χιλ. περίπου.

Ἐμμαοῦς μικρὰ πόλις. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς αὐτήν, ὁ Σωτὴρ συναντήσας τοὺς δύο μαθητάς του, Κλεόπαν καὶ Λουκᾶν, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως συνεπορεύθη μετ' αὐτῶν, συζητούντων περὶ τοῦ Μεσσοῦ καὶ ἀνέπτυξεν εἰς αὐτοὺς ὅλας τὰς σχετικὰς προφητείας, χωρὶς ν' ἀναγνωρισθῆ ὑπ' αὐτῶν.

Τ Ε Λ Ο Σ

B



ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ

STON I LIA

STON I LIA